

ชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน

Articulation : Legato, Staccato, Legato-Staccato

สำหรับนักเรียนอายุระหว่าง 7-11 ปี

นัฏฐิกา สุนทรชนผล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2551

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน Articulation : Legato,
Staccato, Legato-Staccato สำหรับนักเรียนอายุระหว่าง 7-11 ปี

.....
นางสาว นฤธิกา สุนทรชนผล

ผู้วิจัย

.....

อาจารย์จิระเดช เสตะพันธุ์

B.F.A., M.M., D.M.

ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....

รองศาสตราจารย์อรรณพ บรรจงศิลป์

กศ.บ., ค.ม., M.M.

กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....

อาจารย์ชนิดา ตั้งเคชะหิรัญ

คป., M.M., D.M.A.

กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....

อาจารย์วิเชียร สิริทิประภาพร

Ph.D.

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานดนตรี

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์

.....

ศาสตราจารย์ นพ.บรรจง มไหสวริยะ

พ.บ.

คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์

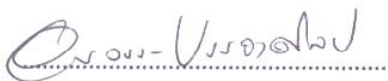
เรื่อง

**ชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน Articulation : Legato,
Staccato, Legato-Staccato สำหรับนักเรียนอายุระหว่าง 7-11 ปี**

ได้รับพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี

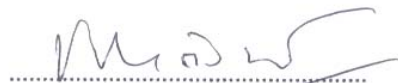
วันที่ 28 เมษายน พ.ศ.2551

รองศาสตราจารย์อรรวรรณ บรรจงศิลป

กศ.บ., ค.ม., M.M.

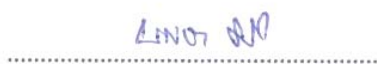
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อาจารย์ชนิดา ดังเดชะหิรัญ

คป., M.M., D.M.A.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

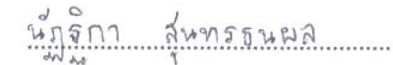

ศาสตราจารย์ นพ.บรรจง มไหสวริยะ

พ.บ.

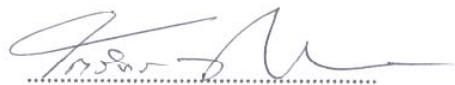
คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

นางสาว นัฏฐิกา สุนทรชนผล

ผู้วิจัย

รองศาสตราจารย์โกวิท ชันศิริ

Ph.D.

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อาจารย์จิระเดช เสตะพันธุ์

B.F.A., M.M., D.M.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์สุกรี เจริญสุข

กศ.บ., M.M.E., D.A.

ผู้อำนวยการ

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จขึ้นมาได้ด้วยความช่วยเหลือและกรุณาอย่างยิ่งจากอาจารย์ จิระเดช เสดะพันธุ์ ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ อาจารย์อรรณพ บรรจงศิลป์ อาจารย์ชนิดา ดังเดชะหิรัญ อาจารย์วาทิต สุวรรณสมบูรณ์ และอาจารย์โกวิท ชันศิริ ที่ให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ ปรีกษา ช่วยเหลือ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่ และเมตตาตลอดมา ผู้วิจัยซาบซึ้งและตระหนักในพระคุณของท่าน จึงขอ กราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอบคุณ เพื่อนๆ ภาณุพงศ์ ภูตระกูล, สุรติ มุขดา, มรกต เบญจวัฒนานันท์ ในการสละเวลา ช่วยเหลือและคอยให้กำลังใจในทุกๆเรื่อง ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา นายอดิศักดิ์ สุนทรชนผล นาวาเอกหญิงพูนสุข สุนทรชนผล ที่ให้ชีวิต ร่างกาย สติปัญญาและเป็นผู้เป็นหลักชัยให้ประสบความสำเร็จในการศึกษา ตลอดจนขอบคุณผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่เป็นกำลังใจ ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือจนทำให้การวิจัยครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบเป็นเครื่องบูชาแด่คุณบิดา มารดา และผู้มีอุปการคุณทุกท่าน ที่ได้ให้ความรัก เอื้ออาทร ดูแลห่วงใย และขอเทิดทูนแด่บูรพาจารย์ของผู้วิจัยทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนประสิทธิ์ประสาทวิชาการศึกษาต่างๆจนผู้วิจัยสำเร็จการศึกษาและมีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

นัฏฐิกา สุนทรชนผล

ชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน ARTICULATION : LEGATO, STACCATO, AND LEGATO – STACCATO สำหรับนักเรียนอายุระหว่าง 7-11 ปี
(INSTRUCTIONAL PACKAGE FOR PIANO'S ARTICULATION: LEGATO, STACCATO, AND LEGATO – STACCATO FOR PIANO STUDENT 7-11 YEARS OLD)

นักฎีกา สุนทรชนผล 4836959 MSMS/M

ศศ.ม.(ดนตรี)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: จิรเดช เสดะพันธุ์ B.F.A.,M.M.,D.M.,
อรรณพ บรรจงศิลป์ กศ.บ., ค.ม., M.M. ชนิตา ตั้งเดชะหิรัญ คบ., M.M., D.M.A.

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงทดลองนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน ARTICULATION: LEGATO, STACCATO, AND LEGATO – STACCATO สำหรับนักเรียนอายุระหว่าง 7-11 ปี

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนโรงเรียนดนตรีมีฟ้าสาขาศูนย์กลางนา และโรงเรียนดนตรีโอปุชวัน จำนวนนักเรียนโรงเรียนละ 16 คน 2 โรงเรียน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 32 คน ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 10 นาที เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ ชุดการสอนเรื่องเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน แบบทดสอบก่อนเรียน แบบทดสอบหลังเรียน และแบบทดสอบย่อย จำนวน 3 ชุด

ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 81.25 /92.08 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียน(post-test) ที่เรียนด้วยชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน ARTICULATION ทั้ง 3 แบบคือ การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง การบรรเลงเสียงสั้น การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น มีพัฒนาการด้านความรู้ความเข้าใจสูงกว่าก่อนเรียน (pre-test) ผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าร้อยละเท่ากับ 85 ซึ่งสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้คือร้อยละ 80 สรุปได้ว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ : ชุดการสอน/เทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน/การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง/
การบรรเลงเสียงสั้น

INSTRUCTIONAL PACKAGE FOR PIANO'S ARTICULATION : LEGATO,
STACCATO, AND LEGATO-STACCATO FOR PIANO STUDENT 7-11YEARS OLD

NUTTIKA SOONTORNTANAPHOL 4836959 MSMS/M

M.A.(MUSIC)

THESIS ADVISORS: JIRADEJ SETABUNDHU, B.F.A.,M.M.,D.M.,ORAWAN
BANCHONGSILPA,B.Ed.,M.Ed.,M.M,JANIDA TANGDAJAHIRAN,
B.Ed., M.M., D.M.A.

ABSTRACT

The purpose of this experimental research is to study the efficiency of the instructional package for piano's Articulation - legato, staccato, legato-staccato - for piano students from 7 to 11 years old.

The sample group for this study was composed of 32 students. 16 of the students were from the Mifa school, Central City Bangna, and the other were 16 from the Opus One school. The timeline covered 12 weeks, ten minutes per week. The tools used in this case consisted of a pre-test, post-test, and sub-test kits. Everything was designed to be consistent with the concept of the instructional package.

According to the results, the effectiveness of the instructional package stands at 81.25/92.08, which is higher than the average level of 80/80. The post-test kit shows more effective results than the pre-test one, with a statistical significance level of 5%. Also, the practice score of 85, which students achieved after learning with the kits, is superior to the average of 80. This reflects that, with the instructional package for articulation learning, students gained a deeper understanding, coupled with a better way of practice articulation. All in all, the hypothesis set initially can be accepted.

KEY WORDS: INSTRUCTION PACKAGE/PIANO'S ARTICULATION/
LEGATO/STACCATO

174 pp.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญและที่มาของหัวข้อการวิจัย	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
1.5 สมมุติฐานของการวิจัย	6
1.6 ข้อตกลงเบื้องต้น	6
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะของการวิจัย	7
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	
2.1 ทฤษฎีทางจิตวิทยา	8
2.2 การสอนดนตรี	16
2.3 เทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน(Articulation)	23
2.4 ชุดการสอน	35
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	48
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	48
3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	49
3.4 การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ	50

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	53
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	54
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ตอนที่ 1 การหาประสิทธิภาพของชุดการสอน	58
ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	60
ตอนที่ 3 การประเมินทักษะการปฏิบัติเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) ตามเพลงที่กำหนด โดยใช้ค่าเฉลี่ยร้อยละ	63
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	66
5.2 อภิปรายผล	66
5.3 ข้อเสนอแนะ	67
บทสรุปแบบสมบูรณ์ภาษาไทย	69
บทสรุปแบบสมบูรณ์ภาษาอังกฤษ	84
บรรณานุกรม	99
ภาคผนวก	103
ประวัติผู้วิจัย	174

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แบบตรวจสอบคุณภาพของชุดการสอน	52
2 แสดงจำนวนนักเรียนที่สอบได้ตั้งแต่ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็มและต่ำกว่า	58
3 แสดงคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนสอบได้คะแนนเกินร้อยละ 80 จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน และคะแนนเฉลี่ย	59
4 แสดงประสิทธิภาพของชุดการสอนตามเกณฑ์ 80/80	59
5 แสดงข้อมูลคะแนน และค่าความแตกต่างจากแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนในการเรียน การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (LEGATO)	60
6 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนในการเรียน การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (LEGATO)	60
7 แสดงข้อมูลคะแนน และค่าความแตกต่างจากแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนในการเรียน การบรรเลงเสียงสั้น (STACCATO)	61
8 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนในการเรียน การบรรเลงเสียงสั้น (STACCATO)	61
9 แสดงข้อมูลคะแนน และค่าความแตกต่างจากแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนในการเรียน การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (LEGATO – STACCATO)	62
10 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนในการเรียน การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (LEGATO – STACCATO)	62
11 แสดงข้อมูลของคะแนนค่าเฉลี่ยร้อยละของการปฏิบัติเทคนิคการออกเสียง ของการบรรเลงเปียโน(Articulation) ตามเพลงที่กำหนด	63

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของหัวข้อการวิจัย

เปียโน เป็นเครื่องดนตรีที่ทุกคนรู้จักกันดี เปียโนสามารถสร้างความบันเทิงและความพอใจแก่ผู้ที่รักจะบรรเลงหรือฟังได้ทุกโอกาสที่ต้องการ เด็กๆส่วนมากมักจะชอบหัดเปียโนและชอบที่จะใช้นิ้วมือกดลงไปบนคีย์ ทำให้เกิดเสียงเพลงต่างๆตามที่ตนจำได้ และเมื่อมีโอกาสที่จะเรียนดนตรีก็มักจะเลือกเรียนเปียโนกันมากกว่าเครื่องดนตรีชนิดอื่นๆ

เทคนิคและการบรรเลงเปียโนนั้นมีกฎระเบียบที่ซับซ้อน และเข้าใจยาก ขณะเดียวกันก็เป็นศาสตร์ที่ไม่ได้กำหนดไว้อย่างแน่นอนตายตัว สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้กับผู้บรรเลงทุกคน การที่ผู้บรรเลงทำการศึกษาให้เข้าใจเทคนิคต่างๆ ที่เป็นพื้นฐานของการบรรเลงเปียโนได้อย่างถ่องแท้ นั้นช่วยให้ผู้บรรเลงสามารถประยุกต์ใช้เทคนิคต่างๆ เหล่านั้นให้เหมาะสมกับตนเอง และยังสามารถทำให้แสดงผลงานนั้นๆ ได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จุดสำคัญของการบรรเลงบทเพลงเปียโน ประกอบไปด้วย เทคนิคองค์ประกอบพื้นฐานด้านความสามารถในการใช้นิ้วมือในการควบคุมน้ำหนัก (Finger action to weight control) ท่าทางและตำแหน่งของการวางมือ (Posture and Hand position) น้ำเสียงและการสัมผัส (Tone and Touch) สเกล (Scales) คอร์ดและอาเพคจิโอ (Chord and Arpeggios) อภิธานศัพท์ (Glossary of Technical Terms) จังหวะ (Tempo) ท่วงทำนอง (Rhythm) ความเข้มขึ้นของเสียง (Dynamic) ประโยคและการควบคุมลักษณะของเสียง (Phrasing and Articulation) การใช้นิ้ว (Fingering) เทคนิคการใช้เท้า (Pedaling technique) โน้ตประดับ (Ornamentation) เป็นต้น

เมื่อเริ่มเรียนเปียโนนักเรียนควรได้รับการสั่งสมความรู้ ความเข้าใจในปัจจัยพื้นฐานข้างต้นพร้อมกับฝึกหัดด้วยความมุ่งมั่นและตั้งใจจริงเพื่อให้เกิดความชำนาญ และความสามารถในการควบคุมอวัยวะทุกส่วนของร่างกาย สำหรับการบรรเลงเพลงด้วยเทคนิคต่างๆ และผลที่เกิดขึ้นจะสะท้อนออกมาจากการได้ยิน ในการบรรเลงบทเพลงนั้นๆ เทคนิคต่างๆ เหล่านี้มีความสัมพันธ์และอยู่บนพื้นฐานเดียวกัน เพราะเมื่อพิจารณาจะพบว่าเทคนิคต่างๆ เหล่านี้มีความสัมพันธ์และอยู่บนพื้นฐานเดียวกัน

เพราะเมื่อพิจารณาจะพบว่า การที่นักเรียนได้ฝึกฝนในด้านเทคนิคต่างๆเริ่มจากความสามารถในการใช้นิ้วมือในการควบคุมการบรรเลง ซึ่งเป็นสิ่งที่จะนึกถึงเป็นอันดับแรก เมื่อพูดถึงเปียโนหรือการได้ยินเสียงเปียโน เหล่านี้มักจะจินตนาการเห็นภาพของนิ้วมือที่กำลังบรรเลงอยู่บนคีย์อย่างพลั่วไหล และความไพเราะที่เกิดขึ้นจากโน้ตที่เราได้ยินอย่างชัดเจน ดังนั้นหากนักเรียนสามารถใช้นิ้วในการควบคุมน้ำหนักในการกดคีย์ มีท่าทางและตำแหน่งในการวางมืออย่างดี การจะทำให้เสียงของโน้ตแต่ละตัวมีความแตกต่างของระดับเสียงหรือความสั้น-ยาว, ดัง-เบา และเพิ่มน้ำหนักของโน้ตไม่ใช่สิ่งที่เป็นไปได้ การจะฝึกหัดและปฏิบัติเทคนิคต่างๆ จะช่วยให้เราสามารถปฏิบัติออกมาได้เป็นอย่างดียิ่งขึ้น

สำหรับการฝึกฝนด้านนิ้วมือและความสามารถในการใช้นิ้วมือในการควบคุมน้ำหนัก, ท่าทางและตำแหน่งของการวางมือ สิ่งที่นักเรียนควรรู้และเริ่มต้นในการบรรเลงนั้นคือการฝึกหัดการบรรเลงเสียงแบบต่อเนื่อง (Legato) และการบรรเลงเสียงสั้นหรือเสียงขาด (Staccato) ซึ่งเป็นคุณลักษณะของโน้ตที่มีความแตกต่างกันในเรื่องของเสียง การกดสัมผัสและน้ำหนักเสียง ผลคือในบทเพลงหนึ่งที่ต้องการให้มีน้ำหนักเสียงที่ต่างกัน เหล่านี้คือรายละเอียดของโน้ตในการออกเสียงให้มีความชัดเจน เป็นส่วนประกอบหนึ่งที่ทำให้บทเพลงมีความสมบูรณ์ มากขึ้น เพราะจากการเรียนการสอนที่ได้พบเห็นมา นักเรียนส่วนมากมักจะขาดความเข้าใจและการปฏิบัติโน้ตแบบเสียงต่อเนื่อง (Legato) และการบรรเลงเสียงสั้นหรือเสียงขาด (Staccato) รวมถึงชนิดและแบบต่างๆของโน้ตทั้งสองแบบ ที่รวมเรียกว่า Articulation

Articulation เกี่ยวข้องกับรายละเอียด ของวิธีการกระทำที่เป็นลักษณะเฉพาะของน้ำเสียงที่ติดต่อกันหรือแยกออกจากกันตลอดจนความหลากหลายชนิดของการสัมผัสและการเน้นของโน้ต (Legato, Staccato, Tenuto, Marcato เป็นต้น) อาจเปรียบได้กับวิธีการออกเสียงในลักษณะเฉพาะคำของภาษาพูด ในขณะที่เราพูด เราสามารถเลือกที่จะเปล่งเสียงสูง-ต่ำ ลากเสียงยาว หรือพูดห้วนๆ ความหนักเบาของการถอนหายใจ เน้นหรือไม่เน้นคำบางคำ หรือประโยคบางประโยค สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่ช่วยถ่ายทอดความหมายของสิ่งที่เราต้องการสื่อทั้งสิ้น ดังนั้น วิธีการเปล่งเสียงพูดหรือร้องเพลง ก็เป็นองค์ประกอบหนึ่งของการสื่อความหมายนั่นเอง หากขาดการออกเสียงที่ชัดเจน ก็ไม่สามารถสื่อสารให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องได้อย่างแน่นอน เมื่อพิจารณาย้อนกับว่าเหตุใดนักเรียนจึงไม่สามารถบรรเลงแสดงรายละเอียดของการบรรเลงโน้ตแต่ละตัว (Articulation) นั้นๆว่าจะต้องปฏิบัติอย่างไรเมื่อพบเครื่องหมาย, สัญลักษณ์หรือคำศัพท์ที่ต้องการให้บรรเลง เพราะแต่ละสัญลักษณ์มีความแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นการกดสัมผัส, น้ำหนักเสียง, ความสั้น-ยาว ที่ถูกกำหนดขึ้น หรือถ้านักเรียนเข้าใจแต่ไม่สามารถปฏิบัติได้ ครุมีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร

อินทอร ศรีกานนท์ ได้กล่าวไว้ว่า ในการเรียนวิชาเปียโนปฏิบัติในชั้นสูงเป็นการเรียนความคิดทางดนตรีในแต่ละบทเรียน ครูที่มีประสบการณ์ด้านดนตรี และประสบการณ์ชีวิตมากจะนำนักเรียนไปสู่ความคิดทางด้านดนตรีอันลึกซึ้งที่มีอยู่ในบทเพลง รวมทั้งช่วยให้เกิดความคิดเห็นทางดนตรีที่เหมาะสม นักเรียนต้องคิดอย่างอิสระ ครูเป็นผู้เสนอแนะวิธีการบรรเลงเปียโนและความคิดเห็นที่มีในแต่ละบทเรียน และหาข้อสรุปร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนค้นพบตัวเอง และนำไปสู่ความเป็นศิลปิน และการเรียนเปียโนนั้นจะต้องมีความมุ่งมั่น และมีวินัยสูงมากถึงจะประสบความสำเร็จในการเรียนได้ (อินทอร ศรีกานนท์, 2543:121)

นภนันท จันทอรทัยกุล (เอกสารประกอบการสัมมนา: 2545) ได้กล่าวไว้ว่า “เทคนิคเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งสำหรับนักดนตรี ครูมีหน้าที่วางพื้นฐานและการสอนเทคนิคให้นักเรียนเป็นระบบตั้งแต่ต้นและการสอนการฝึกซ้อมเทคนิคนี้ต้องดำเนินต่อเนื่องตลอดไป และนักเรียนควรได้รับการปูพื้นฐานและเตรียมความพร้อมและเทคนิคอื่นๆ ก่อนที่จะได้พบกับท่อนเพลงหรือข้อความนั้นๆ ในบทเพลง”

สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนจึงเป็นสิ่งสำคัญในการสอนเนื่องจากเป็นเรื่องของเสียงที่เป็นนามธรรม การใช้สื่อต่างๆ ช่วยให้เห็นลักษณะนามธรรมของดนตรีเป็นรูปธรรมมากขึ้น และนอกจากนี้สื่อประเภทเสียงจัดเป็นสิ่งจำเป็นในการเรียนดนตรีปฏิบัติเพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้รับฟังดนตรี เพื่อให้เกิดความซาบซึ้ง และสื่อประเภทเครื่องดนตรีช่วยให้ผู้เรียนได้สัมผัสและบรรเลงดนตรี ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ดนตรีเป็นอย่างดี (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2536:135)

วิชาดนตรีเป็นวิชาหนึ่งที่มีปัญหาในการเรียนการสอน ปัญหาที่สำคัญอันหนึ่งคือ ยังไม่มีตำราหรือเอกสารที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ครูดนตรีส่วนใหญ่ใช้วิธีทำให้ดูเป็นตัวอย่าง แล้วให้ผู้เรียนฝึกฝน ผู้ใดมีความจำดีก็เรียนได้เร็วผู้ใดจำไม่ได้ก็ต้องรอนกว่าจะได้พบครู ดังนั้นการเรียนดนตรีจึงต้องใช้เวลามาก ทำให้ผู้เรียน เกิดการท้อถอย จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคิดหาวิธีการ และสร้างอุปกรณ์สร้างการเรียนการสอน (ชนก ศาคริก, 2530:5) ประกอบกับการสอนวิชาดนตรีเป็นกิจกรรมประเภททักษะ ฉะนั้นการเรียนการสอนจึงต้องเน้นการฝึก การได้แบบอย่าง จากการวางแผนของครูที่ดี จะทำให้การเรียนรู้ทักษะดนตรีบรรลุวัตถุประสงค์ (วิมลศรี อุประมัย, 2525:207-208)

ที่สำคัญคือครูผู้สอนต้องมีความรู้อย่างแท้จริง อย่างลึกซึ้ง อย่างแตกฉาน ต้องหมั่นขวนขวายพัฒนาความรู้ของตนเองอย่างไม่หยุดยั้ง ต้องมีความเข้าใจในวิธีการสอนและวิธีการถ่ายทอดความรู้ต้องเข้าใจจิตวิทยาเพราะนักเรียนแต่ละคนแตกต่างกัน ครูจึงต้องเข้าใจและใช้วิธีการที่แตกต่างกัน และครูผู้สอนต้องมีความเข้าใจ ความรัก ความอดทนและความเสียสละ

การสอนมีบทบาทสำคัญมากในการจัดการเรียนการสอน เพราะการสอนเป็นกระบวนการที่

สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้มากขึ้นเพียงใด ผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอนแบบต่างๆ เพื่อจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาต่างๆ ได้อย่างลึกซึ้ง ครูจึงมีบทบาทสำคัญมากในการที่จะเลือกวิธีการสอนให้เหมาะสมสอดคล้องและสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง กิจกรรม ประสบการณ์ สื่อการเรียนการสอน และสามารถวัดผล ประเมินผลตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องรวมทั้งพิจารณาปัญหาการสอนปฏิบัติดนตรีสากลที่ทุกสถาบันการศึกษากำลังประสบอยู่ พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญ ในการบรรเลงรายละเอียดเสียงสั้น-ยาวในเพลง จะให้ความสำคัญใส่ใจแต่เรื่องของตัวโน้ต จะบรรเลงโน้ตให้ถูก บรรเลงโน้ตให้ได้อย่างเดียว แนวทางที่เป็นไปได้ในอันที่จะแก้ปัญหาเหล่านี้คือ การสร้างเอกสาร ตำรา และแบบฝึกต่างๆ ทางดนตรีให้ได้มาตรฐาน เพื่อช่วยครูในการสอนเทคนิคต่างๆ

ในฐานะผู้วิจัยเป็นครูเปียโนคนหนึ่งจึงมีความสนใจในเรื่องการสอน และเห็นว่าเทคนิคการบรรเลงเปียโนให้เกิดเสียงสั้น-ยาว นั้นเป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง จึงได้พยายามรวบรวมค้นคว้าวิธีการสอนและสร้างแบบฝึกหัดชุดการสอนขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสร้างชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโนซึ่ง (Articulation) ประกอบด้วย การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato), การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato), การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato) สำหรับนักเรียนเปียโนชั้นต้นตอนปลาย อายุระหว่าง 7-11 ปี และหาประสิทธิภาพของชุดการสอนนี้โดยมีเกณฑ์ที่กำหนดคือ 80/80

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร เป็นนักเรียนเปียโนชั้นต้นอายุระหว่าง 7-11 ปี ของโรงเรียนดนตรีมิฟ้าสาขา เซ็นทรัลบางนา และโรงเรียนดนตรีโอปุชวัน (ผู้วิจัยทดลองชุดการสอนกับสองโรงเรียนนี้เพราะผู้วิจัยได้ทำการสอนอยู่) โดยเลือกแบบเจาะจง จำนวนนักเรียนโรงเรียนละ 16 คน 2 โรงเรียน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 32 คน โดยจัดให้ครู 1 คน ค่อนักเรียน 8 คน

2. เนื้อหาที่ใช้เป็นเนื้อหาที่ผู้วิจัยประมวลมาจากคำอธิบายในหนังสือเรียน

- Piano Adventure a Basic Piano Method
- Music for Little Mozarts
- Alfred's Basic Piano Library
- The Music Tree Activities
- The Art of Piano Performance The Spectrum of Expressive Touches

ซึ่งผู้วิจัยศึกษาเฉพาะเรื่อง การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato), การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato), การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato) สำหรับนักเรียนเปียโนขั้นต้นตอนปลาย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

3.1 ชุดการสอน

- 3.1.1 ชุดการสอนเรื่องการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato)
- 3.1.2 ชุดการสอนเรื่องการบรรเลงเสียงสั้น (Staccato)
- 3.1.3 ชุดการสอนเรื่องการบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato -Staccato)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- 3.2.1 แบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน
- 3.2.2 แบบทดสอบย่อย จำนวน 3 ชุด

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ทำการทดลองระยะเวลา 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 10 นาที

5. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการสร้างและหาประสิทธิภาพชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato) สำหรับนักเรียนเปียโนขั้นต้นตอนปลาย อายุระหว่าง 7-11 ปี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

- ผู้สอนและผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation)
- ผู้สอนทราบถึงการเลือกชุดการสอนให้เหมาะสมกับเทคนิคในบทเพลง
- ผู้สอนและผู้เรียนทราบถึงเทคนิควิธีการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) แบบ การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato)
- ผู้สอนทราบถึงวิธีการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) แบบ การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato)
- ผู้สอนสามารถนำวิธีการสอนไปใช้ประโยชน์กับการสอนเครื่องดนตรีชนิดอื่นๆ

1.5 สมมุติฐานการวิจัย

1. ชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโนสำหรับนักเรียนเปียโนชั้นต้นตอนปลายมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนการเรียนเปียโนเรื่องเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโนสำหรับนักเรียนเปียโนชั้นต้นตอนปลาย อายุระหว่าง 7 – 11 ปี เพิ่มขึ้นกว่าก่อนเรียน
3. คะแนนการปฏิบัติของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอน มีประสิทธิภาพมากกว่าร้อยละ 80

1.6 ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโนสำหรับนักเรียนเปียโนชั้นต้นตอนปลาย อายุระหว่าง 7 – 11 ปี เน้นเฉพาะเทคนิคการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato)
2. ชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโนนี้ทำการทดลองกับนักเรียนคนไทย 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนดนตรีมีฟ้าสาขาเซ็นทรัลบางนา และโรงเรียนดนตรีโอปอล์ชวัน โดย

เลือกแบบเจาะจง จำนวนนักเรียนโรงเรียนละ 16 คน 2 โรงเรียน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 32 คน โดยจัดให้ครู 1 คน ต่อนักเรียน 8 คน

3. ครูผู้สอนมีประสบการณ์สอนด้านเปียโนอย่างน้อย 5 ปี

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ทำการทดลองระยะเวลา 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 10 นาที

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. Articulation หมายถึง เทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน ในงานวิจัยครั้งนี้กล่าวถึงการบรรเลงเสียง Legato, Staccato, Legato – Staccato
2. Legato หมายถึง การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง
3. Staccato หมายถึง การบรรเลงเสียงสั้น หรือเสียงขาด
4. Legato – Staccato หมายถึง การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น
5. Slur หมายถึง เครื่องหมายเชื่อมเสียง เส้นโค้งที่พาดจากโน้ตตัวหนึ่งไปยังโน้ตอีกตัวหนึ่ง มีผลทำให้นโน้ตมีเสียงติดต่อกันตั้งแต่โน้ตตัวแรกจนถึงโน้ตตัวสุดท้าย
6. ชุดการสอน หมายถึง สื่อการสอนซึ่งจัดขึ้นเป็นแบบฝึกหัดเพลง ตามหัวข้อที่กำหนดไป ใช้จัดการเรียนการสอนเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามที่กำหนดไว้ แผนการสอนและส่วนประกอบของแผนการสอน ได้แก่ แบบฝึกเสริมทักษะแบบทดสอบ และแบบประเมินผล
7. การวัดผลประเมินผล หมายถึง การทดสอบหรือสังเกตโดยครูเป็นผู้วัด และตัดสินใจให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติผ่านหรือไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้
8. ครูผู้สอน หมายถึง ครูเปียโนที่ทำหน้าที่ในการเรียนการสอนรวมถึงเป็นผู้นำทางการเรียนและหากิจกรรมทางการเรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางการเรียนดีขึ้น
9. นักเรียน หมายถึง ผู้เรียนเปียโนชั้นต้นตอนปลายอายุระหว่าง 7-11 ปี ที่ยังไม่เคยผ่านการเรียนการสอนเรื่องการควบคุมลักษณะของเสียง (Articulation)
10. ประสิทธิภาพ 80/80 หมายถึง ระดับความคาดหวังของผู้สอนต่อชุดการสอนว่าผู้เรียนมีทักษะเป็นที่พึงพอใจและทำแบบฝึกหัดหรืองานที่ได้รับมอบหมาย เกณฑ์ 80 ตัวหน้า หมายถึง จำนวนนักเรียนที่สอบได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป เกณฑ์ 80 ตัวหลัง หมายถึง การนำเอาคะแนนของนักเรียนทุกคนมารวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ยเป็นร้อยละ

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการสร้างชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) ประกอบด้วย การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato), การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato), การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato) สำหรับนักเรียนเปียโนขั้นต้น ตอนปลาย อายุระหว่าง 7-11 ปี และเพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องที่วิจัยยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

2.1 ทฤษฎีทางจิตวิทยา

เมื่อกล่าวถึงวิชาจิตวิทยา โดยภาพรวมจิตวิทยาเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคลและกระบวนการทางสมอง (Mental process) ซึ่งนักจิตวิทยาทั้งหลายพยายามที่จะเข้าใจอิทธิพลทางด้านชีววิทยา ด้านร่างกายและด้านสังคมของโลก ว่ามีผลต่อพฤติกรรมอย่างไรและเกี่ยวข้องกันเพียงไหน ซึ่งวิชาจิตวิทยาจะช่วยให้เข้าใจถึงเรื่องเหล่านั้นและเข้าใจตัวเองอีกด้วย และในการวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้ทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1.1 จิตวิทยาการเรียนรู้ (Psychology of Learning) โดยจะศึกษาธรรมชาติการเรียนรู้ และองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ ดังนี้

พัฒนาการทั่วไปและพัฒนาการทางดนตรีของเด็ก

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2541) พัฒนาการ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปในทางก้าวหน้าในทางจิตวิทยา การศึกษาเรื่องพัฒนาการเกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่องพฤติกรรมที่เกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงไปในแต่ละช่วงเวลาของอายุเด็ก ซึ่งต้องการที่จะเรียนรู้ถึงลักษณะทางร่างกายสติปัญญา อารมณ์ และสังคม แม้ว่าการพัฒนาการค่อยเป็นค่อยไป แต่ก็ก็มีบางช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงมีมากหรือรวดเร็วจนเห็นได้ชัด เช่น ในวัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายจะเป็นไป

รวดเร็วกว่าในวัย 7-8 ขวบ เป็นต้น พัฒนาการเป็นผลเนื่องมาจากวุฒิภาวะ และสภาวะแวดล้อม วุฒิภาวะเป็นกระบวนการทางชีววิทยาที่เกิดขึ้นเมื่อถึงเวลาตามธรรมชาติ เช่น เด็กสามารถเดินได้เมื่ออายุประมาณ 1 ขวบ เมื่อกล้ามเนื้อและกระดูกพัฒนาจนถึงจุดหนึ่งแล้ว อย่างไรก็ตามสภาวะแวดล้อมก็มีผลต่อวุฒิภาวะเช่นกัน เช่นเด็กที่ขาดอาหาร หรือเป็นโรคบางชนิด ทำให้กล้ามเนื้อและกระดูกไม่พัฒนาไปเท่าที่ควร เด็กผู้นั้นก็ไม่สามารถจะเดินได้ เมื่อถึงวัยที่ควรจะเดินได้แล้วก็ตาม

การพัฒนานั้นเป็นการกล่าวโดยทั่วไป ฉะนั้น ไม่จำเป็นว่าเด็กทุกคนจะต้องมีการพัฒนาการเป็นไปในเวลาเดียวกัน เด็กแต่ละคนย่อมมีช่วงการพัฒนาการแตกต่างกันไปตามวุฒิภาวะ และสภาวะแวดล้อมของตนเอง การเรียนการสอนดนตรีจะเน้นหนักในการพัฒนาการด้านสติปัญญา อย่างไรก็ตามพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคมจะกล่าวถึงด้วยกันเสมอ ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนการสอนดนตรีเกี่ยวข้องกับการพัฒนาสติปัญญาอย่างมากเช่นเดียวกับสาระวิชาอื่นๆ

1. พัฒนาการทั่วไปของวัยเด็ก

ช่วงอายุ 6-8 ขวบ ระดับประถม 1-3

เด็กในวัย 6-8 ขวบหรือระดับประถม 1-3 ยังอยู่ในวัยที่ต้องการความดูแลเอาใจใส่จากบิดามารดาหรือผู้ปกครองเป็นอย่างมาก และเมื่อมาโรงเรียนครูอาจารย์ก็ต้องดูแลอย่างใกล้ชิด เนื่องจากเด็กยังพึ่งตนเองไม่ได้มากนัก ทางดนตรีเด็กเริ่มมีแนวคิดเด่นชัดในเรื่องจังหวะ และแนวคิดเรื่องทำนองรองลงมา ฉะนั้นจึงเป็นการดีที่สภาพแวดล้อมทางดนตรีของเด็กในวัยนี้เอื้ออำนวยให้เด็กมีพัฒนาการด้านจังหวะควบคู่ไปกับด้านทำนอง นอกเหนือไปจากแนวคิดด้านจังหวะและทำนองแล้วแนวคิดในเรื่องรูปแบบของบทเพลง สีสันของดนตรี และลักษณะของเสียงควรจะได้มีการพัฒนาไปด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเด็กมีอายุมากขึ้น หรืออยู่ระดับประถม 2 และ ประถม 3

การพัฒนาด้านจังหวะของเด็กวัยนี้ ควรเริ่มจากการช่วยให้เด็กตามจังหวะให้สม่ำเสมอ ทราบถึงความเร็วความช้าของจังหวะ และเรื่องการเน้นจังหวะ ในด้านความจำรูปแบบของจังหวะควรได้รับการเน้นด้วย เพราะทำให้เด็กเกิดความเข้าใจ และสามารถสร้างสรรค์ด้านจังหวะต่อไป

การพัฒนาด้านทำนองของเด็กในวัยนี้ ควรเริ่มให้เด็กฟังเพลงและร้องตามซึ่งอาจเป็นเพลงอะไรก็ได้ที่เด็กชอบ โดยปกติควรเป็นเพลงที่มีจังหวะเร้าใจ เนื้อร้องควรเป็นเรื่องใกล้ตัวเด็ก นอกจากนี้ควรเลือกเพลงที่มีช่วงเสียงของทำนองไม่กว้างจนเกินไปให้เด็กหัดร้องด้วย เพื่อพัฒนาแนวคิดด้านระดับเสียงของเด็ก เนื่องจากเด็กวัยนี้ยังมีการพัฒนาด้านร่างกายไม่สมบูรณ์ การร้องเพลงมักจะเพี้ยน ซึ่งเนื่องมาจากหลายสาเหตุ ได้แก่ ช่วงเสียงของเพลงที่เด็กร้องไม่เหมาะสม แนวคิดเรื่องระดับเสียงยังพัฒนาไปไม่เท่าที่ควรเป็นต้น จึงเป็นการดีถ้าเลือกเพลงที่มีช่วงเสียงไม่

กว้างเกินไปมาให้เด็กร้อง การร้องเพลงหรือเปิดเพลงให้เด็กฟัง เพื่อพัฒนาแนวคิดเรื่องระดับเสียง ควบคู่ไปกับการที่ให้เด็กร้องเพลงต่างๆ ไปด้วย เด็กในวัยนี้สามารถพัฒนาแนวคิดเรื่องรูปแบบของ บทเพลงไปด้วย ซึ่งควรเลือกรูปแบบง่ายๆ ให้เด็กพอทราบว่า เพลงก็มีรูปแบบเช่นเดียวกับการที่ โรงเรียนก็มีแบบเครื่องแต่งกายของนักเรียนโดยทั่วไป เพลงเด็กๆ มักมีรูปแบบที่ซ้ำทวนทำนองอยู่ หนึ่งหรือสองทำนองสลับกัน การให้เด็กพอทราบว่าเพลงที่เด็กร้องมีการย้อนกลับมาของทำนอง เดิมตรงไหนจัดว่าเป็นการให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องรูปแบบของเพลงต่างๆ ได้วิธีหนึ่ง

นอกจากนี้เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับเสียงของเครื่องดนตรีบางชนิดว่าเป็นอย่างไร เพื่อให้เด็ก เกิดความจำเสียงเครื่องดนตรีบางชนิดที่ได้ยินบ่อยๆ ได้ซึ่งเป็นพื้นฐานการพัฒนาเรื่องสีสรรของ ดนตรีในระดับสูงต่อไป

แนวคิดที่เด็กควรได้รับการพัฒนาไปด้วยอีกประการหนึ่งคือ เรื่องของลักษณะของเสียง เช่น เรื่องความดัง ความค่อย ความรู้สึกจากบทเพลง เป็นต้น นอกจากนี้เด็กควรได้รับคำแนะนำ เกี่ยวกับเรื่องการร้องเพลง โดยใช้เสียงที่ไพเราะมิใช่เสียงตะโกนในการร้องเพลง ซึ่งเป็นการเน้น เรื่องคุณภาพของเสียงในขั้นแรกด้วย แนวคิดเรื่องเสียงประสาน สามารถเริ่มพัฒนากับเด็กได้ตั้งแต่ ระดับประถมปีที่ 1 โดยให้ฟังเพลงประสานเสียง หรือให้เด็กร้องเพลงหนึ่งและครุ้องเสียงประสาน ประมาณประถมปีที่ 2 หรือ 3 เด็กอาจร้องเพลงประสานง่ายๆ ได้ เช่น เพลงแซนซ์ คือเพลงที่มีแนว ทำนอง และมีแนวประสานประกอบด้วยตัวโน้ต 3-4 ระดับเสียง วนไปวนมา

กิจกรรมที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองจัดทำให้เด็กในวัยนี้ ได้แก่ การชักจูงให้เด็กฟังเพลง ต่างๆทางโทรทัศน์และวิทยุ และเมื่อเห็นว่าเด็กมีความชอบเพลงใดก็ส่งเสริมให้เด็กหัดร้อง โดยบิดา มารดาอาจร้องหรือขับจังหวะไปด้วย และชี้ชวนให้เด็กลองขับจังหวะตาม หรือผลัดกันขับจังหวะ และผลัดกันร้องเพลงประเภทที่เด็กชอบนี้อาจยากเกินความสามารถที่เด็กจะร้องได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะด้านระดับเสียง แต่อย่างน้อยแม้เด็กจะร้องทำนองเพลงเพี้ยนไป เรื่องที่เน้นได้คือเรื่อง ของความคงที่ของจังหวะ ความถูกต้องของจังหวะของทำนองเพลง นอกจากนี้ควรจะเสาะหาเพลง ที่ง่ายๆ น่ารักที่เด็กร้องได้อย่างถูกต้องมาให้เด็กร้องด้วย เพื่อพัฒนาเรื่องทำนองและระดับเสียง เพลง เหล่านี้อาจได้มาจากการสอบถามครูหรืออาจารย์ที่สอนวิชาดนตรี หรือได้ตามท้องตลาดทั่วไป อย่างไร ก็ตามเพลงที่มีขายตามท้องตลาด แม้จะแจ้งว่าเป็นเพลงสำหรับเด็กอาจไม่เหมาะกับเด็กก็เป็นได้ เป็น หน้าที่ของบิดามารดาที่ต้องใช้วิจารณญาณหรือความสังเกตว่าเหมาะสมกับเด็กหรือไม่ ที่ง่ายก็คือ ลอง นำมาให้เด็กร้อง ถ้ายากเกินไปเด็กร้องไม่ได้ หรือร้องเพี้ยนก็เป็นเพลงที่ใช้พัฒนาด้านระดับเสียงไม่ได้ แต่อาจใช้พัฒนาเรื่องของจังหวะได้ดังกล่าวแล้ว หรือเพลงเหล่านี้บางเพลงอาจมีเนื้อร้องบางตอนไม่ เหมาะสม จึงควรมีการคัดเลือกให้ดี อีกประการหนึ่งเวลาร้องเพลงอาจบอกให้เด็กลองร้องเบาบ้าง ดัง

บ้าง เร็วบ้าง ช้าบ้าง เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการด้านลักษณะของเสียงและด้านอื่นไปด้วยดังที่กล่าวมาแล้ว

เด็กในวัยนี้มีความชอบในการฟังเพลงที่มีจังหวะสนุกสนาน ดังนั้นควรใช้การเคลื่อนไหวร่างกายหรือกิจกรรมเข้าจังหวะเป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาแนวคิดทางด้านดนตรีด้วย ซึ่งจัดว่าเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็กในวัยนี้ เพราะเด็กไม่ชอบอยู่นิ่งเป็นเวลานานๆ การที่让孩子ได้แสดงออกประกอบบทเพลงที่ฟังหรือประกอบการร้องเพลง ทำให้เด็กเข้าใจเรื่องจังหวะและความรู้สึกของเพลงได้เป็นอย่างดี

กิจกรรมอีกประเภทหนึ่งที่บิดามารดาควรกระทำ คือการพาเด็กไปชมการแสดงดนตรีหลายๆประเภท ไม่ว่าจะเป็นดนตรีไทย ดนตรีไทยสากล หรือดนตรีคลาสสิก อย่างไรก็ตามมีข้อควรคำนึงว่าเด็กวัยนี้ยังมีสมาธิสั้น ฉะนั้นรายการดนตรีที่พาเด็กไปชม ควรเป็นรายการที่ไม่ยาวนานหรือเป็นรายการเฉพาะเด็กตามศูนย์วัฒนธรรมต่างๆ เป็นต้น นอกจากนี้อาจหาเพลงประเภทต่างๆ ดังกล่าวมาให้เด็กฟังเมื่อมีเวลาว่าง เพื่อพัฒนาการด้านการฟังของเด็ก ในวัยนี้เด็กเลือกบรรเลงดนตรีเฉพาะเครื่องได้ ใช้นิ้วได้เป็นอย่างดี ฟังเสียงได้ชัด บอกเสียงได้ถูกต้อง บางคนสามารถฟังเสียงได้มากกว่า 1 เสียง บรรเลงเป็นเพลงสั้นๆได้ สามารถบรรเลงเพลงวันเกิดได้ ร้องเพลงและบรรเลงดนตรีเป็นกลุ่มได้ บรรเลงดนตรีพร้อมๆกันได้ เด็กสามารถบรรเลงดนตรีรวมวงได้ เด็กสามารถเรียนเดี่ยวดนตรีกับครู 40-50 นาทีได้ เด็กสามารถหยิบเครื่องดนตรีฝึกซ้อมทุกวันได้ โดยพ่อแม่อาจไว้นเป็นเงื่อนไขของชีวิต ความคุ้นเคย ปลูกฝังการฝึกซ้อมดนตรีจนปฏิบัติเป็นนิสัย

ช่วงอายุ 9-11 ขวบ ระดับประถม 4-6

มีพัฒนาการทางด้านดนตรีแตกต่างไปจากในวัยที่ผ่านมา เด็กส่วนใหญ่ในวัยนี้มีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดในด้านจังหวะและทำนอง และรูปแบบของเพลงที่ลึกซึ้งขึ้น กล่าวคือ สามารถเรียนรู้ด้านต่างๆ ที่ยากขึ้น สลับซับซ้อนขึ้นได้ ความละเอียดอ่อนเกี่ยวกับความรู้สึก ของบทเพลงจะมีมากขึ้น เด็กในวัยนี้ควรมีโอกาสร้องเพลงประสานเสียงประเภทต่างๆ เพราะเป็นวัยที่พร้อมที่จะรับรู้และพัฒนาเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องเสียงประสาน ซึ่งเด็กในวัยที่ผ่านมาไม่มี

ด้านจังหวะเด็กรับรู้และมีความจำเกี่ยวกับรูปแบบของจังหวะดีขึ้น ด้านทำนองเด็กสามารถร้องเพลงที่มีช่วงเสียงกว้างขึ้น มีแนวคิดเรื่องระดับเสียงดีขึ้น การร้องเพลงเพี้ยนของเด็กควรมีน้อยลงตามลำดับ อย่างไรก็ตามการร้องเพลงเพี้ยนมิใช่เป็นเรื่องผิดปกติของเด็กวัยนี้ เพราะยังอยู่ในช่วงของการพัฒนาแนวคิด เรื่องระดับเสียงเช่นกัน

ด้านลักษณะของเสียงเด็กสามารถแสดงออกทางการร้องเพลงได้มากขึ้น และชอบร้องเพลงที่มีหลายรสหลายแบบ ทั้งสนุกสนาน และหวานๆ ในบางครั้งการพาเด็กไปชมดนตรี เป็นกิจกรรมที่ควรกระทำเช่นเดียวกับเด็กในวัย 6-8 ขวบ แต่เด็กในวัยนี้สามารถนั่งฟังเพลงได้นานขึ้น เพราะมี

สมาธิยาวขึ้น จึงพาเด็กไปชมการแสดงดนตรีที่เป็นเรื่องเป็นราวจริงๆ บ้างเป็นบางครั้งบางคราว เพื่อให้เด็กเรียนรู้ถึงบรรยากาศที่แท้จริงของการฟังเพลง พร้อมทั้งเป็นการจูงใจให้เด็กสนใจดนตรีมากขึ้น

โดยสรุปเด็กวัยนี้เรียนรู้สิ่งต่างๆจากโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ บิดามารดาหรือผู้ปกครองควรมีการติดต่อกับโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทราบถึงการเรียนการสอนดนตรี นอกจากนี้สภาพแวดล้อมที่บ้านก็มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมพัฒนาความสามารถทางดนตรีของเด็ก บิดามารดาควรเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมทางดนตรี มีโอกาสแสดงความคิดเห็นเลือกสรรเพลงที่จะฟังบ้างเป็นบางโอกาส การพาเด็กไปชมการแสดงดนตรี ในลักษณะต่างๆเป็นครั้งคราว จัดเป็นกิจกรรมที่ควรกระทำ นอกเหนือไปจากการร่วมกิจกรรมการฟัง การร้องเพลงร่วมกับเด็กเมื่อมีโอกาสดังกล่าว เพื่อช่วยพัฒนาแนวคิดทางดนตรีด้านต่างๆกับเด็ก ถ้ามีโอกาสให้เด็กเรียนดนตรี ควรเริ่มเมื่อเด็กอายุระหว่าง 8-9 ขวบ เป็นการดีถ้าให้เด็กมีโอกาสเลือกเครื่องดนตรีที่จะบรรเลงด้วยตนเอง โดยมีบิดามารดาช่วยสนับสนุนแนะนำ ถ้าบิดามารดาหรือผู้ปกครองดูแลสนับสนุนเด็กของตนให้มีพัฒนาการทางด้านดนตรีไปในวิธีทางดังกล่าวนี้ คงช่วยให้เด็กเรียนรู้และเจตคติที่ดีต่อดนตรีได้ตั้งแต่เยาว์วัย (ณรุทธ์ สุทธจิตต์) กล่าว เด็กอายุ 9 – 11 ขวบ เด็กมีความพร้อมทางร่างกายที่จะบรรเลงเครื่องดนตรีได้ทุกชนิด ยกเว้นเครื่องดนตรีชิ้นที่ใหญ่เกินขนาด อาทิ ดับเบิลเบส ทุบ่า กลองใหญ่ เป็นต้น ส่วนเครื่องดนตรีอื่นๆเด็กสามารถบรรเลงได้ทุกชนิดเพราะอวัยวะส่วนต่างๆเติบโตและแข็งแรงเพียงพอ สามารถพัฒนาการบรรเลงดนตรีได้ชัดเจนบรรเลงดนตรีได้ตรงเสียงฟังเสียงดนตรีได้ชัดเจน บรรเลงได้ชัด สามารถจำเพลงได้ยาว จำได้ทั้งเพลง ควบคุมการใช้ลมเป่าได้ดี ความแตกต่างของเด็กวัยนี้ ขึ้นอยู่กับการฝึกซ้อม เด็กอาจจะ จี้เกียจ อาจจะมีข้ออ้าง เด็กอาจจะมีทางเลือกอื่นนอกจากการบรรเลงดนตรี เด็กจะให้ความสนใจเกมส์คอมพิวเตอร์แล้วทั้งการบรรเลงเครื่องดนตรีได้

กล่าวโดยสรุปได้ว่าการเรียนการสอนดนตรีที่ทำให้เกิดผลตามจุดมุ่งหมาย ควรอย่างยิ่งที่ครูดนตรีจะทำความเข้าใจกับเด็กโดยใช้หลักการพัฒนาทางจิตวิทยาเป็นพื้นฐาน ควบคู่ไปกับการพัฒนาการทางดนตรี และจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยคำนึงถึงทั้งเนื้อหาดนตรีและความต้องการต่างๆไปของผู้เรียนด้วย เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่สมบูรณ์ในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านดนตรี

2. จิตวิทยาพัฒนาการทางดนตรี

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2541: 27-28) กล่าวถึงพัฒนาการทางดนตรีของเด็กในวัยประถมศึกษา ระดับประถม 4-6 (9-11 ขวบ) สรุปว่า เด็กในวัยนี้มีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดในด้านจังหวะ ทำนองและรูปแบบของเพลงลึกซึ้งขึ้น

ด้านจังหวะเด็กรับรู้และมีความจำเกี่ยวกับรูปแบบของจังหวะดีขึ้น

ด้านทำนองเด็กสามารถร้องเพลงที่มีช่วงเสียงกว้างมากขึ้น มีแนวคิดเรื่องระดับเสียงดีขึ้น การร้องเพลงเพี้ยนของเด็กควรมีน้อยลงตามลำดับ

ด้านลักษณะของเสียงเด็กสามารถแสดงออกทางการร้องเพลงได้มากขึ้น และชอบร้องเพลง ที่มีหลายรสหลายแบบ ทั้งสนุกสนานและหวานๆ ในบางครั้ง

เนื่องจากเด็กวัยนี้มีความสามารถในการอ่านดีแล้ว เป็นการสมควรในการจัดหนังสือต่างๆ ทางดนตรี เช่น ประวัตินักดนตรี เพลงพื้นเมือง ประวัติดนตรี ให้เด็กอ่าน เพื่อสร้างความสนใจและ พัฒนาความรู้ของเด็กเกี่ยวกับดนตรีให้กว้างขวางออกไป

3. ทฤษฎีการเรียนรู้และปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเรียนรู้ทางดนตรี

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2541: 95-114) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการเรียนรู้และปัจจัยการเรียนรู้ดนตรี สามารถสรุปดังนี้

3.1 ความพร้อม (Readiness)

ความพร้อมเป็นเรื่องเฉพาะแต่ละบุคคล แม้ผู้เรียนที่อยู่ในชั้นเรียนเดียวกัน อาจมีความพร้อมในเรื่องต่างๆ ไม่เท่ากัน ความพร้อมเกี่ยวข้องกับประสบการณ์เดิมทั้งหมดที่ผู้เรียนแต่ละคนมีอยู่ในตัว รวมทั้งเจตคติของผู้เรียนที่มีผลต่อความต้องการ หรือความสามารถที่จะประกอบกิจกรรมต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงไป ผู้เรียนมีประสบการณ์เดิมเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ จึงสามารถตอบสนองหรือ ประกอบกิจกรรมต่างๆ ได้ดีกว่า ผู้เรียนที่มีประสบการณ์เดิมไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ดังนั้นความ รับผิดชอบของครูดนตรีเกี่ยวกับเรื่องความพร้อมจึงอาจเป็นไปได้ในสองกรณี คือ

1. การจัดสภาพการเรียนรู้ควรเอื้ออำนวยต่อผู้เรียนทุกคน กล่าวคือ กิจกรรมดนตรีควรมีหลายรูปแบบ เพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งเป็นผลทำให้ผู้เรียนทุกคนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ หรือในการประกอบกิจกรรมต่างๆ

2. การจัดสภาพการเรียนรู้ให้กับกลุ่มผู้เรียนที่มีระดับความพร้อมเท่าเทียมหรือเสมอกัน เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนในแต่ละกลุ่มเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ไปตามความสามารถ ความถนัด ความพร้อม

ของผู้เรียนแต่ละคนในแต่ละกลุ่ม ถ้าครูคนตรีมิได้คำนึงถึงการเรียนดังกล่าวนี้ ผู้เรียนอาจไม่ประสบความสำเร็จในการประกอบกิจกรรมต่างๆทั้งนี้เนื่องจากประสบการณ์ที่จัดให้ยากเกินความสามารถของผู้เรียน ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย และมีเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชาคนตรีในที่สุด ในทางตรงกันข้ามถ้าการจัดกิจกรรมง่ายเกินไป ก็อาจทำให้ผู้เรียนไม่สนใจเรียนรู้เช่นเดียวกันบ่อยครั้งที่การจัดกิจกรรมคนตรีมุ่งไปที่ผู้เรียนที่มีความพร้อม หรือความสามารถน้อยเป็นหลัก ทำให้ผู้เรียนที่มีความพร้อมและความสามารถสูงไม่รู้สึกว่ามีกรทำท่าย จึงเบื่อหน่ายต่อการเรียนหรือร่วมกิจกรรม

การจัดกิจกรรมที่คำนึงถึงความพร้อมของผู้เรียนจึงควรมีแนวโน้มนออกมาในรูปของการให้โอกาสของผู้เรียนแต่ละคนตอบสนองต่อประสบการณ์การเรียนรู้การสอนที่จัดไว้อย่างเสรี เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสแสดงออกตามความพร้อมและความสามารถที่มีอยู่

3.2 กิจกรรมหรือประสบการณ์ (Activity or Experience)

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน ซึ่งในทางคนตรีควรเป็นในรูปของประสบการณ์ที่จัดไว้ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมปฏิบัติด้วยตนเอง (Active participation) ตลอดกระบวนการเรียนรู้ โดยทั่วไปการมีส่วนร่วมปฏิบัติเป็นไปได้อสองลักษณะคือ กระบวนการคิดซึ่งเกิดขึ้นภายในตัวของผู้เรียนแต่ละคน

การเรียนรู้การสอนคนตรีที่ช่วยให้ผู้เรียนรู้ได้คือการเป็นกรเรียนรู้ในสภาพการที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางคนตรีอย่างแท้จริง โดยมีผู้เป็นผู้คอยช่วยเหลือแนะนำ มิใช่เป็นผู้กำหนดกฎเกณฑ์ที่ตายตัวโดยตลอด กระบวนการเรียนรู้เช่นนี้ทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกรู้ว่าครูเป็นบุคคลสำคัญกว่าคนตรีได้ลึกซึ้งเข้าใจ และมีความหมาย คือ การที่ผู้เรียนมีโอกาสตอบสนองกับคนตรีโดยตรง โดยมีครูเป็นเพียงผู้คอยช่วยเหลือแนะนำ มิใช่เป็นผู้กำหนดสิ่งต่างๆเพียงผู้เดียว

ข้อที่ครูควรคิดเสมอในการจัดกิจกรรมต่างๆคือ

1. ถ้าการเรียนรู้เป็นไปในรูปแบบของผู้เรียนตอบสนองต่อประสบการณ์ที่จัดให้ กิจกรรมที่จัดควรบ่งถึงการตอบสนองในรูปของพฤติกรรมที่สังเกตได้
2. ถ้าการเรียนรู้เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรม ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากประสบการณ์บางอย่าง ประสบการณ์นั้นควรเปิดโอกาสให้ทั้งครูและผู้เรียนประเมินผลพฤติกรรมที่เกิดขึ้น

3. ถ้าการเรียนรู้เกี่ยวข้องกับการมุ่งหวังให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่มุ่งหวังไว้ออกมา กิจกรรมก็ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงพฤติกรรมนั้นๆด้วย เพื่อที่จะได้เห็นว่าคุณครูแสดงพฤติกรรมที่ต้องการ ถ้ากิจกรรมไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมใดๆออกมา การเรียนรู้ย่อมเกิดขึ้นไม่ได้ และครูไม่สามารถทราบได้ว่าผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งที่มุ่งหวังได้หรือไม่

4. ถ้าการเรียนรู้เกี่ยวข้องกับการมุ่งหวังให้ผู้เรียนใช้การถ่ายโยงการเรียนรู้ กิจกรรมที่จัดให้ควรเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาการแนวคิด และเปิดโอกาสให้มีการถ่ายโยงการเรียนรู้ในกิจกรรมนั้น

กล่าวโดยสรุปคือ กิจกรรมต่างๆที่ครูจัดขึ้นควรนำไปสู่การเรียนรู้ที่มุ่งหวังไว้และบทบาทของครูในขณะกิจกรรมดำเนินอยู่คือการช่วยเหลือแนะนำผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตามที่มุ่งหวังไว้

2.1.2 จิตวิทยาการเรียนการสอน (Psychology in teaching and Learning) โดยจะศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเรียนการสอนที่เป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้บุคคลได้เกิดการเรียนรู้ ดังนี้

จิตวิทยาการเรียนการสอนทักษะ

ชวาล แพร์ตกุล (2508:68-69) กล่าวถึง กล่าวว่า การเรียนรู้ทักษะ ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในการเรียนและการบรรเลงดนตรี เพราะการบรรเลงดนตรีเป็นวิชาที่ใช้ทักษะทักษะ หมายถึง ความชำนาญ ความคล่องตัว ว่องไวสามารถทำงานได้ผลสำเร็จได้ด้วยดี และมีปริมาณมากในเวลาอันรวดเร็วโดยอัตโนมัติ

ทักษะการเคลื่อนไหวนั้นจัดเป็นกลุ่มของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบการทำงานของอวัยวะต่างๆ ซึ่งยังสามารถแบ่งแยกเป็นขั้นของพฤติกรรมได้อีก 5 ขั้น โดยเรียงลำดับจากง่ายไปหายากดังนี้

1. การทำตามได้ด้วยตัวเองจากแบบอย่างที่ได้รับ (Imitation) เป็นขั้นตอนการเลียนแบบหรือเอาอย่างซึ่งเป็นพื้นฐานนำไปสู่พฤติกรรมขั้นต่อไป

2. การทำได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีแบบอย่าง (Manipulation) เป็นขั้นของการถ่ายทอดสิ่งที่เคยพบมาแล้วมาฝึกปฏิบัติ หรือทดลองทำดู จัดอยู่ในระดับที่มีการลองผิดลองถูก

3. การทำได้ด้วยตนเองอย่างถูกต้องและแม่นยำ (Precision) เป็นการกระทำอันเชี่ยวชาญโดยปราศจากความผิดพลาด แบบเป็นอย่างไรเคยทำมาอย่างไรก็ทำได้เช่นนั้น

4. การทำได้ด้วยตนเองอย่างชัดแจ้ง เทคนิคการออกเสียง (Articulation) สามารถพลิกแพลงและประยุกต์ใช้ได้อย่างต่อเนื่อง ประสานสัมพันธ์กันตลอดเวลา เกิดจากการกระทำมาๆ บ่อยๆ ในเวลานานๆ

แนวคิดทางจิตวิทยาล้วนเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนดนตรี การสอนดนตรีทุกชั้นตอนครูต้องคำนึงถึงจิตวิทยาเหล่านี้ ครูแต่ละคนมีวิธีการสอนที่แตกต่างกัน จะเลือกใช้วิธีการใด ควรคำนึงถึงจิตวิทยาในการสอนควบคู่ไปด้วย

ความแตกต่างระหว่างบุคคล การเรียนรู้ และทักษะการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาดนตรีที่กล่าวมาแล้วนั้น เป็นแนวคิดที่ผู้สอนดนตรีนำมาประยุกต์ใช้สร้างชุดการสอน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมสอดคล้องกับการพัฒนาของเด็กแต่ละวัย การผสมผสานแนวคิดต่างๆ ของครูดนตรีนั้น จะทำให้ได้แนวทางในการปฏิบัติที่ดีและถูกต้อง

2.2 การสอนดนตรี

2.2.1 จุดมุ่งหมายทางการศึกษากับการสอนดนตรี

จุดมุ่งหมายทางการศึกษา หมายถึง ทิศทางของการศึกษา ซึ่งเกิดจากการศึกษา โดยแท้จริงแล้วนั้น มีจุดประสงค์ใดบ้างที่นักเรียนจะต้องได้รับการพัฒนาจากการศึกษา รวมทั้งการศึกษานั้นจะต้องมีความสัมพันธ์กับแนวคิดในการวัดผลและการประเมินผล ตลอดจนวิธีการสอน

จากการตรวจสอบของนักเรียนได้ประมวลและทำการศึกษา เสนอว่าระบบการศึกษาในภาพรวมทั้งหมด นักเรียนต้องได้รับการพัฒนาหรือที่เรียกว่าจุดมุ่งหมายทางการศึกษาซึ่งสามารถที่จะวัดผลได้ดี และช่วยทำให้การสอนในศาสตร์ต่างๆ ดำเนินไปตามหลักการสอนถูกต้องทั้งทางด้านจิตวิทยาการสอน และกลวิธีการสอน (ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์, มปป:1) โดยได้เสนอว่าจุดมุ่งหมายทางการศึกษานั้น นักเรียนต้องได้รับการพัฒนาซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับทางด้านสติปัญญา หรือพุทธิพิสัย (Cognitive Domain)

จุดมุ่งหมายทางด้านพุทธิพิสัยเป็นจุดมุ่งหมายที่เน้นพัฒนาทางด้านสติปัญญาของนักเรียน ซึ่งศาสตราจารย์ เบนจามิน บลูม (Professor Benjamin Bloom) ได้เสนอว่าการจัดการศึกษาในด้านสติปัญญาสามารถที่จะแบ่งลำดับขั้นของการสอนออกได้ 6 ระดับ ซึ่งเรียงจากระดับที่ซับซ้อนน้อยที่สุดไปสู่ระดับที่ยากที่สุด ดังนี้คือ

1. ขั้นความรู้ (Knowledge)
2. ขั้นความเข้าใจ (Comprehension)
3. ขั้นประยุกต์ใช้ (Application)

4. ขั้นการวิเคราะห์ (Analysis)
5. ขั้นการสังเคราะห์ (Synthesis)
6. ขั้นการประเมินผล (Evaluation)

ในการเรียนการสอนดนตรีศึกษา ครูดนตรีจะต้องพยายามให้นักเรียนได้พัฒนาในเรื่องทักษะด้านสติปัญญาให้ครบทั้ง 6 ลำดับขั้น โดยปกติแล้วการเรียนการสอนดนตรีศึกษา ลำดับขั้นที่ 1-3 เป็นลำดับขั้นที่พบอยู่เสมอในการเรียนการสอน แต่ขั้นที่ 4 ซึ่งเป็นขั้นเริ่มก้าวหน้า และขั้นที่ 5-6 ซึ่งเป็นขั้นในระดับสูง พบในการสอนของครูดนตรีศึกษาน้อย

ดังนั้นในการสอน ครูสามารถที่จะเน้นการฝึกให้นักเรียนได้มีกิจกรรมในการวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหาทางดนตรี จากกิจกรรมต่างๆทางดนตรี

การสอนดนตรีศึกษาในปัจจุบัน จึงมิใช่เพียงแต่การสอนให้นักเรียน รู้เพียงข้อเท็จจริงในลำดับขั้นที่ 1 หรือ 2 เพียงเพื่อให้นักเรียนได้เกิดเพียงมโนคติ (Concepts) เท่านั้น แต่นักเรียนจะต้องเกิดความรู้จนถึงขั้นเข้าใจถึงหลักการเหตุผล เมื่อนักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเช่นนั้น การเรียนรู้ในระดับสูงทั้งการวิจารณ์ การสังเคราะห์ การประเมินผล นักเรียนสามารถที่จะกระทำได้อีกไป

การสอนที่ดี ใช้กระบวนการสร้างปัญหาให้นักเรียนพยายามแก้ไข หรือหาข้อสรุป รวมทั้งการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การสอนที่ดีจึงเป็นการสอนแบบการสร้างปัญหาให้แก้ไขเพื่อสร้างสิ่งที่มีปัญหาหมดไป ในทางดนตรีก็เช่นกัน ครูสามารถที่จัดโจทย์ให้นักเรียนได้วิเคราะห์ หรือสรุปปัญหา รวมทั้งการแก้ไขปัญหา เพื่อที่นักเรียนจะสามารถพัฒนาทักษะทางด้านสติปัญญาให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนอย่างสูงสุด

2. การจัดการเรียนการสอนดนตรีกับจุดมุ่งหมายด้านจิตพิสัย (Affective Domain)

จุดหมายในการศึกษาด้านจิตพิสัย หรือเจตคติ โดยหลักการทั่วไปหมายถึงการพัฒนาด้านจิตใจ อารมณ์ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ซ่อนอยู่ภายใน ปรากฏออกมาเมื่อนักเรียนได้แสดงออกมาให้ประจักษ์

ในทางดนตรีศึกษา ทักษะในเรื่องนี้เน้นในการพัฒนาพฤติกรรมทางด้านต่างๆ หัวข้อที่ครูพบเห็นได้เสมอคือทัศนคติต่อดนตรี (Attitudes) ความชื่นชมต่อดนตรี (Appreciations) อารมณ์และความรู้สึกที่ตอบสนองต่อดนตรี (Feeling) การให้คุณค่าต่อดนตรี (Values) ซึ่งหัวข้อทั้งหมดที่กล่าวมาแล้วนั้นอยู่ภายใต้แนวคิดและจุดมุ่งหมายในการสอนด้านจิตพิสัย

จากการศึกษาของ เดวิด อาร์ คอร์ทวอลล์ (David R. Courtwall) และคณะได้เสนอว่า ในการพัฒนาด้านจิตพิสัยมีการพัฒนาจากระดับต่ำที่สุดไประดับสูงที่สุด 5 ลำดับขั้น คือ

1. ขั้นรับ (Receiving)
2. ขั้นตอบสนอง (Responding)
3. ขั้นการให้คุณค่า (Values)
4. ขั้นการจัดระบบคุณค่า (organization)
5. ขั้นการสร้างบุคลิกจากการประเมินคุณค่า (Characterization by a Value Complex)

การพัฒนาด้านเจตคติหรือด้านอารมณ์ ในการสอนดนตรี เป็นสิ่งยากจะแบ่งลำดับขั้นได้ ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้นเหมือนกับขั้นบันได เพราะในระดับแต่ละขั้นนั้นมีการเหลื่อมล้ำเกิดขึ้น และสิ่งที่เป็นปัญหาคือ อารมณ์ ความรู้สึกที่นักเรียนจะตอบรับนั้นเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในแต่ละบุคคล และแสดงออกมาไม่เท่ากัน ไม่เหมือนกัน เป็นเรื่องเฉพาะตนเอง การที่นักเรียนจะตอบรับเรื่องนี้ยัง รวมไปถึงเรื่อง ความสนใจ อุปนิสัย ส่วนตนของนักเรียน รวมทั้งปัญหาที่สำคัญคือสภาพแวดล้อม ทั้งทางบ้านของนักเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคม รวมถึงปัจจัยอื่นๆ เช่น โทรศัพท์ มิวสิควีดีโอ เพลงตลาด ตลอดจนสื่ออื่นก็ส่งผลในเรื่องนี้เช่นกัน

การสอนหรือการพัฒนาด้านเจตคติ ในการสอนต้องสอนควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านทักษะ สติปัญญา หรือพุทธิพิสัย ไม่ควรสอนเพียงด้านใดด้านหนึ่ง เพราะทักษะด้านเจตคติควรเกิดไปพร้อมกับกระบวนการพัฒนาด้านสติปัญญา การสอนอย่างใดอย่างหนึ่งโดยลืมอีกสิ่งหนึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ควรจะเกิดขึ้นในการสอนดนตรีศึกษา

3. การจัดการสอนดนตรีกับจุดประสงค์การศึกษาด้านพัฒนาทักษะพิสัย (Psycho-Motor Domain)

ทักษะพิสัย แปลมาจากคำว่า Psycho-Motor ซึ่งเกิดจากคำ Psycho ซึ่งหมายถึงจิตใจ ส่วน Motor หมายถึง การเคลื่อนไหว เมื่อรวมกันแล้วหมายถึงการพัฒนาให้ร่างกายปฏิบัติตามที่จิต (สมอง) สั่งได้อย่างถูกต้อง

ทักษะพิสัย อาจดูเป็นเรื่องยากสำหรับศาสตร์สายอื่นๆ แต่สำหรับวิชาดนตรี ทักษะพิสัย หรือการปฏิบัติจะเป็นธรรมชาติของการเรียนการสอนดนตรี การปฏิบัติในวิชาดนตรีถูกเรียกว่าการฝึกทักษะดนตรีปฏิบัติ (Musical Skill) และเนื้อหาสาระทางดนตรีถูกสอนผ่านทักษะใดทักษะหนึ่งเสมอ ทักษะดนตรีปฏิบัติแบ่งออกเป็น 1.การฟังดนตรี 2.การเคลื่อนไหวตอบรับเสียงดนตรี 3. การร้องเพลง 4. การปฏิบัติเครื่องดนตรี 5. การอ่านสัญลักษณ์ทางดนตรี 6. การสร้างสรรค์ใหม่ทางดนตรี

จากการศึกษาของ อลิซาเบธ ซิมป์สัน (Elizabeth Simpson) ได้ทำการศึกษาทักษะพิสัย และได้แบ่งลำดับขั้นของการสอนทักษะปฏิบัติออกตามลำดับขั้นได้ 7 ลำดับขั้น คือ

1. การรับรู้ (Perception)
2. การเตรียมพร้อม (Set)
3. การตอบสนองตามแนวทางที่ให้ (Guided respond)
4. การสร้างกลไก (Mechanism)
5. การตอบสนองที่ซับซ้อน (Complex overt respond)
6. การดัดแปลงให้เหมาะสม (Adapt ion)
7. การริเริ่มสิ่งใหม่ (Origin nation)

จากจุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่กล่าวมา ทั้ง 3 ด้านแล้วนั้น ครูผู้สอนวิชาดนตรีพบว่า ใน การเรียนการสอนดนตรีศึกษาอาจมีความลำบากที่จะจัดการเรียนการสอนดนตรีศึกษาให้เกิดขึ้นกับ ตัวผู้เรียนได้ครบทุกด้าน และทุกลำดับ เนื่องจากมีความจำกัดเรื่อง เนื้อหาของหลักสูตร เวลาที่สอน ความถนัดของครูผู้สอน หรือปัจจัยด้านอื่นๆ แต่อย่างไรก็ตาม การศึกษาจุดมุ่งหมายทางการศึกษาก็ เป็นเสมือนกับเครื่องนำทาง หรือเป็นเครื่องมือที่ใช้เพื่อตรวจสอบตนเองว่าได้พยายามที่จะสอน ดนตรีศึกษาให้ครบจุดมุ่งหมายหรือไม่ เพื่อผลที่ได้รับจะเกิดขึ้นกับตัวผู้เรียน ที่มีการพัฒนาครบทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านสติปัญญา อารมณ์ และทักษะทางดนตรี อันนำไปซึ่งพลเมืองที่ดีมีคุณภาพของชาติ สืบไป

2.2.2 เทคนิค และวิธีการการสอนดนตรี

การเรียนการสอนดนตรีไม่ว่าในระดับใดก็ตาม ถ้าผู้สอนมีหลักการหรือเทคนิควิธีการสอน ที่ถูกต้องเหมาะสม ย่อมช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มีความเข้าใจในสาระดนตรีได้ ในระดับประถมศึกษา ศึกษาวิธีการสอนดนตรีจัดว่ามีความสำคัญมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้เรียนยังอยู่ในวัยที่ไม่สามารถจะ เรียนรู้หรือเข้าใจบางสิ่งบางอย่างที่เป็นนามธรรมได้อย่างถ่องแท้ ผู้สอนจึงควรหาวิธีการช่วยทำให้ สิ่งที่เป็นนามธรรมมีความหมายกับผู้เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในสิ่งนั้นๆ ได้ดีขึ้น ส่วน ในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาผู้เรียนมีการพัฒนาด้านความคิดเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น ความเข้าใจ ในเรื่องต่างๆดีขึ้น เทคนิควิธีการสอนก็ยังคงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมี ความหมายและเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนให้ดีขึ้น การเรียนการสอนดนตรีที่ดีจึงควรเป็นวิธีการ ที่พัฒนามาจากหลักการหรือแนวคิดที่เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียนและสาระดนตรี

2.2.3 หลักการทั่วไปในการสอนดนตรี

หลักการทั่วไปในการเรียนการสอนดนตรีได้แก่ การสอนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์เกี่ยวกับการฟังก่อนที่จะแนะนำหรือสอนเกี่ยวกับสัญลักษณ์ทางดนตรี ประการที่สองผู้เรียนควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมดนตรีทุกประเภท ประการที่สาม สาระดนตรีและกิจกรรมควรจัดให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ประการที่สี่กิจกรรมที่จัดในการเรียนการสอนดนตรีควรมีความหลากหลายต่างกันไป ซึ่งหลักการทั่วไปที่กล่าวมานี้ มีลักษณะคล้ายคลึงกับหลักการเรียนการสอนดนตรีของระบบ เพสตารอสซี่ (Abeles, Hoffer, and Klotman, 1983, หน้า 11) ซึ่งกล่าวไว้ดังนี้

- สอนให้ผู้รู้จักเสียงก่อนสัญลักษณ์เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนการร้องก่อนเรียนเกี่ยวกับการเขียนโน้ต หรือชื่อของตัวโน้ต
- แนะนำให้ผู้เรียนสังเกตและฟังเสียงตลอดจนลองเลียนแบบเสียงต่างๆ ที่ได้ยิน เพื่อให้เห็นถึงความเหมือนความแตกต่าง และผลที่เกิดจากเสียง ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงและมีส่วนในกิจกรรมด้วยตนเอง อันเป็นการดีกว่าการอธิบายสิ่งต่างๆ เหล่านี้ให้ผู้เรียนฟัง ซึ่งผู้เรียนไม่ได้รับประสบการณ์อย่างเต็มที่ และเป็นการเรียนที่ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรม
- สอนสิ่งต่างๆทีละอย่างได้แก่ จังหวะ ทำนอง และลีลาของดนตรี โดยมีทั้งการสอนและการปฏิบัติควบคู่กันไป ก่อนที่ผู้เรียนจะเรียนรู้และปฏิบัติบทเรียนที่เป็นผลรวมขององค์ประกอบดนตรีในระดับที่มีความยากมากขึ้น
- ในการฝึกปฏิบัติแต่ละขั้นตอน ผู้เรียนควรปฏิบัติได้เป็นอย่างดีก่อนก้าวไปสู่การฝึกปฏิบัติที่ยากขึ้นต่อไป
- ควรใช้วิธีการอุปนัย (induction) ในการสอน คือการให้ตัวอย่างฝึกปฏิบัติ และค่อยสรุปเป็นหลักการและทฤษฎี
- ให้ผู้เรียนมีโอกาสได้คิดวิเคราะห์ และฝึกปฏิบัติในเรื่องของคุณภาพของเสียง และประยุกต์สิ่งที่ได้รับกับดนตรี
- การสอนชื่อตัวโน้ตควรให้มีความสัมพันธ์กับบทเพลงที่ใช้ประกอบการเรียน

2.2.4 วิธีการสอนเปียโน

Walter Robert (1981 Reprinted from Clavier, January 1971) กล่าวว่า การสอนเปียโนมี 4 วิธีดังนี้ การสาธิต (Demonstration), การวิจารณ์ (Criticism), การวิเคราะห์ (Analysis), แรงบันดาลใจ (inspiration)

การสาธิต

การสอนด้วยวิธีการยกตัวอย่าง บางทีก็เป็นการเข้าถึงที่เป็นแบบแผนที่สืบทอดกันมายาวนานที่สุด ในศตวรรษที่ 19 ใช้วิธีการสอนแบบสาธิตในการสอนเปียโนจำนวนมาก วิธีการที่ได้ผลมากที่สุดของการสอนสาธิต คือบรรเลงซ้ำในส่วนหนึ่งของเพลงเพื่อสร้างแบบอย่างให้นักเรียนทำตาม จุดประสงค์อาจจะแค่แสดงการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของคนตรีหรือเพื่อแสดงให้เห็นภาพประกอบให้เกิดผลที่ต้องการ ครูจำนวนมากใช้การบันทึกเพลงของศิลปินเพื่อการสาธิต นักเรียนในระดับสูงส่วนใหญ่พยายามอย่างยิ่งที่จะฟังบันทึกบทเพลงในตอนบรรเลงในส่วนใหญ่ที่ถูกมอบหมายให้ ถ้าสองกรณีนี้มีปัญหาครูอาจไม่รู้ ไม่รู้ไปถึงขนาดได้ยินสาระสำคัญของบันทึกเพื่อจะอธิบายความหมายแก่นักเรียนก็เป็นที่น่าสงสัยว่า นักเรียนจะได้ฟังตามที่ได้บันทึกไว้หรือไม่ ด้วยเหตุผลข้างต้น การสอนแบบนี้จึงแพร่หลายทั่วไปในศตวรรษที่ 19 โดยครูผู้ชำนาญที่ไม่เคยทำผิดได้สาธิตและคาดหวังให้นักเรียนได้เรียนแบบชนิดที่ไม่ต้องมีคำถาม สำหรับผู้ที่เริ่มต้น ครูจะบรรเลงแทบทุกอย่างที่กำหนดไว้ พอนักเรียนเริ่มพัฒนาและมั่นใจในฝีมือมากขึ้นก็ไม่จำเป็นที่ครูจะต้องบรรเลงให้ดูทุกรูปแบบ แต่ครูจะต้องมีฝีมือมากพอสมควร ถ้าถึงเวลาที่นักเรียนต้องเรียนในระดับที่ยากขึ้นในแต่ละท่อนเพลงที่ครูมอบหมายให้นักเรียนบรรเลง ครูควรสาธิตอย่างซ้ำๆในตอนต้น โน้ตต่อโน้ต โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรเน้นเรื่องจังหวะ การประสานเสียง การเคลื่อนไหวนิ้ว และการใช้นิ้ว เป็นต้น

การวิจารณ์

เมื่อนักเรียนบรรเลงเพลงในบทเรียน ก็มักจะต้องการได้รับการวิจารณ์ในรายละเอียดของเรื่องต่างๆเสมอ โดยที่ครูผู้มีหน้าที่วิจารณ์ อาจเลือกใช้คำวิจารณ์แบบครอบคลุม เช่น ดีแล้ว แต่ขอให้พัฒนาต่อไปอีก หรือ คำวิจารณ์แบบเข้มงวด เช่น บรรเลงดังเกินไป ก็ได้ บ่อยครั้งที่การบรรเลงเพลงของนักเรียนขาดตอนเป็นช่วงๆ ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากการที่ครูบอกให้หยุดบรรเลง เพื่อจะวิจารณ์หรือให้คำแนะนำ ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว หากการบรรเลงเพลง 2-3 ท่อนแรกได้ผลเป็นที่น่าพอใจทั้งเรื่องของจังหวะ เสียง และตัวโน้ต ครูยังไม่ควรแทรกคำวิจารณ์ขึ้นมาให้บทเพลงนั้นๆ ต้องหยุดชะงักลงกลางคัน ดังนั้น ครูจึงควรฟัง และให้ข้อเสนอแนะในรายละเอียด หลังจากที่มีการบรรเลงเพลงได้จบลง ในขณะเดียวกัน นักเรียนก็ควรแสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับข้อดีและข้อด้อยของผลงานตัวเองด้วย ในการวิจารณ์แต่ละครั้ง ครูไม่ควรใช้คำกว้างๆ หากแต่ควรอธิบายให้นักเรียนฟังอย่างละเอียด เช่น ต้องการกำลังแขนที่เน้นตรงเบส และย้ำตรงที่คันเท้าเปียโนให้นักขึ้น เป็นต้น โดยทั่วไป ครูควรจดคำวิจารณ์ไว้ด้านบนของโน้ตเพลง เพิ่มเติมจากการพูดคุยปากเปล่า(รายละเอียดของการวิจารณ์ ระบบของสัญลักษณ์) โดยใช้สัญลักษณ์ที่ครูและนักเรียนเข้าใจตรงกัน วิธีนี้เป็นวิธีที่ดีที่สุดที่จะทำให้ให้นักเรียนเข้าใจและจดจำได้

การสอนที่ควบคู่ไปกับการวิจารณ์ ได้ถูกพัฒนาจนเกือบเป็นแบบแผนโดยครูสอนไวโอลินที่ชื่อว่า คาร์ล เฟลส์ (Carl Phil) โดยที่นักเรียนของเขาบรรเลงเพลงจากโน้ตที่ไม่มีการบันทึกคำวิจารณ์ของครูผู้สอน ในขณะที่ครูนั่งอยู่ห่างๆ และบันทึกคำวิจารณ์ในโน้ตอีกฉบับหนึ่ง โดยฉบับนี้ใช้สำหรับคุยกันในรายละเอียดต่างๆ การบันทึกจะถูกกลบออกในบทเรียนครั้งต่อไป หากนักเรียนสามารถแก้ไขข้อบกพร่องที่เคยคุยกันไว้ ได้แล้ว อุปกรณ์อีกชิ้นหนึ่ง ก็คือ เครื่องบันทึกเทปที่ใช้บันทึกคำวิจารณ์ และคำอธิบายของครู เพื่อที่นักเรียนจะได้ฟังคำวิจารณ์และสามารถนำมาพัฒนาปรับปรุงการบรรเลงในครั้งต่อไปได้

การวิเคราะห์

ในการเรียนเปียโนโดยทั่วไปมักจะพบเสมอๆในเรื่องที่ที่นักเรียนไม่สามารถแยกแยะระหว่างทำนองเพลงและดนตรีประกอบโดยเฉพาะอย่างยิ่งเพลงที่แต่งขึ้นยุคโรแมนติกที่บ่อยครั้งทำนองเพลงฝังอยู่ในดนตรีประกอบจุดแรกของการวิเคราะห์คือ แยกบทเพลงออก จุดที่สองของการวิเคราะห์คือสร้างทิศทางและรูปแบบของทำนองเพลงหรือดนตรีประกอบรวมถึงโน้ตข้างเคียงระดับเสียงขึ้น-ลงที่ผ่านไป โน้ตระดับซึ่งอาจเป็นต้นเหตุของการอ่านโน้ตที่ผิดพลาด การวิเคราะห์คือสร้างทิศทางและรูปแบบของทำนองเพลงหรือดนตรีประกอบรวมถึงโน้ตข้างเคียงระดับเสียงขึ้น-ลงที่ผ่านไป โน้ตระดับซึ่งอาจเป็นต้นเหตุของการอ่านโน้ตที่ผิดพลาด สิ่งสำคัญที่นักเรียนควรจะต้องรู้คือบทเพลงบรรเลงอยู่ในกุญแจอะไร บันใดเสียงอะไรไม่ใช่แค่การเริ่มต้นเท่านั้น ดังนั้นครูจะต้องวิเคราะห์องค์ประกอบของเสียง และอธิบายให้นักเรียนฟังด้วยว่าทำไมโน้ตที่ผิดจึงผิด

การวิเคราะห์ถึงอุปสรรคของเทคนิคการปฏิบัติสามารถวิเคราะห์แต่ละตอนดังนี้

1. แบ่งย่อยของแต่ละตอนให้กับมาสู่ส่วนขององค์ประกอบด้วยวิธีนี้จะอธิบายรากฐานของเสียงได้
2. สร้างกฎเกณฑ์ของการใช้นิ้ว ทดลองว่าบรรเลงแบบไหนถึงจะเหมาะสม
3. วิเคราะห์การเคลื่อนไหวที่เหมาะสมที่สุดเพื่อให้บรรลุผลที่ปรารถนา

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตอนท้ายนี้การวิเคราะห์ยังมีความจำเป็นอย่างยิ่งและไม่ค่อยจะเห็นผลได้ง่ายนักต้องใช้ความอดทนและความพยายาม บ่อยครั้งที่พบนักเรียนที่ขาดการใส่ใจฝึกฝนอย่างรับผิดชอบ เช่น บรรเลงโน้ตผิดแล้วผิดอีก ไม่ใช่เพราะว่าอ่านผิด แต่เป็นเพราะว่าเข้าใจถึงวิธีการอย่างถูกต้อง บางทีก็พบว่ามีการใช้นิ้วแบบผิดๆด้วย การวิเคราะห์ทั้งหมดนี้ควรจะทำให้สำเร็จด้วยวิธีที่เป็นหลักการเช่น ในการฝึกทำนองเพลงควรจะเริ่มบรรเลงได้โดยปราศจากดนตรีประกอบ จากนั้นฝึกดนตรีประกอบโดยไม่ต้องมีทำนองเพลง ตรงช่วงไหนที่เป็นไปได้ในดนตรีประกอบ

สามารถฝึกแยกเพื่อให้มีความเข้าใจอันลึกซึ้งของการพัฒนาของคอร์ด และจังหวะในดนตรี ส่วนจังหวะที่ไม่สามารถคำนวณเป็นตัวเลขและนับออกมาได้ดังๆ อาจหาคำที่เหมาะสมกับจังหวะคำตัวโน้ตแทนได้ ผลลัพธ์ที่ดีมีมากกว่าการบรรยายเพียงอย่างเดียว เช่น เรื่องจังหวะหนึ่งสองพยางค์, จังหวะหนึ่งสามพยางค์ หรือความไม่มีสัดส่วนของกลุ่มตัวโน้ต การวิเคราะห์ถึงการปฏิบัติควรจะใช้เพื่อการแยกไปสู่ส่วนประกอบอื่นๆ เช่น การค้นหาวิธีการใช้นิ้วและท่าทาง, การใช้คำพูด, แบบแผนของครูกับนักเรียนเปียโน เพราะนักเรียนและครูควรมีปฏิสัมพันธ์กันในการสร้างสรรค์ดนตรี ไม่ใช่แค่การพูดเพียงอย่างเดียว

แรงบันดาลใจ

ตามวิธีนี้ คุณครูจะมีส่วนร่วมในการบรรเลงเพลงของนักเรียนด้วย โดยอาจจะเป็นในรูปแบบของการนับจังหวะเสียงดัง ร้อง หรือบรรเลงคลอไปกับนักเรียน ให้สัญญาณต่างๆ ที่ได้มีการตกลงกันไว้ระหว่างครูและนักเรียน วิธีนี้จะทำให้ครูและนักเรียนรู้สึกกระตือรือร้นมากกว่าวิธีอื่นๆ ด้วยเหตุผล 2 ประการ ข้อแรก นักเรียนจะต้องบรรเลงเพลงแต่ละท่อนอย่างถูกต้องตามทำนองและคล่องแคล่วพอที่จะตามสัญญาณของครูได้ ข้อสองก็คือ คุณครู ก็จะสามารถสร้างจินตนาการและให้สัญญาณต่างๆ อย่างชัดเจนและมั่นใจ

โดยสรุปแล้ว ครูที่มีประสบการณ์จะสามารถเข้าถึงการวิจารณ์ การสาธิต การวิเคราะห์ และการสร้างแรงบันดาลใจได้อย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ คุณครูจะต้องเตรียมบทเรียนให้พร้อม เพื่อที่จะดำเนินการสอนนักเรียนได้อย่างราบรื่น สิ่งสำคัญที่ควรคำนึงถึงอยู่เสมอ ก็คือ คุณครูควรจะหาทางนำทั้ง 4 วิธีการสอนมาใช้ให้ครบทุกแบบ โดยอาจสลับเปลี่ยนกันไปเรื่อยๆ อย่าหิบบกมาเพียงวิธีใดวิธีหนึ่งอย่างใดก็ดี คุณครูก็ควรตระหนักเอาไว้เสมอว่า แต่ละวิธีมีข้อจำกัดและขอบเขตที่แตกต่างกันออกไป

2.3 Articulation

1. ความหมาย Articulation Harvard Dictionary of Music Willi Apel/Second Edition Revised and Enlarged 1972, The Oxford Dictionary of Music Revised Edition Michael Kennedy Associate Editor Joyce Bourne, The New Oxford Companion to Music General Edition, Denis Arnold Volume 1.A-J 1996, ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ศัพท์ดนตรีสากล พิมพ์ครั้งที่ 1 (2548). หจก. อรุณการพิมพ์ ได้ให้ความหมายของคำว่า Articulation (อา ทิ คิว เล เซิน) หมายถึง การควบคุมการออกเสียง เป็นการแสดงรายละเอียดของการบรรเลงโน้ตแต่ละตัวเพื่อให้ได้เสียงที่ถูกต้องทั้งในแง่ของเสียงดังและเบา เสียงสั้นและเสียงยาว เสียงเชื่อมและเสียงขาด

2. ความสำคัญ ของการควบคุมการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato), การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato), การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato) มีความสำคัญอย่างมากในการบรรเลงดนตรี เปรียบได้กับวิธีการออกเสียงเฉพาะของภาษาพูด ในขณะที่เราพูด เราสามารถเลือกที่จะเปล่งเสียงสูง-ต่ำ ลากเสียงยาว หรือพูดห้วนๆ ความหนักเบาของการถอนหายใจ เน้นหรือไม่เน้นคำบางคำ หรือประโยคบางประโยค สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่ช่วยถ่ายทอดความหมายของสิ่งที่เราต้องการสื่อทั้งสิ้น ดังนั้น วิธีการเปล่งเสียงพูดหรือร้องเพลง ก็เป็นองค์ประกอบหนึ่งของการสื่อความหมายนั่นเอง หากขาดการออกเสียงที่ชัดเจนก็ไม่สามารถสื่อสารให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องได้อย่างแน่นอน ดังนั้นนักเรียนจะต้องรู้ว่าควรจะต้องปฏิบัติอย่างไรเมื่อพบเครื่องหมาย สัญลักษณ์ หรือคำศัพท์ที่ต้องการให้บรรเลง เพราะแต่ละสัญลักษณ์มีความแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นการกดสัมผัส น้ำหนักเสียง ความสั้น- ยาว สิ่งเหล่านี้เป็นพื้นฐานที่สำคัญมากในการบรรเลงดนตรีไม่ว่าชนิดใดก็ตาม

3. ประเภทของ Articulation

ในหัวข้อนี้ จะมีประเด็นย่อยที่ต้องการนำเสนอหลักๆ 3 ประเด็นด้วยกัน อันได้แก่ 1. Legato 2. Staccato และ 3. Legato-Staccato ซึ่งจะได้นำกล่าวถึงรายละเอียดของแต่ละประเด็นตามลำดับ ดังต่อไปนี้

2.3.1 Legato

2.3.1.1 ความหมาย Legato

Harvard Dictionary of Music Willi Apel/Second Edition Revised and Enlarged 1972, The Oxford Dictionary of Music Revised Edition Michael Kennedy Associate Editor Joyce Bourne, The New Oxford Companion to Music General Edition, Denis Arnold Volume 1.A-J 1996, ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ศัพท์ดนตรีสากล พิมพ์ครั้งที่ 1 (2548). หจก. อรุณการพิมพ์ ได้ให้ความหมายของคำว่า Legato (เล กา โต) ในทิศทางเดียวกัน แปลว่า เรียบ หมายถึง ให้บรรเลงเสียงต่อเนื่อง (การไปด้วยกันของโน้ตสองตัว แต่บรรเลงเสียงแยกออกจากกันโดยบรรเลงโน้ตเชื่อมกันตามลำดับจากตัวที่หนึ่ง ไปตัวที่สอง ที่สาม เป็นต้น)

2.3.1.2 หลักการสอน Legato

Jenny Macmillan กล่าวถึงเทคนิคการบรรเลง Legato ว่าเป็นการบรรเลงแบบขึ้น-ลง กล่าวคือ บรรเลงโน้ตตัวแรกด้วยเสียงที่ยาวและแข็งแรงแต่ตัวต่อมากลับสั้นและอ่อนแอลงวิธีนี้จะก่อให้เกิดเสียงแบบดังกล่าวยู้นได้ ก็คือ การทิ้งแรงกระแทกไปพร้อมกับการเคลื่อนไหวของ

ปลายนิ้วที่ถูวิธี ในขณะที่บรรเลงโน้ตตัวแรก จากนั้นใช้นิ้วกดโน้ตตัวที่สองเสมือนกับทำดิ่งสายกีตาร์ (Plucking) ยกฝ่ามือขึ้นจากคีย์เปียโนโดยใช้แรงจากแขน

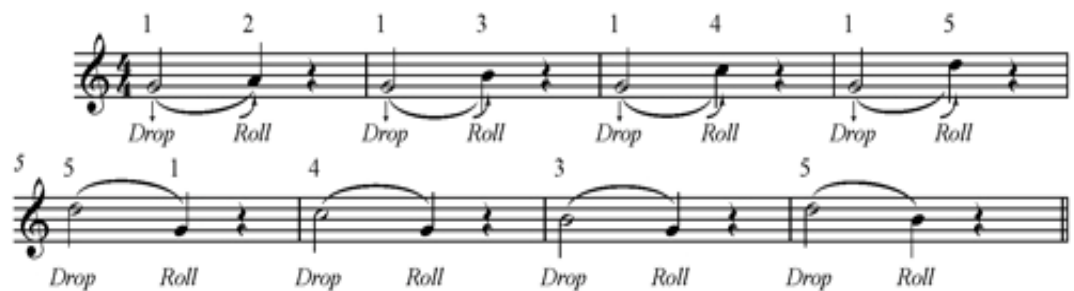
สำหรับจินตนาการในการบรรเลง Slur นี้ ให้เพิ่มความสนใจไปที่การบรรเลงโน้ตตัวแรก จากนั้นก็ค่อยๆ ปลอยมือออกเมื่อบรรเลงโน้ตตัวที่สอง หรือให้คิดว่า Slur มีน้ำหนักในการบรรเลงเหมือนการออกเสียงคำว่า are Sunday นั่นคือ ทั้งน้ำหนักตัวแรก และปลอยน้ำหนักตัวหลัง

John Thompson's กล่าวว่า การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) ในทางดนตรี ก็เหมือนกับ การหายใจในเวลาพูด เราหายใจสั้นและยาวแตกต่างกันไป การหายใจในแต่ละประโยคของ การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) มันจะทำให้มีความแข็งแรงในจังหวะ และฟังดูแข็งแรงยิ่งขึ้น

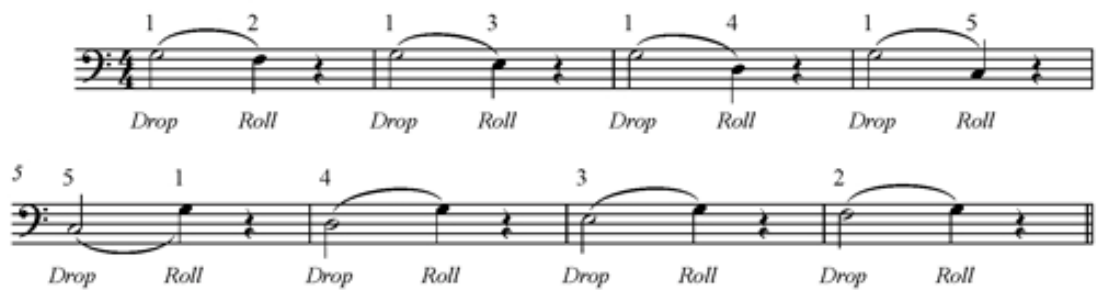
ในการบรรเลงโน้ต 2 ตัวให้เสียงต่อเนื่องกัน เครื่องหมายเชื่อมเสียง เส้นโค้งที่พาดจากโน้ตตัวหนึ่งไปยังโน้ตอีกตัวหนึ่งมีผลทำให้โน้ตมีเสียงติดต่อกันตั้งแต่โน้ตตัวแรกจนถึงโน้ตตัวสุดท้าย (Slur) ให้คิดถึงคำว่า Drop-Roll และทำให้เป็นธรรมชาติ ในแบบฝึกหัด บรรเลงโน้ตแรกใน Drop อย่างนุ่มนวล และโน้ตตัวที่สองให้ Roll แขนและมือจากข้างในขึ้นบน จะไม่นิ้วนในการบรรเลง ทำทางหรือบรรเลงโน้ต Roll ถัดไป

การทำตามคำบรรยายได้ภาพแสดงให้เห็นลักษณะการวางมือและแขนในแต่ละ Slur ข้อมือจะต้องผ่อนคลาย

บรรเลงโน้ตตัวอย่างด้านล่างด้วยมือขวา (Play the following with the RIGHT hand)

บรรเลงโน้ตตัวอย่างด้านล่างด้วยมือซ้าย (Play the following with the LEFT hand)

Max Camp W. การบรรเลง Legato ซึ่งหมายถึง การก่อให้เกิดเสียงดนตรีที่เชื่อมต่อกันอย่างต่อเนื่อง จะช่วยพัฒนาทักษะของผู้บรรเลงทางด้านร่างกายเท่านั้น เพราะความสามารถในการแยกแยะระหว่างเสียงที่เชื่อมต่อกันและเสียงที่ขาดจากกัน ถือเป็นทักษะทางด้านร่างกายมิใช่ความคิดสร้างสรรค์

นักเรียนบางกลุ่ม พยายามจะเชื่อมต่อเสียงของตัวโน้ตสูง – ต่ำ ที่รวมอยู่ในท่อนหรือห้องเดียวกัน แต่บางครั้งผลลัพธ์ที่ออกมากลับกลายเป็นเสียงที่ฟังแล้วยังเหมือนกระแทกโน้ตทีละตัวอยู่ดี เหตุผลที่พอจะสามารถอธิบายสถานการณ์นี้ได้ ก็คือ หลังจากที่ครูเน้นย้ำเรื่องการเชื่อมต่อของเสียงระหว่างโน้ตในห้อง/ ท่อนเดียวกัน นักเรียนก็จะพยายามบรรเลงโน้ตตัวหนึ่งๆ ให้นานขึ้นเพื่อไม่ให้เสียงขาดจากโน้ตตัวถัดไป หากจะวิเคราะห์สาเหตุจริงๆ ก็อาจกล่าวได้ว่า ปัญหาข้างต้นเกิดจากความแตกต่างระหว่างคำสั่งที่คุณครูพยายามถ่ายทอด กับวิธีการเฉพาะตัวที่นักเรียนแต่ละคนสรรหามาเพื่อจะก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ตนเข้าใจ พุดอีกนัยหนึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นอาจเป็นเพราะความแตกต่างของมุมมองหรือกระบวนการคิด และการขาดทักษะการสื่อสารทางคำพูดที่มีประสิทธิภาพ

2.3.2 Staccato

2.3.2.1 ความหมาย Staccato

Harvard Dictionary of Music Willi Apel/Second Edition Revised and Enlarged 1972, The Oxford Dictionary of Music Revised Edition Michael Kennedy Associate Editor Joyce Bourne, The New Oxford Companion to Music General Edition Denis Arnold Volume 1.A-J 1996, ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ศัพท์ดนตรีสากล พิมพ์ครั้งที่ 1 (2548). หจก. อรุณการพิมพ์ ได้ให้ความหมายในทิศทางเดียวกันของคำว่า Staccato (สตัก กา โต) หมายถึง ให้เสียงสั้นกว่าค่าโน้ตปกติ หรือเสียงขาด

จากการศึกษาความหมายคำว่า Staccato ผู้วิจัยสรุปได้ว่า Staccato มีวิธีการบรรเลงที่ตรงข้ามกับ Legato กล่าวคือ Staccato ใช้เรียกโน้ตที่ต้องการบรรเลงให้มีค่าสั้นลง นอกจากนั้นยังช่วยให้โน้ตมีเสียงที่ชัดเจนมากขึ้นแล้วยังใช้เน้นส่วนที่ต้องการแสดงออกเป็นพิเศษในดนตรีได้อีกด้วย สัญลักษณ์ของ Staccato คือ การเติมจุดไว้เหนือหรือใต้ตัวโน้ต

2.3.2.2 หลักการสอน Staccato

Jenny Macmillan กล่าวถึง การควบคุมนิ้วมือในการบรรเลงเสียงสั้น (Finger Staccato) เอาไว้ว่า การบรรเลง Staccato เริ่มต้นด้วยการใช้นิ้วบรรเลงบนคีย์อย่างรวดเร็ว จากนั้น ยกนิ้วมือออกห่างจากคีย์เพียงเล็กน้อย และต้องแน่ใจว่า เวลาบรรเลงต้องไม่กระทบโน้ตตัวอื่นๆ การบรรเลง Staccato ช่วยเพิ่มความชัดเจนในการเคลื่อนที่ของนิ้วมือ อีกทั้งทำให้การบรรเลงรวมกันสองมือง่ายขึ้น อย่างเช่นในกรณีที่ต้องบรรเลง Scale passages ทันที

สำหรับจินตนาการในการบรรเลง ให้สร้างมโนภาพว่าตัวเองกำลังวาดภาพอยู่ แทนที่จะนึกภาพตัวเองนั่งกดคีย์เปียโนอยู่กับที่ เพราะหากทำเช่นนั้นแล้ว เสียงที่ออกมาจะไม่ไพเราะ อีกวิธีหนึ่ง ก็คือ ผู้บรรเลงอาจจินตนาการการเคลื่อนไหวของนิ้วเป็นแบบเส้นตรง แทนที่จะเป็นเพียงจุด เพราะมีฉะนั้น เสียงที่ออกมาจะฟังดูแปลกและไม่ไพเราะ ดังนั้น ผู้บรรเลงควรเคลื่อนไหวนิ้วให้รวดเร็ว เสมือนว่าคีย์เปียโนร้อนมากจนไม่สามารถแตะได้นาน ซึ่งจะทำให้ได้เสียงที่มีชีวิตชีวา

ในทำนองเดียวกัน **John Thompson** กล่าวถึง การใช้ข้อมือในการบรรเลง Staccato (Wrist Staccato) เอาไว้ว่า “สัมผัส” คือจุดสำคัญที่ครูควรให้ความระมัดระวัง ให้คำอธิบาย พัฒนา และแยกแยะสังเกตการในการบรรเลงดนตรีของเด็ก และควรจะให้คำแนะนำตั้งแต่ระยะเริ่มต้น

Exercise in Wrist Staccato

Allegro

p

5

This musical score is for a piano exercise titled 'Exercise in Wrist Staccato' in 2/4 time. It is marked 'Allegro' and begins with a piano (*p*) dynamic. The first system consists of four measures. The right hand plays a series of eighth notes (G4, A4, B4, C5, D5, E5, F5, G5) with a staccato articulation. The left hand plays a series of eighth notes (F3, E3, D3, C3, B2, A2, G2, F2) with a staccato articulation. The second system, starting at measure 5, continues the eighth-note pattern in both hands for four measures, ending with a double bar line.

Some Folks Do

Allegretto

5

This musical score is for a piano exercise titled 'Some Folks Do' in 2/4 time. It is marked 'Allegretto'. The first system consists of four measures. The right hand plays a series of eighth notes (G4, A4, B4, C5, D5, E5, F5, G5) with a staccato articulation. The left hand plays a series of eighth notes (F3, E3, D3, C3, B2, A2, G2, F2) with a staccato articulation. The second system, starting at measure 5, continues the eighth-note pattern in both hands for four measures, ending with a double bar line.

At the Animal Fair

(Study in Wrist Staccato)

Allegretto

mp I went to the An - i - mal Fair, The Birds and Beasts were

7 There The old ra - coon by the light or the moon was

13 comb-ing his au - burn hair. The mon - key went ker -

19 plunk, Fell o - ver the el - e - phant's trunk. The el - e - phant

26 sneezed, Fell doen on his knees, So what be - came of the monk!

Max Camp W. ให้ความเห็นว่า วิธีหนึ่งที่จะช่วยทำให้การบรรเลง Staccato เป็นสิ่งที่สามารถเข้าใจและปฏิบัติได้โดยง่ายก็คือ การเริ่มบรรเลงเพลงหรือท่อนของเพลงที่ประกอบไปด้วยโน้ต Staccato ทั้งหมด มิฉะนั้น ผู้บรรเลงเองเกิดความสับสนในเรื่องการทิ้งน้ำหนักมือได้ ตัวอย่างเพลงที่เหมาะสมสำหรับการฝึก Staccato เป็นอย่างยิ่งก็คือ “The Popcorn Man” เพราะโน้ตทุกตัวในเพลงล้วนมี Staccato กำกับอยู่ทั้งสิ้น

ตัวอย่าง “The Popcorn Man” จาก Alfred’s Basic piano Library, Recital Book 1A, Palmer, Manus และ Lethco .

แบบฝึกหัดทั้ง 9 ชุด ที่จะนำเสนอต่อไปนี้ ยกเรียงตามลำดับความยากง่าย (6 ระดับ) ของเทคนิคการบรรเลง Staccato และเทคนิคอื่นๆไว้เรียบร้อยแล้ว ในจุดนี้ นักเรียนควรผ่านการฝึกหัดในการบรรเลงเพลงต่างๆ ในแต่ละระดับความยากง่าย ก่อนที่จะเริ่มบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) ซึ่งถือได้ว่ามีความซับซ้อนในการบรรเลงอยู่พอสมควร ตัวอย่างเช่น นักเรียนควรมีประสบการณ์การบรรเลงเพลงหลายๆชิ้นผลงานที่มีความซับซ้อนในระดับเดียวกันกับผลงานที่ชื่อ “Raindrops” ก่อนที่พวกเขาจะไปให้ความสนใจกับเพลง อย่าง “Minuet and Trio” หรือ “Toymaker’s Dance” ซึ่งทั้ง 2 เพลงที่กล่าวมานี้มีความซับซ้อนในขั้นที่สูงขึ้นไปกว่าความสามารถในขั้นแรก แบบฝึกหัดทั้ง 9 บทนี้ นำมาจาก “Alfred’s Basic Piano Library, Level 1A ถึง Level 5 Example 1. “Raindrops,” from Lesson Book 1A.

Example 2 “Ping-Pong,” from Lesson Book 1B.

Brightly

mf f

5

Example 3 “Minuet and Trio” from Recital Book 1B.

Moderately fast

p

5

Example 4 “Toymaker’s Dance,” from Recital Book 2.

Allegro

f

5

Example 5 “18th Century Dance,” from Lesson Book 2.

Andante moderato

2nd time both hands 8va

f - p

5

Example 6 “Tango Staccato,” from Recital Book 2.

Andante moderato

Example 7 “Alpine Polka,” from Recital Book 3.

Allegro
2nd time 8va al Fine

Example 8 “Calypso Holiday!,” from Recital Book 4.

Moderato
2nd time 8va segue

Example 9 “Chromatic Polka,” from Recital Book 5.

Allegro moderato

การสอนเทคนิคการบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) โน้ตนั้น ครูควรชี้ให้นักเรียนเห็นถึงความแตกต่างระหว่างเสียงของโน้ตที่เชื่อมต่อกัน และเสียงที่ขาดออกจากกัน สำหรับการสอนให้นักเรียนบรรเลงเสียงขาดจากกัน(Staccato) นั้น ขั้นแรกอาจอธิบายว่า คือการปล่อยมือในขณะที่ยังไม่ครบจังหวะเหมือนบรรเลงแค่ครึ่งเดียวของโน้ต (ในกรณีนี้คือ Quarter Note) ซึ่งลงน้ำหนักในขณะที่บรรเลง Quar- และปล่อยมือเมื่อบรรเลง -ter (วิธีนี้จะคล้ายกับการสอนให้นักเรียนบรรเลงแบบ Non-Legato ซึ่งเป็นสิ่งที่คุณครูควรจะเน้นย้ำกับนักเรียนที่มีปัญหาเรื่องการบรรเลงสองมือ ตั้งแต่ระยะเริ่มแรก) นอกจากนี้วิธีที่สอนดังกล่าวยังช่วยป้องกันการปลูกฝังให้นักเรียนสร้างมโนภาพการบรรเลง Staccato เป็นการแตะเหล็ก ร้อนๆ (ซึ่งแนวคิดนี้เคยเป็นที่นิยมอยู่ช่วงหนึ่ง) สาเหตุที่วิธีสร้างมโนภาพของการแตะเหล็ก ร้อนๆ ไม่ควรนำมาใช้ก็เพราะว่าแนวคิดดังกล่าวจะทำให้นักเรียนไม่เข้าใจถึงลักษณะเสียงที่ขาดจากกัน เมื่อพวกเขาต้องออกเสียงปากเปล่า ทั้งนี้การใช้วิธีแตะเหล็ก ร้อนๆ ก็เป็นวิธีที่ค่อนข้างยากสำหรับการสอนเด็กที่บรรเลงเพลงในขั้นสูงในเรื่องของ Staccato & Legato ในระดับความยากง่ายต่างๆ ครูควรจะแนะนำนักเรียนให้บรรเลงเสียงสั้น(Staccato) ในลักษณะที่นักเรียนต้องร้องออกมาให้ได้ อย่างมีชีวิตชีวา สนุกสนาน ก่อนที่จะทำการบรรเลง คำแนะนำสำหรับการบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) ให้ดีได้คือ การปล่อยมือให้เร็วๆ ทั้งนี้การฝึกขั้นแรกควรฝึกให้เข้าใจ และเมื่อเข้าใจแล้วก็ยากที่จะทำการเปลี่ยนแปลงในภายหลัง เมื่อนักเรียนกำลังก้าวเข้าสู่ระดับสูงๆ ขึ้นไป

2.3.3 Legato-Staccato

2.3.3.1 ความหมาย Legato-Staccato

Legato-Staccato หมายถึง การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น จากสองทักษะที่เรียนมาแล้วนำมาบรรเลงต่อกัน

2.3.3.2 หลักการสอน Legato-Staccato

จากการศึกษาความหมายและหลักการสอนการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง(Legato) การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) ผู้วิจัยมีความเห็นว่าผลงานส่วนใหญ่ จะต้องการบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato) รวมกัน โดยต้องอาศัยทักษะจากสองสิ่งที่เรียนรู้มา ดังนั้นข้อแนะนำคือควรฝึกฝนให้ถูกต้องตามสัญลักษณ์

Exercise for the combination of legato - staccato touches.

Balance Between Hands ความสมดุลระหว่างทั้ง 2 มือ

ผลงานส่วนใหญ่ที่ครูนำมาสอนประกอบด้วย Melody และ Accompaniment หรือ มีเสียงร้อง 2 เสียงประสาน ซึ่งแต่ละรูปแบบต้องการให้มือหนึ่งบรรเลงหนักแน่น ในขณะที่อีกมือหนึ่งบรรเลงเบาว่า ความยากหลักของการรวมมือ “ดังและเบา” คือการประสานงานกันระหว่างมือทั้งสอง คุณครูอาจออกแบบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสมดุลของเสียง (voicing) ทั้งนี้ก็ถือเป็นการเตรียมตัวสำหรับนักเรียนก่อนที่พวกเขาจะต้องบรรเลงเครื่องดนตรีจริงๆด้วย

ตัวอย่าง Exercise for balance between hands.

Dynamics shading การบรรเลงน้ำหนักดัง-เบา

ในปีแรก นักเรียนไม่สามารถควบคุมน้ำหนักของข้อมือในขณะที่บรรเลงดนตรีให้มีความมาก-น้อยตามที่ควรจะเป็นได้ทำให้ขาดสีสันการบรรเลงน้ำหนัก ดัง-เบา อย่างไรก็ตามเมื่อเข้าปีที่ 2 ก็จะเน้นจุดสำคัญในเรื่องการให้น้ำหนัก ดัง-เบา คุณครูอาจให้นักเรียนฝึกฝน 2-3 แบบฝึกหัดที่ออกแบบมาสำหรับการบรรเลงจาก เบา-ดัง และ ดัง-เบา และขยายออกไปหลายๆช่วง

2.4 ชุดการสอน

ในการจัดการเรียนการสอนจำเป็นต้องเลือกวิธีการสอน ที่เหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ นักการศึกษาจึงได้คิดค้นวิธีการและสื่อการเรียนการสอนใหม่ๆ เพื่อดึงดูดความสนใจ และเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้สูงขึ้น ปัจจุบันนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างหนึ่ง ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างแพร่หลาย นั่นคือชุดการสอน ซึ่งเป็นวิธีการสอนแบบหนึ่ง ที่ได้รับการวางแผนเป็นอย่างดี จากผู้ที่มีความชำนาญ และได้ผ่านการทดลองหาประสิทธิภาพแล้ว ชุดการสอนจึงเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่มีบทบาทต่อการศึกษาของประเทศไทย

ชุดการสอนเป็นรูปแบบของการสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียน ซึ่งประกอบด้วยคำแนะนำให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมจนบรรลุพฤติกรรมที่เป็นผลของการเรียนรู้ การรวบรวมเนื้อหาที่จะนำมาผลิตเป็นชุดการสอนนั้น ได้มาจากขอบข่ายของความรู้ที่หลักสูตรต้องการให้นักเรียนเรียนรู้ และเนื้อหานั้นจะต้องถูกและชัดเจน สามารถสื่อความหมายให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมตามเป้าหมายของการเรียน นักการศึกษาได้ให้ความหมายของชุดการสอน และประเภทของชุดการสอนไว้ดังนี้

2.4.1 ความหมายของชุดการสอน

จากการให้ความหมายของคำว่า ชุดการสอน ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523:113) บุญชม ศรีสะอาด (2537:95) เสาวนีย์ สีขำบัณฑิต(2528:291) ประหยัด จิระวรพงศ์ (2522:170) บัญชา นิยมแก้ว (2544, หน้า 13-15) บุญเกื้อ คชรทวาช(2530, หน้า 66-67) สุนันท์ สุขเจริญ (2529, หน้า 52) ต่างมุ่งเน้นความหมายของชุดการสอนไปในความหมายและแนวทางเดียวกันคือ ชุดการสอนจัดได้ว่าเป็นระบบการผลิตและการนำสื่อการเรียนหลายอย่างประกอบเข้าด้วยกันเป็นชุด(Package) เรียกว่า สื่อประสม ซึ่งจะตรงกับความหมายและประวัติความเป็นมาจากคำว่า instruction package หรือ learning package เดิมใช้คำว่าชุดการสอนเพราะเป็นสื่อที่ครูนำมาใช้ประกอบการสอน แต่ต่อมาแนวความคิดในการยึดเด็กเป็นศูนย์กลางในการเรียนได้เข้ามามีอิทธิพลมากขึ้น จึงมีผู้นิยมเรียนชุดการสอนว่า ชุดการเรียน ไม่ว่าจะเรียกอย่างไรก็ตาม ต่างมีแนวปฏิบัติเดียวกันคือ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เลือกสรรแล้ว อันประกอบด้วยจุดมุ่งหมาย เนื้อหา และวัสดุ อุปกรณ์ทั้งหลายไว้เป็นชุดๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และนำสื่อการเรียนหลายๆอย่างมาสัมพันธ์และส่งเสริมคุณค่ากันและกัน ช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยมีแนวความคิดว่า แต่ละชุดการสอนอาจมุ่งเน้นเนื้อหา และผลตอบรับแตกต่างกันไปตามแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้และการสอนเพราะชุดการสอนเป็นสื่อ การสอนชนิดหนึ่งที่เป็นชุดของสื่อประสมอาจประกอบด้วยอุปกรณ์หนึ่งชิ้นหรือมากกว่า สุดท้าย อุปกรณ์แต่ละชุดก็จะสำเร็จด้วยตัวมันเอง

2.4.2 แนวคิดและหลักการของชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2525:หน้า 119-120) กล่าวถึงแนวคิดและหลักการของการชุดการสอน เพื่อจัดการเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนไว้ดังนี้

1. การประยุกต์ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคลการเรียนการสอนควรคำนึงถึงความต้องการ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ วิธีการสอนที่เหมาะสมที่สุด คือ การจัด การสอนรายบุคคล หรือการศึกษาตามเอกัตภาพ และการศึกษด้วยตนเอง ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียน มีอิสระในการเรียนตามระดับสติปัญญา ความสามารถ และความสนใจ โดยมีครูคอยแนะนำ ช่วยเหลือตามความเหมาะสม

2. ความพยายามที่จะเปลี่ยนแนวการสอนไปจากเดิม การจัดการเรียนการสอนแต่เดิมยึดครู เป็นศูนย์กลาง เปลี่ยนมาเป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเรียนเอง โดยใช้แหล่งความรู้จากสื่อหรือ วิธีการต่างๆการนำสื่อการสอนมาใช้ต้องจัดให้ตรงตามเนื้อหา และประสบการณ์ตามหน่วยการ สอนของวิชาต่างๆ โดยนิยมจัดอยู่ในรูปของชุดการสอน

3. การใช้สื่อการสอนได้เปลี่ยนแปลง และขยายตัวออกไป เดิมการผลิต และการใช้สื่อที่ รวมไปถึงการใช้วัสดุสิ้นเปลือง เครื่องมือต่างๆ กระบวนการและกิจกรรมต่างๆเป็นลักษณะต่างคน ต่างผลิตต่างคนต่างใช้ เป็นสื่อเดี่ยวๆไม่มีการจัดระบบการใช้สื่อหลายอย่างมาผสมผสานกันให้ เหมาะสม แนวโน้มใหม่จึงเป็นสื่อการสอนที่ประสมให้เป็นชุดการสอน เปลี่ยนจากการใช้สื่อเพื่อ ช่วยครูสอน เป็นการใช้สื่อการสอนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้

4. ปฏิกริยาสัมพันธ์ระหว่าง ผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับ สภาพแวดล้อม ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเดิมมีลักษณะเป็นทางเดียว คือ ผู้สอนเป็น ผู้นำและผู้เรียนเป็นผู้ตาม การตัดสินใจของผู้เรียนส่วนใหญ่จะตามผู้สอน เป็นประสบการณ์ที่ ผู้เรียนไม่พึงพอใจ

5. การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ได้ยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้มาใช้ โดยจัดระบบการ เรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้ไปทีละขั้นตอนตามความสามารถ และความสนใจมี

เครื่องมือช่วยให้บรรลุจุดหมาย โดยการจัดการเรียนการสอนแบบโปรแกรม และใช้ชุดการสอนเป็นเครื่องมือสำคัญ

จากแนวคิดและหลักการของชุดการสอน ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การสร้างชุดการสอนเป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองตามความต้องการ ความถนัด ความสนใจของผู้เรียนโดยคำนึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ

ประเภทของชุดการสอน

นักการศึกษาได้แบ่งชุดการสอนโดยใช้ลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคนอื่นๆ (2523: 117-118) ได้จำแนกชุดการเรียนการสอนออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ชุดการเรียนการสอนประกอบการบรรยาย เป็นชุดการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมกลุ่ม เช่น การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น
2. ชุดการสอนสำหรับกิจกรรมกลุ่ม เป็นชุดการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมกลุ่ม เช่น การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น
3. ชุดการสอนแบบเอกัตภาพหรือชุดการสอนแบบรายบุคคล เป็นชุดการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนศึกษาได้ด้วยตนเอง อาจเป็นการเรียนในโรงเรียนหรือที่บ้านก็ได้ เพื่อให้ผู้เรียนก้าวไปข้างหน้าตามความสามารถ ความสนใจและความพร้อมของผู้เรียน ชุดการสอนรายบุคคลนี้อาจออกมาในรูปแบบของหน่วยการสอนย่อยหรือโมดูล
4. ชุดการสอนทางไกล เป็นชุดการสอนกับผู้เรียนอยู่ต่างถิ่นต่างเวลากัน มุ่งให้ผู้เรียนศึกษาได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียน ประกอบด้วยสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ รายการวิทยุและโทรทัศน์ การสอนเสริมศูนย์บริการการศึกษา

กาญจนา เกียรติประวัติ (ม.ป.ป.:175) อธิบายว่า ความแตกต่างของชุดการสอนกับชุดการเรียนนั้น คือ ชุดการสอนเป็นคำที่ใช้มาแต่เดิม แต่การใช้คำว่า ชุดการสอน ทำให้ครูเกิดแนวคิดว่าการเรียนการสอนที่จัดรวมไว้เป็นชุด เพื่อให้ครูเป็นผู้ลงมือใช้ ดังนั้นผู้ที่ทำกิจกรรมคือ ครู ผู้เรียนเป็นฝ่ายฟังและสังเกต ในปัจจุบันนักการศึกษาจึงหันมาใช้คำว่า ชุดการเรียน เพื่อย้ำถึงแนวการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนได้ใช้สื่อต่างๆในชุดการเรียน ส่งผลให้ครูลดบทบาทลงและสามารถนำไปใช้ในการเรียนซ่อมเสริมด้วยตนเองได้ แบ่งเป็นประเภทใหญ่ๆได้ 2 ประเภท คือ

1. ชุดการเรียนรู้สำหรับกิจกรรมกลุ่ม ส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองโดยใช้กิจกรรมกลุ่ม เช่น วิธีการของศูนย์การเรียนรู้ หรือบทเรียนโมดูล
 2. ชุดการเรียนรู้รายบุคคล ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองตามลำพังเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบของผู้เรียน และความก้าวหน้าในการเรียนตามความสามารถที่แตกต่างกัน ผู้เรียนสามารถทดสอบเพื่อวัดความก้าวหน้าของตนเองได้ตลอดเวลา และตรวจสอบได้ทันที
- จากการแบ่งประเภทของชุดการสอนของนักการศึกษา สรุปได้ว่า ชุดการสอนสามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเภท คือ ชุดการเรียนการสอนประกอบการบรรยาย ชุดการสอนสำหรับกิจกรรมกลุ่ม ชุดการสอนแบบรายบุคคล ชุดการสอนทางไกล

องค์ประกอบของชุดการสอน

นักการศึกษาได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดการสอนไว้ตรงกันดังนี้

ไชยศ เรื่องสุวรรณ (2522 :153) บุญชม ศรีสะอาด (2537: 95-96) ได้กล่าวถึงชุดการสอนไว้ว่า ชุดการสอนอาจมีหลายรูปแบบ แต่ต้องประกอบด้วยส่วนต่างๆที่สำคัญ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. คู่มือครู เป็นคู่มือและแผนการสอนสำหรับครูและนักเรียนตามลักษณะของชุดการสอน ภายในคู่มือครูชี้แจงถึงวิธีการใช้ชุดการสอนไว้อย่างละเอียด ครูและนักเรียนต้องปฏิบัติตามคำชี้แจงอย่างเคร่งครัด จึงสามารถใช้ชุดการสอนนั้นได้อย่างได้ผลและมีประสิทธิภาพ คู่มืออาจเป็นเล่มหรือทำเป็นแผ่นแต่ต้องมีส่วนสำคัญ ดังนี้

- (1) คำชี้แจงสำหรับครู
- (2) บทบาทครู
- (3) การจัดชั้นเรียนพร้อมแผนผัง
- (4) แผนการสอน
- (5) แบบฝึกปฏิบัติ

2. บัตรงาน เป็นบัตรคำสั่งว่าจะให้ผู้เรียนปฏิบัติอย่างไรบ้าง โดยระบุกิจกรรมตามขั้นตอนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมแต่ละอย่างที่มีอยู่ในชุดการสอนแบบกลุ่มและชุดการสอนแบบรายบุคคล บัตรคำสั่งประกอบด้วย

- (1) คำอธิบายในเรื่องที่จะศึกษา
- (2) คำสั่งให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรม
- (3) การสรุปบทเรียน อาจใช้การอภิปรายหรือการตอบคำถาม

บัตรคำสั่ง ต้องมีถ้อยคำกะทัดรัด เข้าใจง่าย ชัดเจน ครอบคลุมกิจกรรมที่ต้องการให้ผู้เรียนทำ ผู้เรียนต้องอ่านบัตรคำสั่งให้เข้าใจเสียก่อน แล้วจึงปฏิบัติตามขั้นๆไป

3. สื่อการเรียนต่างๆ เป็นสื่อสำหรับผู้เรียนได้ศึกษามีหลายชนิดประกอบกัน อาจเป็นประเภทสิ่งพิมพ์ เช่น บทความ เนื้อหาเฉพาะเจาะจง จุลสาร บทเรียนโปรแกรม หรือประเภทโสตทัศนูปกรณ์ เช่น รูปภาพ แผนภูมิต่างๆ แถบบันทึกเสียง ของจริงต่างๆ เป็นต้น ผู้เรียนต้องศึกษาจากสื่อการสอนต่างๆ ที่บรรจุอยู่ในชุดการสอนตามบัตรคำสั่งที่กำหนดไว้

4. แบบทดสอบประเมินผลความก้าวหน้าของผู้เรียน เป็นแบบทดสอบที่ใช้สำหรับตรวจสอบว่าหลังจากการเรียนรู้ชุดการสอนจบแล้ว ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ อาจอยู่ในรูปของแบบฝึกหัดให้เติมคำในช่องว่าง จับคู่ เลือกคำตอบที่ถูกต้อง หรือให้ดูผลจากการทดลองหรือทำกิจกรรม

จากการศึกษาองค์ประกอบของชุดการสอนจากนักศึกษาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ชุดการสอน หมายถึง รูปแบบของการผลิตสื่อ โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา นำมาวิเคราะห์อย่างเหมาะสมและมีระบบ โดยนำสื่อการสอนต่างๆ ที่สัมพันธ์กับเนื้อหาและกลวิธีการสอนที่หลากหลายอย่างประกอบกัน พร้อมทั้งคำแนะนำในการทำกิจกรรมตามขั้นตอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงตัวผู้เรียนและจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นสำคัญมีองค์ประกอบดังนี้

1. คู่มือครู
2. หัวเรื่องและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง
3. จุดมุ่งหมายทั่วไป
4. กิจกรรมการเรียนการสอน
5. การประเมินผล

2.4.5 แผนการสอน

2.4.5.1 ความหมายของแผนการสอน

จากการศึกษา ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์ ทองพูน บุญอึ้ง และวิเชียร ไวยสุกรี (2536:22-94) สรุปความหมายแผนการสอนไว้ดังนี้

แผนการสอนคือ การนำรายวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ที่ต้องการทำการสอน มาสร้างเป็นแผนกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อ อุปกรณ์การสอนและการวัดผลประเมินผล เพื่อใช้สอนในช่วงเวลาหนึ่งๆ โดยกำหนดเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนรู้ย่อๆ ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมาย

ของหลักสูตร สภาพของผู้เรียน ความพร้อมของโรงเรียนในด้านวัสดุอุปกรณ์และตรงกับชีวิตจริงในท้องถิ่น ดังนั้นแผนการสอนจึงมีความสำคัญในการสอนและพัฒนาการเรียนการสอนดังนี้

1. ช่วยให้ผู้มีโอกาสได้ศึกษาหลักสูตร เอกสาร ตำรา แนวการสอน วิธีการวัดผลและประเมินผล ได้อย่างละเอียดทุกแง่มุม
2. ช่วยให้ผู้สอนสามารถจัดเตรียมกระบวนการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ทั้งในเรื่องของทรัพยากรของโรงเรียน ท้องถิ่น ค่านิยม ความเชื่อและสภาพที่เป็นจริงของท้องถิ่น
3. เป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพของครู ในการนำไปใช้สอนให้สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้และระยะเวลา ช่วยให้ผู้สอนได้ครบถ้วนทันเวลา และช่วยให้มีความมั่นใจในการสอนมากขึ้น
4. เป็นเครื่องมือที่ใช้สอนแทนได้
5. เป็นเอกสารสำหรับใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน และคุณภาพการศึกษาได้เป็นอย่างดี

2.4.5.2 องค์ประกอบของแผนการสอน

แผนการสอนทั่วไปประกอบด้วยส่วนต่างๆ 3 ส่วนคือ

1. ส่วนประกอบต้น ประกอบด้วยคำชี้แจง กำหนดการสอน ฯลฯ
2. ส่วนที่เป็นแผนการสอน ประกอบด้วยสาระสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหาการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผล
3. ส่วนประกอบท้าย เป็นส่วนที่เพิ่มเติมรายละเอียดของแผนการสอนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ประกอบด้วยรายละเอียดของเอกสารประกอบการสอน สื่อการสอน แบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะ กิจกรรมเสริมทักษะหรือกิจกรรมเสริมความรู้และแบบวัดผลประเมินผลเป็นต้น

จะเห็นได้ว่าแผนการสอนเป็นเครื่องมือที่ควบคุมการสอนของครู ในการดำเนินการสอนให้มีขั้นตอน ตรงตามเป้าหมาย เนื้อหาและกำหนดเวลาในแผนการสอนที่จัดทำขึ้น นอกจากนี้รายละเอียดของจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลแล้ว ยังประกอบด้วยส่วนประกอบของแผนการสอนที่เพิ่มเติมให้แผนการสนอนนั้นละเอียด ชัดเจน และสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ส่วนประกอบนั้นได้แก่ ใบความรู้ ใบงาน แผนภูมิ แบบประเมิน ใบเฉลยคำตอบ เป็นต้น

2.4.6 ขั้นตอนการสร้างชุดการสอน

กาญจนา เกียรติประวัติ (ม.ป.ป. 176-177) เสนอขั้นตอนในการสร้างชุดการสอน ดังนี้

1. เลือกเรื่อง เรื่องที่จะต้องรู้ดีกว่ามีปัญหาในการสอนด้วยวิธีอื่นๆ จึงจะมีคุณค่าพอสำหรับการสร้าง

2. พัฒนาเรื่องให้เป็นปัญหา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสงสัยในคำตอบ การพัฒนาหัวเรื่องให้เห็นปัญหา เช่น วิธีเร้าความสนใจในการเรียนแก่ผู้เรียนได้ดี ข้อสำคัญปัญหานั้นต้องสัมพันธ์กับจุดสำคัญที่ครูต้องการสอน

3. เนื้อหาสาระ ครูกำหนดเนื้อหาสาระจากการศึกษาขอบเขตในหลักสูตร การศึกษาหลักสูตรจะทำให้ครูรู้ระยะเวลาการสอนว่าควรเน้นย้ำรายละเอียดเพียงใด เช่น ไม่สอนทุกสิ่งทุกอย่างที่หลักสูตรกำหนดให้สอนในเวลา 10 ชั่วโมง โดยใช้ชุดการสอนเรียนเพียง 2-3 ชั่วโมง

4. เขียนสังกัป (Concept) หรือหลักการ (Generalization) ของเรื่อง เพื่อเป็นหลักในการจัดกิจกรรมและการตั้งคำถามของครู ครูที่สอนโดยคำนึงถึงหลักการและสังกัปของเรื่องเท่ากับส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดเป็นด้วย

5. เขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม แล้วเรียงลำดับโดยเริ่มจากสิ่งที่ต้องสอนก่อน

6. ระบุวิชาที่จะต้องนำมาสัมพันธ์หรือบูรณาการกันได้ จะช่วยให้เกิดการคิดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ส่งเสริมความคิดของผู้เรียนให้กว้างขวางออกไปในเชิงบูรณาการ

7. คำนึงถึงจิตวิทยาของผู้เรียน ผู้เรียนแต่ละระดับมีช่วงความสนใจต่างกัน ลักษณะกิจกรรมที่จัดต้องคำนึงถึงวัยผู้เรียนที่เป็นผู้ลงมือกระทำกิจกรรมนั้นๆด้วย

8. วิเคราะห์งาน โดยนำจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมแต่ละข้อมาวิเคราะห์ กิจกรรมที่ครูและผู้เรียนจะต้องทำตลอดจนกำหนดสื่อที่จำเป็น แล้วเรียงลำดับกิจกรรมที่ครูจะต้องทำตลอดจนกำหนดสื่อที่จำเป็น แล้วเรียงกิจกรรมดังกล่าว

การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน ต้องระบุให้ชัดเจนว่า ใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร และเขียนเป็นประโยคบอกเล่าไม่ใช่คำอธิบายเชิงคำถาม วัสดุที่ใช้ประกอบ ให้วงเล็บหมายเลขไว้

9. รายการอุปกรณ์ เอกสารประกอบการเรียน ควรมีหมายเลขประกอบเพื่อสะดวกต่อการหยิบใช้ สิ่งของที่ได้จากตัววิทยาศาสตร์หรือลำบากในการบรรจุ เช่น ชันน้ำ ขวด ควรระบุไว้เป็นอุปกรณ์ส่วนตัวที่ครูต้องหามาเพิ่มเติมก่อนสอน แผนภูมิแผ่นใหญ่ๆ ควรคิดวิธีพับเก็บให้เรียบร้อยสวยงาม

10. การวัดผล ไม่ว่าจะการวัดก่อนหรือหลังเรียน จะต้องใช้จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเป็นหลักวัดพฤติกรรมที่คาดหวังเป็นสำคัญ พยายามออกแบบการวัดผลให้ผู้เรียนวัดกันเองและตรวจคำตอบ เองได้

11. กิจกรรมสำรอง จัดไว้สำหรับซ่อมพื้นฐานที่จำเป็นของเด็กอ่อนและเสริมความรู้ของเด็กที่เรียนเร็ว สิ่งเหล่านี้มีผลต่อการรักษาวินัยของห้องเรียนด้วย

12. คู่มือการใช้ชุดการสอน จัดไว้เพื่อชี้แจงรายละเอียดต่างๆ พร้อมทั้งขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ผู้สอนและผู้เรียนสามารถดำเนินกิจกรรมไปด้วยดี

13. แฟ้มสำหรับบรรจุการสอน ควรมีมาตรฐานเพื่อสะดวกในการจัดวางและการใช้โดยยึดหลักประโยชน์ ประหยัด คงทน สะดวก และภูมิฐาน

14. การทดลองใช้ ปรับปรุงแก้ไข เมื่อสร้างเสร็จควรทดลองกับผู้เรียนในระดับต้องการก่อนเพื่อการแก้ไขปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริง ในคู่มือครูควรมีแบบบันทึกผลไว้ให้ครูบันทึกข้อดีและข้อบกพร่องในการใช้แต่ละครั้งด้วย

2.4.7 ขั้นตอนการผลิตชุดการสอนแผนจุฬาฯ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523 : 123) ได้เสนอขั้นตอนการผลิตชุดการสอน โดยการนำเอาวิธีระบบการผลิตแผนจุฬาฯ ซึ่งเป็นชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรมเข้ามาใช้ มี 10 ขั้นตอน สรุปได้ดังนี้

1. กำหนดหมวดหมู่ เนื้อหาและประสบการณ์ อาจเป็นหมวดวิชาหรือบูรณาการเป็นแบบสหวิทยาการ ตามที่เห็นเหมาะสม

2. กำหนดหน่วยการสอน แบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยการสอน โดยประมาณ เนื้อหาวิชาที่ครูสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้ใน 1 สัปดาห์ หรือ 1 ครั้ง

3. กำหนดหัวเรื่อง โดยกำหนดประสบการณ์ในหน่วยการเรียนแต่ละหน่วยเป็นเรื่องๆ

4. กำหนดความคิดรวบยอดและหลักการ ต้องให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนและหัวเรื่อง โดยสรุปแนวคิด สาระ และหลักเกณฑ์สำคัญไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาที่สอนให้สอดคล้องกัน

5. กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง เป็นจุดประสงค์ทั่วไปก่อนแล้วเปลี่ยนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเงื่อนไขและเกณฑ์พฤติกรรมไว้ทุกครั้ง

6. กำหนดกิจกรรมการเรียนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งเป็นแนวทางในการเลือกและการผลิตสื่อการสอนและกิจกรรมการเรียนที่หมายถึงกิจกรรมทุกอย่างที่ผู้เรียนปฏิบัติ

เช่น การอ่านบัตรคำสั่ง ตอบคำถาม เขียนภาพ ทำการทดลองวิทยาศาสตร์ ฯลฯ

7. กำหนดการประเมิน ต้องออกแบบประเมินผลให้ตรงกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมโดยการสอนแบบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่า หลังจากผ่านกิจกรรมเรียบร้อยแล้วผู้เรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่ได้ตั้งไว้หรือไม่

8. เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการที่ครูใช้ ถือเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อการสอนแต่ละหัวเรื่องแล้ว ก็จัดสื่อการสอนนั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องที่เตรียมไว้ก่อนนำไปทดลองหาประสิทธิภาพ

9. การหาประสิทธิภาพของชุดการสอน เพื่อเป็นการประกันว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้นล่วงหน้าโดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นการช่วยให้การเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนบรรลุ

10. การใช้ชุดการสอน ชุดการสอนที่ได้ปรับปรุงและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แล้วสามารถนำไปสอนผู้เรียนได้ตามประเภทของชุดการสอนและระดับการศึกษา โดยกำหนดขั้นตอนการใช้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อพิจารณาพื้นฐานความรู้เดิม

ขั้นที่ 2 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นที่ 3 ชี้นำประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ (ขั้นสอง) ผู้สอนบรรยายหรือแบ่งกลุ่มประกอบ

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 4 ชี้นำสรุปผลการสอน เพื่อสรุปความคิดรวบยอดและหลักการที่สำคัญ

ขั้นที่ 5 ทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป

ชุดการสอนประกอบคำบรรยายหรือชุดการสอนสำหรับครู มีขั้นตอนการสร้างหรือการผลิตเช่นเดียวกับชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม แตกต่างกันเพียงไม่มีการแบ่งแยกหัวเรื่องเป็นหัวข้อย่อยเท่านั้น เพราะเป็นการเรียนรู้หรือปฏิบัติกิจกรรมไปพร้อมๆกัน ยกเว้นเมื่อต้องการให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมที่แตกต่างกัน จึงจัดแบ่งเนื้อหาหรือกิจกรรมให้เหมาะสมกับการดำเนินการเรียนการสอนในขั้นตอนนี้ๆ

จากการศึกษาชุดการสอน สรุปสาระสำคัญได้ว่า ชุดการสอน หมายถึงรูปแบบของการสื่อสารที่ผลิตขึ้นโดยใช้หลักเทคโนโลยีทางการศึกษา นำมาวิเคราะห์อย่างเหมาะสมและมีระบบ โดยนำสื่อการสอนต่างๆ ที่สัมพันธ์กับเนื้อหา และกลวิธีการสอนหลายอย่างประกอบกันพร้อมทั้ง

คำแนะนำในการทำกิจกรรมตามขั้นตอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงตัวผู้เรียนและจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นสำคัญ ชุดการสอนที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบมีคุณค่า ช่วยลดภาระของผู้สอน และผู้เรียนได้รับรู้ในแนวเดียวกัน เนื่องจากชุดการสอนมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน มีข้อเสนอแนะในการทำกิจกรรม การใช้สื่อการสอน และมีการประเมินผลอย่างครบถ้วน

2.4.8 การวัดผลและประเมินผล

จากการศึกษาความหมายของการประเมิน (assessment) กมล สดุดะเสริฐ (2537:355) ปทีป เมธาคุณวุฒิ (2544:75) อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน (2540:5) สามารถสรุปความหมายของการประเมินได้ว่า การประเมิน หมายถึง การตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ต้องการวัดโดยอ้างอิงกับสิ่งแวดล้อม เช่น การให้คุณค่าของการกำหนดเชิงคุณลักษณะ และระบุตัวเลขเพื่อการตัดสิน เช่น 4 ดีเลิศ (อธิบายว่าดีเลิศหมายถึงอะไร) 3 คือ ดี, 2 คือ ผ่าน, 1 คือ ทำใหม่หรือควรปรับปรุง

นอกจากนี้ สุภาพ วาดเขียน, อรพินธ์ โกชนดา (2524:1-2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวัดผลและการประเมินผลทางการศึกษาว่า กระบวนการทางการศึกษาประกอบด้วยหลักสำคัญพื้นฐาน 3 ประการ คือ วัดดูประสงค์ทางการศึกษา ประสพการณ์การเรียนรู้และกระบวนการประเมินผล

1. วัดดูประสงค์ทางการศึกษา เกิดจากความต้องการทางสังคมในอันที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนให้เจริญงอกงามทั้งด้าน ร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม
2. ประสพการณ์การเรียนรู้ คือ จัดประสพการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนให้ตรงตามวัตถุประสงค์ทั้งด้าน วิธีการ เนื้อหา ให้เหมาะสมกับวัยและความต้องการของสังคม
3. กระบวนการประเมินผล เป็นตัวบ่งชี้ให้ทราบว่า ประสพการณ์เรียนรู้ที่ได้ดำเนินไปได้ผลมากน้อยเพียงใดเพื่อปรับปรุงประสพการณ์การเรียนรู้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

องค์ประกอบทั้งสามส่วนสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด ถ้าขาดส่วนใดส่วนหนึ่งย่อมทำให้กระบวนการทางการศึกษาไม่สมบูรณ์ โดยเฉพาะการประเมินผลนั้นเป็นกระบวนการสำคัญที่จะนำมาซึ่งข้อมูลและข้อเท็จจริงที่สรุปว่า การจัดประสพการณ์การเรียนรู้ที่กระทำไปนั้นประสพผลสำเร็จตามความมุ่งหมายมากน้อยเพียงใด เพื่อปรับปรุงและพัฒนาประสพการณ์การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.4.9 คุณค่าของชุดการสอน

กาญจนา เกียรติประวัติ (ม.ป.ป. : 175-176) ศรีไพบุลย์ เพชรกุล (2528 : 8-9) กล่าวถึงคุณค่าของชุดการสอนไว้ดังนี้

1. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนของครู ทำให้ลดภาระของครูผู้สอน
2. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนของผู้เรียน เพราะสื่อประสมที่ได้จัดไว้ในระบบเป็นการเปลี่ยนกิจกรรม และช่วยรักษาระดับความสนใจของผู้เรียนอยู่ตลอดเวลา มีกิจกรรมการเรียนการสอน ข้อเสนอแนะในการทำกิจกรรมพร้อมทั้งอุปกรณ์
3. เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง ทำให้มีทักษะในการแสวงความรู้ พิจารณาข้อมูล ฝึกความรับผิดชอบ และการตัดสินใจ
4. เป็นแหล่งความรู้ที่ทันสมัยและคำนึงถึงหลักจิตวิทยาการเรียนรู้
5. ช่วยขจัดปัญหาการขาดแคลนครู เพราะผู้เรียนสามารถศึกษาด้วยตนเอง
6. ส่งเสริมการศึกษานอกระบบ เพราะสามารถนำไปใช้ได้ตลอดเวลาและไม่จำเป็นต้องใช้เฉพาะในโรงเรียนและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสามารถของแต่ละบุคคล

จากการศึกษาคุณค่าของชุดการสอน สรุปได้ว่า คุณค่าของชุดการสอนมีคุณค่าต่อการเพิ่มคุณภาพการเรียนรู้ในการเรียนการสอน โดยช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนมีความมั่นใจในการดำเนินการเรียนการสอน แก้ปัญหาในการขาดแคลนครู เปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง ได้รับรู้ในแนวเดียวกัน และเป็นเครื่องอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนทั้งผู้สอนและผู้เรียน

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จิตตพันธ์ แสงเมือง (2544) ได้วิจัยเชิงทดลอง เรื่องการศึกษาประสิทธิภาพชุดการสอนปฏิบัติเครื่องดนตรีในวงโปงลางเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าหลังการใช้ชุดการสอนนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสูงกว่าก่อนเรียน นักเรียนมีผลการประเมินทักษะปฏิบัติร้อยละ 87.6 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือร้อยละ 80

ดวงใจ พัฒนาไชย (2541) ได้วิจัยเชิงทดลองเรื่องผลการใช้ชุดการสอนวิชาดนตรี เรื่องโน้ตสากลเบื้องต้น ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีรูปแบบการเรียนแตกต่างกัน การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย(1) เพื่อสร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพ วิชาดนตรี เรื่องโน้ตสากลเบื้องต้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 80/80 (2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนที่มีรูปแบบการเรียนแตกต่างกัน โดยใช้ชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น(3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีรูปแบบการเรียนแตกต่างกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ แบบตรวจสอบรูปแบบการเรียน ชุดการสอนเรื่องโน้ตดนตรีสากลเบื้องต้น และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test (Dependent Sample) และ F-test (One-Way Analysis of Variance) ผลการศึกษาพบว่า (1) ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 85.00/85.70 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีเรื่องโน้ตสากลเบื้องต้น ของนักเรียนหลังจากเรียนด้วยชุดการสอนสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีเรื่องโน้ตสากลเบื้องต้นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของนักเรียนที่มีรูปแบบการเรียนแตกต่างกัน ไม่มีความแตกต่าง

นิมิตาภรณ์ ลับแล (2543) ได้วิจัยเชิงทดลอง เรื่องการสร้างและพัฒนาชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน เครื่องดนตรีไทย สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นการสร้างและพัฒนาการสอนแบบศูนย์การเรียนให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 18 คน จากโรงเรียนโพธิ์สัยสว่างวิทย์ ผลการวิจัยพบว่าชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน เครื่องดนตรีไทย สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 90.30 และ 83.02 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือร้อยละ 80 มีผลการเรียนเพิ่มขึ้นกว่าก่อนเรียน ผลการเรียนและก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าชุดการสอนมีประสิทธิภาพ และสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรีได้เป็นอย่างดี

บุญสิตา ภักดีกิจ (2546) ได้วิจัยเชิงทดลองชุดการสอนเรื่อง การสร้างชุดการสอนวิชาดนตรี การเป่าขลุ่ยรีคอร์เดอร์เบื้องต้น สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด ผลการวิจัยพบว่าชุดการสอนเรื่อง การเป่าขลุ่ยรีคอร์เดอร์เบื้องต้น สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 96.87/100 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนและการปฏิบัติการเป่าขลุ่ยรีคอร์เดอร์เบื้องต้นได้

ปณณ รักชีพ (2549) ได้วิจัยเชิงทดลองเรื่องชุดการสอนกีตาร์ สำหรับวิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี และสำรวจความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับความเหมาะสมของชุดการสอนกีตาร์ ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ วิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี ปีการศึกษา 2549 จำนวน 18 คน ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง 20 คาบ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ชุดการสอนกีตาร์ แลทดสอบระหว่างเรียน แบบทดสอบหลังเรียน และแบบสำรวจความคิดเห็นของผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่าชุดการสอนกีตาร์สำหรับวิทยาลัยสารพัดช่างที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีพัฒนาด้านความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะการปฏิบัติเป็นที่น่าพอใจ ผลคะแนน

จากการประเมินภาคปฏิบัติมีค่าเฉลี่ย ร้อยละ 86.05 แสดงว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีพัฒนาการทางทักษะการเล่นกีตาร์ตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ผลคะแนนของแบบสำรวจความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ยที่ 3.99 แสดงว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าการสอนกีตาร์ สำหรับวิทยาลัยสารพัดช่างที่ได้จัดทำขึ้นใหม่นี้ มีความเหมาะสมมาก

ปราโมทย์ พ่อคำ (2542) ได้วิจัยเชิงทดลอง เรื่องการพัฒนาชุดการสอนทฤษฎีดนตรีสากลเบื้องต้นโดยผ่านทักษะปฏิบัติขลุ่ยรีคอร์เดอร์ ในรายวิชาดนตรีสำหรับครูประถมศึกษาของสถาบันราชภัฏ ผลการวิจัยพบว่าหลังจากใช้ชุดการสอนนักเรียนมีการพัฒนาด้านความรู้ความเข้าใจสูงกว่าก่อนเรียน และมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

รังรักษ์ นรารักษ์ (2549) ได้วิจัยเชิงวิเคราะห์ดนตรีเรื่อง การศึกษาวิธีการสอนการควบคุมลักษณะเสียงของโน้ตสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นต้น มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.ศึกษาความสำคัญในการสอน Articulation 2. เพื่อศึกษาวิธีการสอน Articulation 3. เพื่อศึกษาวิธีการแก้ปัญหาและสื่อการสอนของครู โดยการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้มีคุณวุฒิทางด้านเปียโน 10 คน ผลการวิจัยพบว่า การสอน Articulation มีความสำคัญมากเพราะ Articulation ทำให้บทเพลงมีความชัดเจนและสื่อสารออกมาได้อย่างสมบูรณ์มากขึ้น ทำให้บทเพลงมีความไพเราะและถ่ายทอดความหมายออกมาได้ตามที่ผู้ประพันธ์ต้องการ สำหรับวิธีการสอนไม่สามารถสอนด้วยวิธีการอธิบายเพียงอย่างเดียว จะต้องมีการยกตัวอย่างประกอบ การสาธิตให้เห็น การวิจารณ์และการเปรียบเทียบระหว่างความแตกต่างในการเล่น รวมถึงการวิเคราะห์วิธีการเล่นในแบบต่างๆตามความเหมาะสม สำหรับปัญหาที่พบสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 ปัญหาจากนักเรียนที่เรียนมาไม่ถูกวิธีซึ่งการแก้ไขจะแก้ไขได้ยาก เพราะนักเรียนจะติดกับวิธีที่ปฏิบัติจนชิน ประเด็นที่ 2 คือ นักเรียนละเลยและไม่เอาใจใส่ ซึ่งครูจะต้องปลุกฝังและคอยใส่ใจตรวจสอบอยู่เสมอ ที่สำคัญต้องสอนให้นักเรียนเห็นถึงความสำคัญและรู้จักคิดเป็นด้วย เพราะเมื่อนักเรียนโตขึ้นหรือเห็น Articulation ต่างๆจะได้ปฏิบัติได้ทุกครั้ง โดยที่ครูไม่ต้องคอยเตือน สำหรับการแก้ปัญหาที่สำคัญคือต้องปลุกฝังและใส่ใจในการสอนเรื่อง Articulation ตั้งแต่เริ่มต้นและใส่ใจวิธีการเล่นรวมถึงท่าทางการวางมือ นิ้วมือ ข้อมือ แขนและท่าทางการนั่ง ที่มีผลต่อการเล่น Articulation ให้ไพเราะ สำหรับสื่อการเรียนการสอนและแบบฝึกหัด ครูสามารถคิดประยุกต์ให้เหมาะสมกับเนื้อหาในแต่ละวัยของนักเรียนระดับชั้นต้น หรือหาแบบฝึกหัดเสริมในเรื่อง Articulation ต่างๆนอกเหนือจากแบบฝึกหัดในบทเรียน

จากการศึกษางานวิจัยดังกล่าว จะเห็นได้ว่าชุดการสอนสามารถช่วยในการเรียนการสอนทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้เรียนชอบชุดการสอน ตามแนวคิดและทฤษฎี ช่วยในการสร้างชุดการสอนที่มีคุณภาพเป็นอย่างมาก เพราะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ช่วยผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้นตลอดจนก่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนโดยใช้ชุดการสอน

บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้มีขั้นตอนในการวิจัยและการดำเนินการดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย
- 3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย
- 3.4 การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนเปียโนอายุระหว่าง 7-11 ปี

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเปียโนชั้นต้นอายุระหว่าง 7-11 ปี ของโรงเรียนดนตรีมีฟ้าสาขา เซ็นทรัลบางนา และโรงเรียนดนตรีโอปุชวัน โดยเลือกแบบเจาะจง จำนวนนักเรียนโรงเรียนละ 16 คน 2 โรงเรียน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 32 คน (ครู 1 คน ต่อนักเรียน 8 คน)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1.ชุดการสอน

- 1.1 ชุดการสอนเรื่องการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato)
- 1.2 ชุดการสอนเรื่องการบรรเลงเสียงสั้น (Staccato)

- 1.3 ชุดการสอนเรื่องการบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato -Staccato)
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 2.1 แบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน
 - 2.2 แบบทดสอบย่อย จำนวน 3 ชุด

3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

การสร้างชุดการสอน

ชุดการสอนที่สร้างขึ้น เป็นชุดการสอนประกอบการบรรยายหรือชุดการสอนสำหรับครูที่ประกอบด้วยส่วนต่างๆดังต่อไปนี้

1. หลักการและเหตุผล
2. เป้าหมาย
3. จุดประสงค์ทั่วไป
4. จุดประสงค์เฉพาะ
5. คู่มือครู
6. กำหนดการสอน
7. แผนการสอน

ขั้นตอนในการสร้างชุดการสอน

1. ศึกษาแบบเรียน คู่มือครู หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหนังสืออ่านประกอบต่างๆเกี่ยวกับเรื่องเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน(Articulation) แบบต่างๆ
2. ศึกษาเอกสาร เกี่ยวกับชุดการสอน และการหาประสิทธิภาพของชุดการสอนจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ
3. กำหนดการเขียนชุดการสอนตามขอบข่ายเนื้อหาจุดประสงค์การเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนการสอนตามที่กำหนดไว้
4. เนื้อหาที่นำมากำหนดเป็นสถานการณ์สำหรับประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่องเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน สำหรับนักเรียนเปียโนชั้นต้นอายุระหว่าง7-11 ปี
5. จัดเรียงลำดับขั้นตอนของแบบฝึกทักษะการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation)

6. จัดทำกำหนดการสอนตามเนื้อหาเรื่องเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) ตามลำดับความยากง่ายและเหมาะสมของเนื้อหา

7. ดำเนินการสร้างชุดการสอนโดยขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเปียโน และด้านวัดผลประเมินผล จำนวน 3 คน ชุดการสอนที่สร้างขึ้นประกอบด้วยส่วนต่างๆดังนี้

7.1 หลักการและเหตุผล อธิบายถึงความสำคัญและความจำเป็นในการจัดทำชุดการสอน

7.2 เป้าหมาย กล่าวถึงชื่อเรื่องของชุดการสอนที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้กับผู้เรียนระดับใด และใช้ระยะเวลาเท่าใด

7.3 จุดประสงค์ทั่วไป บอกจุดประสงค์กว้างๆของการจัดทำชุดการสอน

7.4 จุดประสงค์เฉพาะ บอกจุดประสงค์ที่เกิดจากการเรียนการสอนของชุดการสอน

7.5 คู่มือครู กล่าวถึงข้อแนะนำในการใช้ชุดการสอนสำหรับครูผู้สอนและคำชี้แจงเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล

7.6 กำหนดการสอน เป็นตารางระบุเนื้อหา กิจกรรม คาบเวลาเรียน และลักษณะการจัดการเรียนการสอน

7.7 แผนการสอน กล่าวถึงรายละเอียดการดำเนินการสอน ประกอบด้วยสาระสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่

1. แบบทดสอบก่อนเรียน

2. แบบทดสอบย่อยจำนวน 3 ชุด

2.1 แบบทดสอบย่อยเรื่องการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato)

2.2 ชุดการสอนเรื่องการบรรเลงเสียงสั้น (Staccato)

2.3 ชุดการสอนเรื่องการบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato)

3. แบบทดสอบหลังเรียน

3.4 การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

1.แบบสอบปฏิบัติ สร้างขึ้นเพื่อวัดความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติของผู้เรียนซึ่งผู้วิจัย ดำเนินการสร้างดังนี้

ดำเนินการสร้างแบบสังเกตภาคปฏิบัติและคู่มือการให้คะแนน ใช้มาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) (โกวิท ประวาลพุกัญย์และสมศักดิ์ สันธุระเวช, 2523:182-185) แบ่งเป็น 3 อันดับ คุณภาพ คือ

ปฏิบัติได้ในระดับดี 5 คะแนน

ปฏิบัติได้ในระดับปานกลาง 3 คะแนน

ปฏิบัติได้ในระดับไม่ดี ต้องปรับปรุงแก้ไข 1 คะแนน

2. ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเปียโนจำนวน 3 คน ตรวจสอบตามแบบประเมินคุณภาพของชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation)

3. นำเครื่องมือในการวิจัยที่ได้รับการประเมินคุณภาพแล้วมาปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่องตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเปียโน

ทดลองครั้งที่ 1 กับนักเรียนจำนวน 1 คน โดยผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเองเพื่อสังเกตปัญหา ความถูกต้องของภาษา และความเหมาะสมของเนื้อหาสาระ สื่อการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และเวลาที่ใช้ เพื่อเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับปรุงแก้ไข

ทดลองครั้งที่ 2 กับนักเรียนจำนวน 3 คน โดยผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเองเพื่อสังเกตปัญหา ความถูกต้องของภาษา และความเหมาะสมของเนื้อหาสาระ สื่อการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และเวลาที่ใช้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

แบบตรวจสอบคุณภาพของชุดการสอน

เรื่อง ชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน :Legato, Staccato ,

Legato-Staccato สำหรับนักเรียนอายุ 7-11 ปี

คำชี้แจง ผู้วิจัยได้สร้างแบบตรวจสอบคุณภาพของชุดสอนนี้ขึ้น เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) Legato, Staccato, Legato-Staccato สำหรับนักเรียนอายุ 7-11 ปี ผู้เชี่ยวชาญโปรดตรวจสอบชุดการสอนดังกล่าวโดยละเอียดและตอบคำถามตามความคิดเห็นให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงที่สุด โดยทำเครื่องหมาย X ลงในช่องคะแนน โดยคะแนนแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

5 หมายถึง	ถูกต้องมากที่สุด
4 หมายถึง	ถูกต้องมาก
3 หมายถึง	ปานกลาง
2 หมายถึง	ถูกต้องน้อย
1 หมายถึง	ถูกต้องน้อยที่สุด

ตาราง 1 แบบตรวจสอบคุณภาพของชุดการสอน

ข้อความตรวจสอบ	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	ค่าเฉลี่ย
1. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของชุดการสอนชัดเจน	5	5	5	15	5
2. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละแผนการสอนชัดเจน	5	5	5	15	5
3. สามารถปฏิบัติได้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด	5	5	5	15	5
4. การจัดลำดับเนื้อหาการเรียนการสอนมีความเหมาะสม	5	5	5	15	5
5. เนื้อหาของแต่ละแผนการสอนมีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน	4	5	5	14	4.67
6. การจัดเรียงลำดับเนื้อหา มีความสัมพันธ์ต่อเนื่อง	4	4	5	13	4.33
7. ขั้นตอนของชุดการสอนสามารถพัฒนาความรู้ของผู้เรียนได้	4	5	5	14	4.67
8. เวลาของการทำกิจกรรมการเรียนการสอนครอบคลุมเนื้อหาอย่างเหมาะสม	4	4	4	12	4
9. กิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมการเรียนรู้	5	5	5	15	5
10. กิจกรรมการเรียนการสอนน่าสนใจ	5	5	5	15	5
11. แบบฝึกหัดและบทเพลงส่งเสริมและพัฒนาทักษะการปฏิบัติ	5	5	5	15	5
12. บทเพลงในบทเรียนน่าสนใจ สามารถจูงใจนักเรียนได้	5	5	5	15	5
13. การประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา	5	5	5	15	5
14. ภาษาที่ใช้ในชุดการสอนมีความชัดเจน	4	5	4	13	4.33
15. ครูและนักเรียนได้ประโยชน์จากการใช้ชุดการสอน	4	4	5	13	4.33
รวมค่าเฉลี่ย					4.76

ผลจากการตรวจสอบชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน เห็นด้วยซึ่งแสดงออกมาเป็นผลรวมค่าเฉลี่ยที่ 4.76 ซึ่งสามารถบอกได้ว่าเป็นชุดซึ่งแสดงออกมาเป็นผลรวมค่าเฉลี่ยที่ 4.76 ซึ่งสามารถบอกได้ว่าชุดการสอนที่มีความเหมาะสมมาก โดยยึดหลักเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2535:100)

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการทดลอง เป็นนักเรียนเปียโนชั้นต้นอายุระหว่าง 7-11 ปี ของโรงเรียนดนตรี มีฟ้าสาขาเซ็นทรัลบางนา และโรงเรียนดนตรีโอปุชวันจำนวน โดยเลือกแบบเจาะจง จำนวนโรงเรียนละ 16 คน 2 โรงเรียน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 32 คน (ครู 1 คน ต่อนักเรียน 8 คน) โดยกำหนดให้นักเรียนปฏิบัติแบบทดสอบก่อนเรียน
2. ในระหว่างการทดลองมีการประเมินผลทดสอบย่อย เพื่อให้นักเรียนได้ทราบปัญหาต่างที่เกิดขึ้นในการบรรเลง เทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) แต่ละประเภท
3. เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนมีการประเมินผลทดสอบ เพื่อให้ทราบถึงพัฒนาการของนักเรียน ที่เรียนเมื่อใช้ชุดการสอน

วิธีการดำเนินการทดลอง

1. ขอความอนุเคราะห์จากโรงเรียนดนตรีมีฟ้าสาขาเซ็นทรัลบางนา และโรงเรียนดนตรีโอปุชวัน เพื่อขออนุญาตศึกษาทดลองในโรงเรียนตามที่กำหนดไว้
2. ผู้วิจัยและครูผู้สอนวิชาเปียโนจำนวน 4 คน เป็นผู้ทดลองใช้กับนักเรียนประชากรกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นได้ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโนสำหรับนักเรียนเปียโนประกอบด้วย การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato) ชั้นต้นตอนปลายอายุระหว่าง 7-11 ปี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้วจึงดำเนินการสอนด้วยชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 10 นาที เมื่อสอนเสร็จครบตามจำนวนหน่วยการเรียนรู้แล้วผู้วิจัยได้ทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) อีกครั้งหนึ่ง โดยใช้แบบทดสอบสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) แล้วนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ และอภิปรายผลตามสมมุติฐาน

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่องเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) ประกอบด้วย การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กำหนดเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยที่เกณฑ์ 80 ตัวหน้า หมายถึง จำนวนนักเรียนที่สอบได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป เกณฑ์ 80 ตัวหลัง หมายถึงการนำเอาคะแนนของนักเรียนทุกคนมารวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ยเป็นร้อยละ
2. เปรียบเทียบผลการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนกลุ่มประชากร ที่เรียนด้วยชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) ประกอบด้วย การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato) โดยทดสอบค่าสถิติ Two dependent Sample test (t-test)
3. การประเมินทักษะการปฏิบัติเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) ตามเพลงที่กำหนด โดยใช้ค่าเฉลี่ยร้อยละ
4. นำข้อมูลมาลงรหัส (Coding) และนำไปวิเคราะห์ประเมินผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows version 15.0 (Statistical for the Social-Science/for Windows)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การหาค่าเฉลี่ย (Mean)(บุญชม ศรีสะอาด.2545:105) ใช้สูตรดังนี้

สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X_i}{n}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
	$\sum X_i$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินคุณภาพชุดการสอน

2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ S.D.) (บุญชม ศรีสะอาด.2545:106) ใช้สูตรดังนี้

$$S = \sqrt{\frac{\sum (X_i - \bar{X})^2}{n-1}}$$

เมื่อ	S	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน คะแนน
	n	แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	Σ	แทน ผลรวม

3. การหาประสิทธิภาพชุดการสอนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 (อิทธิพร ศรียมก. 2525 : 207-254) โดยใช้สูตรดังนี้

เกณฑ์ 80 ตัวหน้า หมายถึง จำนวนนักเรียนที่สอบได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป

เกณฑ์ 80 ตัวหลัง หมายถึงการนำเอาคะแนนของนักเรียนทุกคนมารวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ยเป็นร้อยละ

4. วิเคราะห์หาความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อศึกษาความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน ด้วยสูตร t-test (Dependent Samples) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535: 109)

$$t = \frac{\bar{X} - U_d}{\frac{S_d}{\sqrt{n}}} \approx t_{n-1}$$

$$\bar{d} = \frac{\sum d}{n}$$

$$S_d = \sqrt{\frac{n \sum d^2 - (\sum d)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	d	แทน ความแตกต่างของตัวแปรตามแต่ละคู่
	n	แทน จำนวนคู่
	$\bar{d}$	แทน ค่าเฉลี่ยของ d
	S_d	แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของ d
	U_d	แทน ศูนย์
	t	แทน ค่าที่ได้จากการแจกแจง t ที่ Degree of Freedom $n-1$

5. การประเมินทักษะการบรรเลงเปียโนเรื่องเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) ประกอบด้วย การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato) ของผู้เรียนหลังใช้ชุดการสอนใช้ค่าเฉลี่ยร้อยละ

การหาค่าร้อยละ (Percentage)(บุญชม ศรีสะอาด.2545:104) ใช้สูตรดังนี้

$$P = \left(\frac{f}{N} \right) \times 100$$

เมื่อ	P	แทน ร้อยละ
	f	แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	N	แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์

ในการศึกษาเพื่อพัฒนาชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน ARTICULATION : LEGATO, STACCATO, AND LEGATO – STACCATO สำหรับนักเรียนอายุระหว่าง 7-11 ปี มีจุดประสงค์เพื่อทดสอบสมมติฐานว่าชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน ARTICULATION : LEGATO, STACCATO, AND LEGATO – STACCATO สำหรับนักเรียนอายุระหว่าง 7-11 ปี ที่จัดทำขึ้นใหม่โดยผู้วิจัยจะมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ 80/80 หรือไม่ โดยตัวอย่างประชากรที่ใช้ในตัวอย่างครั้งนี้ เป็นนักเรียนของโรงเรียนดนตรีมีฟ้าสาขาเซ็นทรัลบางนา และโรงเรียนดนตรีโอปุชวัน โดยเลือกแบบเจาะจง จำนวนนักเรียนโรงเรียนละ 16 คน 2 โรงเรียน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 32 คน ผู้วิจัยได้สร้างชุดการสอนพร้อมทั้งแบบทดสอบระหว่างเรียน แบบทดสอบหลังเรียนพร้อมเกณฑ์ให้คะแนน เพื่อเป็นเครื่องมือในการวัดผล ซึ่งเครื่องมือดังกล่าวได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุงแก้ไขตามลำดับขั้นตอนแล้ว จากการทดลองกับประชากรดังกล่าวแล้ว ได้ผลของการศึกษานำมาวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังนี้

ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการสอนตามเกณฑ์ 80/80

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และคะแนนทดสอบหลังเรียน (Post-test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ทักษะการปฏิบัติเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) ตามเพลงที่กำหนด โดยใช้ค่าเฉลี่ยร้อยละ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การหาประสิทธิภาพของชุดการสอน ตามเกณฑ์ 80/80

ผู้วิจัยได้ทำการทดลองสอนด้วยชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 32 คน โดยก่อนที่จะมีการทดลองสอน ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และหลังจากทดลองสอนเสร็จตามจำนวนหน่วยการเรียนรู้และระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) กลับกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ฉบับเดิม แล้วนำมาตรวจให้คะแนนเพื่อหาค่าร้อยละ ได้ผลปรากฏในตารางดังต่อไปนี้

ตาราง 2 แสดงจำนวนนักเรียนที่สอบได้ตั้งแต่ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็มและต่ำกว่า

เกณฑ์ที่ต้องการวัด	จำนวน ข้อสอบ	คะแนนสอบที่ได้ จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน	จำนวน นักเรียนที่ สอบได้	ร้อยละ
คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป	32	12-15	26	81.25
คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 80	32	1-11	6	18.75
รวม			32	100

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า มีผู้สอบได้ตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไปจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 81.25 ส่วนผู้สอบได้ต่ำกว่าร้อยละ 80 มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75

ตาราง 3 แสดงคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนสอบได้คะแนนเกินร้อยละ 80 จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน และคะแนนเฉลี่ย

คะแนนที่นักเรียนสอบได้ จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน	จำนวนนักเรียน ที่สอบได้	คะแนนรวม
15	21	315
13	5	65
11	4	44
9	2	18
รวม	32	442
คะแนนเฉลี่ย	13.81	
ร้อยละ	92.08	

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนจำนวน 32 คน ได้คะแนนเฉลี่ย 13.81 คิดเป็นร้อยละ 92.08

ตาราง 4 แสดงประสิทธิภาพของชุดการสอนตามเกณฑ์ 80/80

จำนวนนักเรียน ทั้งหมด	จำนวนนักเรียนที่สอบได้ ร้อยละ 80 ขึ้นไป		คะแนนเฉลี่ย	
	จำนวน (n = 32)	ร้อยละ	คะแนนเต็ม 15	ร้อยละ
32	26	81.25	13.81	92.08

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนว่ามีจำนวนนักเรียนที่สอบได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป จำนวน 26 คน จากจำนวนทั้งหมด 32 คน คิดเป็นร้อยละ 81.25 และจำนวนนักเรียน 32 คน ได้คะแนนเฉลี่ย 13.81 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 92.08 สรุปได้ว่า ชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 กล่าวคือ นักเรียนที่สอบได้ตั้งแต่ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม คิดเป็นร้อยละ 81.25 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่างทุกคนคิดเป็นร้อยละ

92.08 จึงสรุปได้ว่าชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน ARTICULATION: LEGATO, STACCATO, AND LEGATO – STACCATO สำหรับนักเรียนอายุระหว่าง 7-11 ปี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 81.25 /92.08 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ก่อนที่ผู้วิจัยจะทำการสอนด้วยชุดการสอน ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และหลังจากทดลองสอนเสร็จตามจำนวนหน่วยการเรียนรู้และระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) กลับกลุ่มตัวอย่างอีกครั้งหนึ่ง ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ฉบับเดิม ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 5 แสดงข้อมูลคะแนน และค่าความแตกต่างจากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนในการเรียน การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (LEGATO)

จำนวนนักเรียน	คะแนนเฉลี่ย ก่อนเรียน	คะแนนเฉลี่ย หลังเรียน	ค่า t dt = 31	P-Value
32	28	61	-10.486	0.00

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า ค่า t ที่ degree of freedom 31 มีค่าเท่ากับ -10.486 และค่า P-Value เท่ากับ $0.00 < 0.05$ สรุปได้ว่าคะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียนแตกต่างกับคะแนนจากแบบทดสอบหลังเรียนของนักเรียนในการเรียน การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (LEGATO) อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

ตาราง 6 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนในการเรียน การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (LEGATO)

เครื่องมือวัดผล	จำนวน นักเรียน	ผลรวมคะแนน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ยร้อยละ
แบบทดสอบก่อนเรียน	32	88	160	55
แบบทดสอบหลังเรียน	32	154	160	96.25

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยร้อยละของบทเพลงที่ผู้เรียนสามารถบรรเลงได้ ถูกต้องในแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 55 และ 96.25 สรุปได้ว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียน คือ 96.25 สูงกว่าก่อนเรียน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 7 แสดงข้อมูลคะแนน และค่าความแตกต่างจากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนในการเรียน การบรรเลงเสียงสั้น (STACCATO)

จำนวนนักเรียน	คะแนนเฉลี่ย ก่อนเรียน	คะแนนเฉลี่ย หลังเรียน	ค่า t dt = 31	P-Value
32	2	4.63	-13.876	0.00

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่า ค่า t ที่ degree of freedom 31 มีค่าเท่ากับ -13.876 และค่า P-Value เท่ากับ $0.00 < 0.05$ สรุปได้ว่าคะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียนแตกต่างกับคะแนนจากแบบทดสอบหลังเรียนของนักเรียนในการเรียน การบรรเลงเสียงสั้น (STACCATO) อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

ตาราง 8 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนในการเรียน การบรรเลงเสียงสั้น (STACCATO)

เครื่องมือวัดผล	จำนวน นักเรียน	ผลรวมคะแนน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ยร้อยละ
แบบทดสอบก่อนเรียน	32	64	160	40
แบบทดสอบหลังเรียน	32	148	160	92.50

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยร้อยละของบทเพลงที่ผู้เรียนสามารถบรรเลงได้ ถูกต้องในแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 40 และ 92.50 สรุปได้ว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียน คือ 92.50 สูงกว่าก่อนเรียน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 9 แสดงข้อมูลคะแนน และค่าความแตกต่างจากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนในการเรียน การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (LEGATO – STACCATO)

จำนวนนักเรียน	คะแนนเฉลี่ย ก่อนเรียน	คะแนนเฉลี่ย หลังเรียน	ค่า t dt = 31	P-Value
32	2	4.38	-14.264	0.00

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า ค่า t ที่ degree of freedom 31 มีค่าเท่ากับ -14.264 และค่า P-Value เท่ากับ $0.00 < 0.05$ สรุปได้ว่าคะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียนแตกต่างกับคะแนนจากแบบทดสอบหลังเรียนของนักเรียนในการเรียน การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (LEGATO – STACCATO) อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

ตาราง 10 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนในการเรียน การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (LEGATO – STACCATO)

เครื่องมือวัดผล	จำนวน นักเรียน	ผลรวมคะแนน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ยร้อยละ
แบบทดสอบก่อนเรียน	32	64	160	40
แบบทดสอบหลังเรียน	32	140	160	87.50

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยร้อยละของบทเพลงที่ผู้เรียนสามารถบรรเลงได้ถูกต้องในแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 40 และ 87.50 สรุปได้ว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียน คือ 87.50 สูงวก่าก่อนเรียน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

**ตอนที่ 3 การประเมินทักษะการปฏิบัติเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน(Articulation)
ตามเพลงที่กำหนด โดยใช้ค่าเฉลี่ยร้อยละ**

ตาราง 11 แสดงข้อมูลของคะแนนค่าเฉลี่ยร้อยละของการปฏิบัติเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน(Articulation) ตามเพลงที่กำหนด

จำนวนนักเรียน	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ
32	4.25	85

จากตารางที่ 11 แสดงเห็นว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน ARTICULATION : LEGATO, STACCATO, AND LEGATO – STACCATO สำหรับนักเรียนอายุระหว่าง 7-11 ปี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าเท่ากับ 4.25 และมีค่าร้อยละเท่ากับ 85 ซึ่งสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้คือร้อยละ 80 สรุปได้ว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาและสร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพ โดยวิธีการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 เรื่องเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน ARTICULATION : LEGATO, STACCATO, AND LEGATO – STACCATO สำหรับนักเรียนอายุระหว่าง 7-11 ปี โดยผู้วิจัยได้จัดให้มีการอภิปรายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามลักษณะรูปแบบการปฏิบัติเทคนิคการออกเสียงต่างๆ แบ่งเป็น 3 เทคนิคได้แก่การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง(Legato) การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (LEGATO – STACCATO) โดยมีขั้นตอนการศึกษาและสรุปผลของการศึกษาดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อสร้างชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน สำหรับนักเรียนเปียโนขั้นต้นตอนปลาย และหาประสิทธิภาพโดยมีเกณฑ์ที่กำหนดคือ 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนที่มีรูปแบบการเรียนแตกต่างกัน

สมมุติฐานการวิจัย 1. ชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโนสำหรับนักเรียนเปียโนขั้นต้นตอนปลายมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนการเรียนเปียโนเรื่องเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโนสำหรับนักเรียนเปียโนขั้นต้นตอนปลาย อายุระหว่าง 7-11 ปี เพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนเรียน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนเปียโนขั้นต้นอายุระหว่าง 7-11 ปี ของโรงเรียนดนตรีมิฟ้าสาขาศูนย์พรรณผล และ โรงเรียนดนตรีโอปุชวัน โดยเลือกแบบเจาะจง จำนวนนักเรียนโรงเรียนละ 16คน 2 โรงเรียน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 32 คน โดยจัดให้ครู 1 คน ต่อนักเรียน 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และคะแนนทดสอบหลังเรียน (Post-test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ แบบทดสอบย่อยเรื่องการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato)

แบบทดสอบย่อยเรื่องการบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) และแบบทดสอบย่อยเรื่องการบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato -Staccato) แบบทดสอบย่อยผู้วิจัยวัดผลจากการหาประสิทธิภาพของชุดการสอนตามเกณฑ์ 80/80 และวิเคราะห์ทักษะการปฏิบัติเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน(Articulation) ตามเพลงที่กำหนด โดยใช้ค่าเฉลี่ยร้อยละ

วิธีการดำเนินการทดลอง ขอความอนุเคราะห์จากโรงเรียนดนตรีมีฟ้าสาขาเซ็นทรัลบางนา และโรงเรียนดนตรีโอปุซวัน เพื่อขออนุญาตศึกษาทดลองในโรงเรียนตามที่กำหนดไว้ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ทำการเลือกครูผู้สอนวิชาเปียโนจำนวน 4 คน เป็นผู้ทดลองใช้กับนักเรียนประชากรกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นได้ทำการทดสอบก่อนเรียน(Pre-test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโนสำหรับนักเรียนเปียโนประกอบด้วย การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato), การบรรเลงเสียงสั้น(Staccato), การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato) ขึ้นต้นตอนปลายอายุระหว่าง 7-11 ปี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้วจึงดำเนินการสอนด้วยชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 10 นาที เมื่อสอนเสร็จครบตามจำนวนหน่วยการเรียนรู้แล้วผู้วิจัยได้ทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) อีกครั้งหนึ่ง โดยใช้แบบทดสอบสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ และอภิปรายผลตามสมมุติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติที่เกี่ยวข้องดังนี้ 1. หาประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่องเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) ประกอบด้วย การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato), การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato), การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กำหนดเกณฑ์มาตรฐาน 80/80เกณฑ์ โดยที่ 80 ตัวหน้า หมายถึง จำนวนนักเรียนที่สอบได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป เกณฑ์ 80 ตัวหลัง หมายถึงการนำเอาคะแนนของนักเรียนทุกคนมารวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ยเป็นร้อยละ 2. เปรียบเทียบผลการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนกลุ่มประชากร ที่เรียนด้วยชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) ประกอบด้วย การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato), การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato), การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato) โดยทดสอบค่าสถิติ Pair Sample test (t-test) 3. การประเมินทักษะการปฏิบัติเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน(Articulation) ตามเพลงที่กำหนด โดยใช้ค่าเฉลี่ยร้อยละ 4. นำข้อมูลมาลงรหัส (Coding) และนำไปวิเคราะห์ประเมินผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows version 15.0 (Statistical for the Social-Science/for Windows)

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ผลการทดลองสรุปได้ดังนี้

1. ชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 81.25 /92.08 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนด้วยชุดการสอนทั้ง 3 แบบคือ การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato) สูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าร้อยละเท่ากับ 85 ซึ่งสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้คือร้อยละ 80 สรุปได้ว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.2 อภิปรายผล

ผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่าชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน ARTICULATION : LEGATO, STACCATO, AND LEGATO – STACCATO สำหรับนักเรียนอายุระหว่าง 7-11 ปี มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.25/92.08 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ตามสมมติฐานข้อที่ 1 และนักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีพัฒนาการด้านความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะการปฏิบัติเป็นที่น่าสนใจ ผลคะแนนจากแบบประเมินภาคปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยร้อยละ เท่ากับ 85 ซึ่งสูงกว่าสมมติฐาน คือ ร้อยละ 80 แสดงว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีพัฒนาการทางทักษะการบรรเลงเทคนิคการออกเสียงตามเกณฑ์ที่กำหนดเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีรูปแบบการเรียนแตกต่างกัน ระหว่างคะแนนก่อนเรียน (Pre test) และคะแนนหลังเรียน (Post test)

ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (Post test) สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (Pre test) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 แสดงให้เห็นว่าการสอนโดยใช้ชุดการสอนช่วยให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น โดยผลการวิจัยครั้งนี้ ยังได้สอดคล้องกับผลการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพของหลายๆท่าน เช่น ผลวิจัยของ สมศักดิ์ สมใจ(2542:41) ได้สร้างชุดการสอนและร้องโน้ตสากลในรายวิชา ดศ. 1114 กิตติศิลป์ ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ผลการวิจัยพบว่าบทเรียนมีประสิทธิภาพ 80.17/84.32 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 พิเศษ ภัทนพงษ์ (2540:120) ได้สร้างพัฒนาชุดการเรียนด้วยตนเอง วิชาคีตศิลป์เบื้องต้นสำหรับผู้เรียนกลุ่มสนใจ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่าชุดการเรียนที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 90.10/93.75

สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 90/90 และการวิจัยของกัจจกร กาญจนถาวร (2541:58) ได้ศึกษาประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง กระบวนการสร้างขลุ่ย ผลการวิจัยพบว่ามีประสิทธิภาพ 83.67/88.67 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 นอกจากนี้ ดวงเดือน คุปต์การ (2541:56) ได้วิจัยชุดการสอน เรื่อง สารระทำนองเพลงไทยผ่านทักษะการขับร้อง สำหรับนักเรียนชั้นประถมปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีพัฒนาการด้านความรู้ความเข้าใจสูงกว่าก่อนเรียน ผลคะแนนทักษะการขับร้องเพลงไทยมีค่าเฉลี่ย 78.09 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 70

จากการทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยเสนอประเด็นที่เป็นสาเหตุที่ทำให้การทดลองเป็นไปตามสมมุติฐานที่คาดไว้น่ามาอภิปรายผลดังนี้

ชุดการสอนประกอบคำบรรยายเรื่องเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน ARTICULATION : LEGATO, STACCATO, AND LEGATO – STACCATO สำหรับนักเรียนอายุระหว่าง 7-11 ปี มีประสิทธิภาพ เพราะการสร้างชุดการสอนอาศัยหลักเกณฑ์ขั้นตอนตามวิธีผลิตชุดการสอน มีการวิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตร แบ่งเนื้อหาเป็นหมวดหมู่ เรียงลำดับตามความยากง่ายของเนื้อหาและประสบการณ์ตามความเหมาะสม โดยกำหนดเป็นหน่วยการสอน เนื้อเรื่องสาระสำคัญ จุดประสงค์ปลายทาง จุดประสงค์นำทาง เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผล ที่สำคัญการเลือกและผลิตสื่อการสอนใช้หลักแนวคิดชุดการสอนเพื่อจัดการเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน ความแตกต่างระหว่างผู้เรียน(ชัยงค์ พรหมวงศ์, 2525:119-120) การจัดการเรียนการสอน ใช้สื่อปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ทำให้การเรียนการสอนดำเนินได้ด้วยดีผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียนการสอน เนื่องจากมีกิจกรรมหลากหลายเมื่อนำมาใช้จึงเกิดประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ แสดงว่า ชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.3 ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นถือได้ว่ามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ครูผู้สอนในเนื้อหาจึงสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เรื่องเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน ARTICULATION: LEGATO, STACCATO, AND LEGATO – STACCATO สำหรับนักเรียนอายุระหว่าง 7-11 ปี เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีและสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

1.2 ในการใช้ชุดการสอนนี้ ครูผู้สอนควรจะศึกษาคู่มือขั้นตอนต่างๆอย่างละเอียดและปฏิบัติตามคำแนะนำ เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ครู มีหน้าที่เป็นแม่แบบ และช่วยเหลือนักเรียนในการฝึกทักษะการปฏิบัติ ให้คำแนะนำปรึกษาและสังเกตอย่างใกล้ชิดในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน

1.3 จากการวิจัยครั้งนี้ในการใช้ชุดการสอน ผู้สอนอาจปรับรูปแบบและกิจกรรมการเรียนการสอนตามความเหมาะสมได้ แต่ให้คงไว้ตามเนื้อหาต่างๆ ในแผนการสอน

1.4 บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสนับสนุนในการจัดทำส่งเสริมและเผยแพร่ชุดการสอน รวมทั้งติดตามผลอย่างจริงจัง เพื่อให้การเรียนการสอนเกิดผลมากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการสร้างชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน ARTICULATION ในระดับชั้นต่างๆจากขั้นพื้นฐานไปจนถึงขั้นสูงเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาต่อเนื่องในระดับสูงต่อไปเพื่อให้เกิดผลต่อการเรียนการสอนวิชาดนตรีให้มากที่สุด

2.2 ควรขยายเนื้อหาและเวลาในการใช้ชุดการสอน เพื่อที่นักเรียนจะได้ใช้เรียนอย่างต่อเนื่องและมีความชำนาญในการเล่นดนตรี

2.3 ควรมีการผลิตชุดการสอนให้มากที่สุดโดยเฉพาะในเนื้อหาที่มีลักษณะเป็นรูปธรรม และโดยเฉพาะในโรงเรียนที่มีบุคลากรที่ไม่พร้อมต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีนี้

2.4 ควรนำชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปทดลองกับนักเรียนในระดับอื่นๆ เพื่อเป็นการเผยแพร่ และปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้น

ชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน ARTICULATION : LEGATO, STACCATO, AND LEGATO – STACCATO สำหรับนักเรียนอายุระหว่าง 7-11 ปี

นักฎีกา สุนทรชนผล 4836959 MSMS/M

ศศ.ม.(ดนตรี)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: จิรเดช เสตะพันธุ์ B.F.A.,M.M.,D.M.,
อรรพรรณ บรรจงศิลป์ กศ.บ., ก.ม., M.M. ชนิตา ตั้งเดชะหิรัญ กบ., M.M., D.M.A.

บทสรุปแบบสมบูรณ์

ชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน ARTICULATION : LEGATO, STACCATO, AND LEGATO – STACCATO สำหรับนักเรียนอายุระหว่าง 7-11 ปี
(INSTRUCTIONAL PACKAGE FOR PIANO'S ARTICULATION: LEGATO, STACCATO, AND LEGATO – STACCATO FOR PIANO STUDENT 7-11 YEARS OLD)

ความสำคัญและที่มาของหัวข้อการวิจัย

จุดสำคัญของการบรรเลงบทเพลงเปียโน ประกอบไปด้วย เทคนิคองค์ประกอบพื้นฐานด้านความสามารถในการใช้นิ้วมือในการควบคุมน้ำหนัก (Finger action to weight control) ท่าทางและตำแหน่งของการวางมือ (Posture and Hand position) น้ำเสียงและการสัมผัส (Tone and Touch) สเกล (Scales) คอร์ดและอาเพคจิโอ (Chord and Arpeggios) อภิธานศัพท์ (Glossary of Technical Terms) จังหวะ (Tempo) ท่วงทำนอง (Rhythm) ความเข้มข้นของเสียง (Dynamic) ประโยคและการควบคุมลักษณะของเสียง (Phrasing and Articulation) การใช้นิ้ว (Fingering) เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นพื้นฐานที่สำคัญมากในการบรรเลงเปียโน

เทคนิคต่างๆเหล่านี้มีความสัมพันธ์ และอยู่บนพื้นฐานเดียวกัน เพราะเมื่อพิจารณาจะพบว่า การที่นักเรียนได้ฝึกฝนในด้านเทคนิคต่างๆจนเกิดความชำนาญนั้น เริ่มจากความสามารถในการใช้นิ้วมือในการควบคุมการบรรเลง ซึ่งเป็นสิ่งที่นักเรียนถึงเป็นอันดับแรก เมื่อพูดถึงเปียโนหรือการได้ยินเสียงเปียโน เหล่านี้มักจะจินตนาการเห็นภาพของนิ้วมือที่กำลังบรรเลงอยู่บนคีย์อย่างพลีวไหว และความไพเราะที่เกิดขึ้นจากโน้ตที่เราได้ยินอย่างชัดเจน ดังนั้นหากนักเรียนสามารถใช้นิ้วในการควบคุมน้ำหนักในการกดคีย์ มีท่าทางและตำแหน่งในการวางมืออย่างดี การจะทำให้เสียงของโน้ต

แต่ละตัวมีความแตกต่างของระดับเสียงหรือความสั้น-ยาว, ดัง-เบา และเพิ่มน้ำหนักของโน้ต ไม่ใช่สิ่งที่เป็นไปได้ การจะฝึกหัดและปฏิบัติเทคนิคต่างๆ จะช่วยให้เราสามารถปฏิบัติออกมาได้เป็นอย่างดีขึ้น

เทคนิคหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง และถือเป็นหัวใจหลักของการศึกษาในรายงานฉบับนี้ ได้แก่ Articulation ซึ่งเป็นเทคนิคที่มีความเกี่ยวข้องกับลักษณะเฉพาะของน้ำเสียงที่ติดต่อกันหรือแยกออกจากกันตลอดจนความหลากหลายของการสัมผัสและการเน้นของโน้ต ประเด็นสำคัญของการศึกษานี้ คือ ครูจะมีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร เมื่อนักเรียนไม่สามารถแสดงรายละเอียดของการบรรเลงโน้ตแต่ละตัว (Articulation) ได้ (โดยสาเหตุอาจมาจากเครื่องหมาย หรือ สัญลักษณ์แสดงคำสั่งเฉพาะก็ได้)

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องรวมทั้งพิจารณาปัญหาการสอนปฏิบัติดนตรีสากลที่ทุกสถาบันการศึกษากำลังประสบอยู่ พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญ ในการบรรเลงรายละเอียดเสียงสั้น-ยาวในเพลง แต่จะให้ความสำคัญใส่ใจเรื่องของตัวโน้ต จะบรรเลงโน้ตให้ถูกบรรเลงโน้ตให้ได้อย่างเดียว แนวทางที่เป็นไปได้ในอันที่จะแก้ปัญหาเหล่านี้คือ การสร้างเอกสารตำรา และแบบฝึกต่างๆ ทางดนตรีให้ได้มาตรฐาน เพื่อช่วยครูในการสอนเทคนิคต่างๆ

ในฐานะผู้วิจัยเป็นครูเปียโนคนหนึ่งจึงมีความสนใจในเรื่องการสอน และเห็นว่าเทคนิคการบรรเลงเปียโนให้เกิดเสียงสั้น-ยาว นั้นเป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง จึงได้พยายามรวบรวมค้นคว้าวิธีการสอนและสร้างแบบฝึกหัดชุดการสอนขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสร้างชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน(Articulation) ซึ่งประกอบด้วย การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato) สำหรับนักเรียนเปียโนชั้นต้นตอนปลาย อายุระหว่าง 7-11 ปี และหาประสิทธิภาพของชุดการสอนนี้โดยมีเกณฑ์ที่กำหนดคือ 80/80

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร เป็นนักเรียนเปียโนชั้นต้นอายุระหว่าง 7-11 ปี ของโรงเรียนดนตรีมีฟ้าสาขาเซ็นทรัลบางนา และโรงเรียนดนตรีโอปุชวัน โดยเลือกแบบเจาะจง จำนวนนักเรียนโรงเรียนละ 16 คน 2 โรงเรียน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 32 คน โดยจัดให้ครู 1 คน ต่อนักเรียน 8 คน

2. เนื้อหาที่ใช้เป็นเนื้อหาที่ผู้วิจัยประมวลมาจากคำอธิบายในหนังสือเรียน ซึ่งผู้วิจัยศึกษา

เฉพาะเรื่อง การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato) สำหรับนักเรียนเปียโนชั้นต้นตอนปลาย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

3.1 ชุดการสอน

3.1.1 ชุดการสอนเรื่องการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato)

3.1.2 ชุดการสอนเรื่องการบรรเลงเสียงสั้น (Staccato)

3.1.3 ชุดการสอนเรื่องการบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato - Staccato)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 แบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน

3.2.2 แบบทดสอบย่อย จำนวน 3 ชุด

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ทำการทดลองระยะเวลา 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 10 นาที

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ผู้สอนและผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation)

2. ผู้สอนทราบถึงการเลือกชุดการสอนให้เหมาะสมกับเทคนิคในบทเพลง

3. ผู้สอนและผู้เรียนทราบถึงเทคนิควิธีการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) แบบ การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato)

4. ผู้สอนสามารถนำวิธีการสอนไปใช้ประโยชน์กับการสอนเครื่องดนตรีชนิดอื่นๆ

สมมุติฐานการวิจัย

1. ชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโนสำหรับนักเรียนเปียโนชั้นต้นตอนปลายมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนการเรียนเปียโนเรื่องเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโนสำหรับนักเรียนเปียโนชั้นต้นตอนปลาย อายุระหว่าง 7 – 11 ปี เพิ่มขึ้นกว่าก่อนเรียน

การทบทวนวรรณกรรม

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องที่วิจัยยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1 ทฤษฎีทางจิตวิทยา

1.1 จิตวิทยาการเรียนรู้(Psychology of Learning) และองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ ดังนี้ พัฒนาการทั่วไปและ พัฒนาการทางดนตรีของเด็กช่วงอายุ6-8 ระดับประถมศึกษา1-3 และ ช่วงอายุ 9-11 ขวบ ระดับประถม 4-6 จิตวิทยาพัฒนาการทางดนตรี,ทฤษฎีการเรียนรู้และปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเรียนรู้ทางดนตรี

1.2 จิตวิทยาการเรียนการสอน(Psychology in teaching and Learning)

2 การสอนดนตรี

2.1 จุดมุ่งหมายทางการศึกษากับการสอนดนตรี โดยได้เสนอว่าจุดมุ่งหมายทางการศึกษานั้น นักเรียนต้องได้รับการพัฒนาซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ1. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับทางด้านสติปัญญา หรือพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) 2. การจัดการเรียนการสอนดนตรีกับจุดมุ่งหมายด้านจิตพิสัย (Affective Domain) 3. การจัดการสอนดนตรีกับจุดประสงค์การศึกษาด้านพัฒนาทักษะพิสัย (Psycho-Motor Domain)

2.2 เทคนิค และวิธีการสอนดนตรี

2.3 หลักการทั่วไปในการสอนดนตรี

2.4 วิธีการสอนเปียโน

3 Articulation หมายถึง การควบคุมการออกเสียง เป็นการแสดงรายละเอียดของการบรรเลงโน้ตแต่ละตัวเพื่อให้ได้เสียงที่ถูกต้องทั้งในแง่ของเสียงดังและเบา เสียงสั้นและเสียงยาว เสียงเชื่อมและเสียงขาด ในหัวข้อนี้ จะมีประเด็นย่อยที่ต้องการนำเสนอหลักๆ 3 ประเด็นด้วยกัน อันได้แก่ 1. Legato 2. Staccato และ 3.Legato-Staccato ซึ่งจะได้กล่าวถึงรายละเอียดของแต่ละประเด็นตามลำดับ ดังต่อไปนี้

3.1 Legato

3.1.1 ความหมาย Legato แปลว่า เรียบ หมายถึง ให้บรรเลงเสียงต่อเนื่อง (การไปด้วยกันของโน้ตสองตัว แต่บรรเลงเสียงแยกออกจากกันโดยบรรเลงโน้ตเชื่อมกันตามลำดับจากตัวที่หนึ่งไปตัวที่สอง ที่สาม เป็นต้น)

3.1.2 หลักการสอน Legato

Jenny Macmillan กล่าวถึงเทคนิคการบรรเลง Legatoว่าเป็นการบรรเลงแบบ ขึ้น-ลง กล่าวคือ บรรเลงโน้ตตัวแรกด้วยเสียงที่ยาวและแข็งแรงแต่ตัวต่อมากลับสั้นและอ่อนแอลง วิธีที่จะก่อให้เกิดเสียงแบบดังกล่าวขึ้นได้ ก็คือ การทิ้งแรงกระแทกไปพร้อมกับการเคลื่อนไหวของปลายนิ้วที่ถูกวิธี ในขณะที่บรรเลงโน้ตตัวแรก จากนั้นใช้นิ้วกดโน้ตตัวที่สองเหมือนกับทำดิ่งสายกีตาร์ (Plucking) ยกฝ่ามือขึ้นจากคีย์เปียโนโดยใช้แรงจากแขน

John Thompson's (THE WILLIS MUSIC CO.)การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) ในทางดนตรี ก็เหมือนกับการหายใจในเวลาพูด เราหายใจสั้นและยาวแตกต่างกันไป การหายใจในแต่ละประโยคของ Legato มันจะทำให้มีความแข็งแรงในจังหวะ และฟังดูแข็งแรงยิ่งขึ้น

3.2 Staccato

3.2.1 ความหมาย Staccatoหมายถึง ให้เสียงสั้นกว่าค่าโน้ตปกติ หรือเสียงขาด จากการศึกษาความหมายคำว่า Staccato ผู้วิจัยสรุปได้ว่า Staccato มีวิธีการบรรเลงที่ตรงข้ามกับ Legato กล่าวคือ Staccato ใช้เรียกโน้ตที่ต้องการบรรเลงให้มีค่าสั้นลง นอกจากนั้นยังช่วยให้โน้ตมีเสียงที่ชัดเจนมากขึ้นแล้วยังใช้เน้นส่วนที่ต้องการแสดงออกเป็นพิเศษในดนตรีได้อีกด้วย สัญลักษณ์ของ Staccato คือ การเติมจุดไว้เหนือหรือใต้ตัวโน้ต

3.2.3 หลักการสอน Staccato

Jenny Macmillan กล่าวถึง การควบคุมนิ้วมือในการบรรเลงเสียงสั้น (Finger Staccato) เอาไว้ว่า การบรรเลง Staccato เริ่มต้นด้วยการใช้นิ้วบรรเลงบนคีย์อย่างรวดเร็ว จากนั้น ยกนิ้วมือออกห่างจากคีย์เพียงเล็กน้อย และต้องแน่ใจว่า เวลาบรรเลงต้องไม่กระทบโน้ตตัวอื่นๆ การบรรเลง Staccato ช่วยเพิ่มความชัดเจนในการเคลื่อนที่ของนิ้วมือ อีกทั้งทำให้การบรรเลงรวมกันสองมือง่ายขึ้น อย่างเช่นในกรณีที่ต้องบรรเลง Scale passages ทันที

ในทำนองเดียวกัน John Thompson's กล่าวถึง การใช้ข้อมือในการบรรเลง Staccato (Wrist Staccato) เอาไว้ว่า “สัมผัส” คือจุดสำคัญที่คุณควรให้ความระมัดระวัง ให้คำอธิบายพัฒนา และแยกแยะ สังเกตการในการบรรเลงดนตรีของเด็ก และควรจะให้คำแนะนำตั้งแต่ระยะเริ่มต้น

Max W. Camp ให้ความเห็นว่า วิธีหนึ่งที่จะช่วยทำให้การบรรเลง Staccato เป็นสิ่งที่สามารถเข้าใจและปฏิบัติได้โดยง่ายก็คือ การเริ่มบรรเลงเพลงหรือท่อนของเพลงที่ประกอบไปด้วยโน้ต Staccato ทั้งหมด มิฉะนั้น ผู้บรรเลงเองเกิดความสับสนในเรื่องการทิ้งน้ำหนักมือได้ ตัวอย่าง

เพลงที่เหมาะสมสำหรับการฝึก Staccato เป็นอย่างยิ่งก็คือ “The Popcorn Man” เพราะโน้ตทุกตัวในเพลงล้วนมี Staccato กำกับอยู่ทั้งสิ้น

การสอน Staccato โน้ตนั้น คุณครูควรชี้ให้นักเรียนเห็นถึงความแตกต่างระหว่างเสียงของโน้ตที่เชื่อมต่อกัน และเสียงที่ขาดออกจากกัน คำแนะนำสำหรับการบรรเลง Staccato ให้ดีได้คือการปล่อยมือให้เร็วๆ ทั้งนี้การฝึกขั้นแรกควรฝึกให้เข้าใจ และเมื่อเข้าใจแล้วก็ยากที่จะทำการเปลี่ยนแปลงในภายหลัง เมื่อนักเรียนกำลังก้าวเข้าสู่ระดับสูงๆขึ้นไป

3.3 Legato-Staccato

3.3.1 ความหมาย Legato-Staccato หมายถึง การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น จากสองทักษะที่เรียนมาแล้วนำมาบรรเลงต่อกัน

3.3.2 หลักการสอน Legato-Staccato

จากการศึกษาความหมายและหลักการสอนการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง(Legato) การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) ผู้วิจัยมีความเห็นว่าผลงานส่วนใหญ่ จะต้องการบรรเลง Legato-Staccato รวมกัน โดยต้องอาศัยทักษะจากสองสิ่งที่เรียนรู้อยู่มา ดังนั้นข้อแนะนำคือควรฝึกฝนให้ถูกต้องตามสัญลักษณ์

4 ขุดการสอน เป็นรูปแบบของการสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียน ซึ่งประกอบด้วยคำแนะนำให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมจนบรรลุพฤติกรรมที่เป็นผลของการเรียนรู้ การรวบรวมเนื้อหาที่จะนำมาผลิตเป็นชุดการสอนนั้น ได้มาจากขอบข่ายของความรู้ที่หลักสูตรต้องการให้นักเรียนเรียนรู้ และเนื้อหานั้นจะต้องถูกและชัดเจน สามารถสื่อความหมายให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมตามเป้าหมายของการเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษา

4.1 ความหมายของชุดการ

4.2 แนวคิดและหลักการของชุดการสอน

4.3 ประเภทของชุดการสอน

4.4 องค์ประกอบของชุดการสอน

4.5 แผนการสอน 4.6 ขั้นตอนการจัดชุดการสอน

4.7 ขั้นตอนการผลิตชุดการสอนแผนจุฬาฯ

4.8 การวัดผลและประเมินผล

4.9 คุณค่าของชุดการสอน

จากการศึกษาชุดการสอน สรุปสาระสำคัญได้ว่า ชุดการสอน หมายถึงรูปแบบของการสื่อสารที่ผลิตขึ้นโดยใช้หลักเทคโนโลยีทางการศึกษา นำมาวิเคราะห์อย่างเหมาะสมและมีระบบ โดยนำสื่อการสอนต่างๆ ที่สัมพันธ์กับเนื้อหา และกลวิธีการสอนหลายอย่างประกอบกันพร้อมทั้งคำแนะนำในการทำกิจกรรมตามขั้นตอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงตัวผู้เรียนและจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นสำคัญ ชุดการสอนที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบมีคุณค่า ช่วยลดภาระของผู้สอน และผู้เรียนได้รับรู้ในแนวเดียวกัน เนื่องจากชุดการสอนมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน มีข้อเสนอแนะในการทำกิจกรรม การใช้สื่อการสอน และมีการประเมินผลอย่างครบถ้วน

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ขั้นตอนในการสร้างชุดการสอน

1. ศึกษาแบบเรียน คู่มือครู หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหนังสืออ่านประกอบต่างๆ รวมถึงคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับเรื่องเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) แบบต่างๆ ชุดการสอน และการหาประสิทธิภาพของชุดการสอน

2. เนื้อหาที่นำมากำหนดเป็นสถานการณ์สำหรับประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่องเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน สำหรับนักเรียนเปียโนชั้นต้นอายุระหว่าง 7-11 ปี

3. จัดทำกำหนดการสอนตามเนื้อหาเรื่องเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) ตามลำดับความยากง่ายและเหมาะสมของเนื้อหา

4. ดำเนินการสร้างชุดการสอนโดยขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเปียโน และด้านวัดผลประเมินผล จำนวน 3 คน ชุดการสอนที่สร้างขึ้นประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

4.1 หลักการและเหตุผล อธิบายถึงความสำคัญและความจำเป็นในการจัดทำชุดการสอน

4.2 เป้าหมาย กล่าวถึง ระดับของผู้เรียนกลุ่มเป้าหมาย และระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการสอน

4.3 จุดประสงค์ทั่วไป

4.4 จุดประสงค์เฉพาะ บอกจุดประสงค์ที่เกิดจากการเรียนการสอนของชุดการสอน

4.5 คู่มือครู กล่าวถึงข้อเสนอแนะในการใช้ชุดการสอนสำหรับครูผู้สอนและคำชี้แจงเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล

4.6 กำหนดการสอน เป็นตารางระบุเนื้อหา กิจกรรม คาบเวลาเรียน และลักษณะการจัดการเรียนการสอน

4.7 แผนการสอน กล่าวถึงรายละเอียดการดำเนินการสอน ประกอบด้วยสาระสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล

การวัดประสิทธิภาพของเครื่องมือ

1. สำหรับแบบสอบปฏิบัติ ใช้มาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) (โกวิท ประวาลพุกษ์ และสมศักดิ์ สิ้นธุระเวช, 2523:182-185) แบ่งเป็น 3 อันดับคุณภาพ คือ

ปฏิบัติได้ในระดับดี	5	คะแนน
ปฏิบัติได้ในระดับปานกลาง	3	คะแนน
ปฏิบัติได้ในระดับไม่ดี ต้องปรับปรุงแก้ไข	1	คะแนน

2. ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเปียโนจำนวน 3 คน ตรวจสอบตามแบบประเมินคุณภาพ ของชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation)

3. นำเครื่องมือในการวิจัยที่ได้รับการประเมินคุณภาพแล้วมาปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่องตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเปียโน

ผู้วิจัยได้สร้างแบบตรวจสอบคุณภาพของชุดการสอนนี้ขึ้น เพื่อสอบถามความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อชุดการสอน ผลจากการตรวจสอบชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน ซึ่งแสดงออกมาเป็นผลรวมค่าเฉลี่ยที่ 4.76 ซึ่งสามารถบอกได้ ว่าชุดการสอนที่มีความเหมาะสมมาก โดยยึดหลักเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2535:100)

การเก็บรวบรวมข้อมูล¹

1. ในระหว่างการทดลองมีการประเมินผลทดสอบย่อย เพื่อให้นักเรียนได้ทราบปัญหาต่าง ที่เกิดขึ้นในการบรรเลงเทคนิคการออกเสียง (Articulation) แต่ละประเภท

2. เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนมีการประเมินผลทดสอบ เพื่อให้ทราบถึงพัฒนาการของ นักเรียน ที่เรียนเมื่อใช้ชุดการสอน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาประสิทธิภาพของชุดการสอน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กำหนดเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยที่ เกณฑ์ 80 ตัวหน้า หมายถึง จำนวนนักเรียนที่สอบได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป เกณฑ์ 80 ตัวหลัง หมายถึงการนำเอาคะแนนของนักเรียนทุกคนมารวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ยเป็นร้อยละ

2. เปรียบเทียบผลการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนกลุ่มประชากร ที่เรียนด้วย ชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) ประกอบด้วย การบรรเลงเสียง

¹ รายละเอียดเรื่องของประชากรและการสุ่มตัวอย่าง ได้กล่าวไว้แล้วในตอนต้น

ต่อเนื่อง (Legato) การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato) โดยทดสอบค่าสถิติ Two dependent Sample test (t-test)

3. การประเมินทักษะการปฏิบัติเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน(Articulation) ตามเพลงที่กำหนด โดยใช้ค่าเฉลี่ยร้อยละ

4. นำข้อมูลมาลงรหัส (Coding) และนำไปวิเคราะห์ประเมินผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows version 15.0 (Statistical for the Social-Science/for Windows)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การหาค่าเฉลี่ย (Mean)(บุญชม ศรีสะอาด.2545:105)
2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือS.D.) (บุญชม ศรีสะอาด.2545:106)
3. การหาว่าชุดการสอนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 หรือไม่ (อิทธิพร ศรียมก. 2525 : 207-254)
4. วิเคราะห์หาความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อศึกษาความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน ด้วยสูตร t-test (Dependent Samples) (บุญชม ศรีสะอาด. 2535: 109)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การหาประสิทธิภาพของชุดการสอน ตามเกณฑ์ 80/80

ผู้วิจัยได้ทำการทดลองสอนด้วยชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 32 คน โดยก่อนที่จะมีการทดลองสอน ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และหลังจากทดลองสอนเสร็จตามจำนวนหน่วยการเรียนรู้และระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) กลับกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ฉบับเดิม แล้วนำมาตรวจให้คะแนนเพื่อหาค่าร้อยละ ได้ผลปรากฏในตารางดังต่อไปนี้

ตาราง 1: แสดงจำนวนนักเรียนที่สอบได้ตั้งแต่ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็มและต่ำกว่า

เกณฑ์ที่ต้องการวัด	จำนวน ข้อสอบ	คะแนนสอบที่ได้ จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน	จำนวน นักเรียนที่ สอบได้	ร้อยละ
คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป	32	12-15	26	81.25
คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 80	32	1-11	6	18.75
รวม			32	100

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่า มีผู้สอบได้ตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไปจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 81.25 ส่วนผู้สอบได้ต่ำกว่าร้อยละ 80 มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75

ตาราง 2: แสดงคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนสอบได้คะแนนเกินร้อยละ 80 จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน และคะแนนเฉลี่ย

คะแนนที่นักเรียนสอบได้ จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน	จำนวนนักเรียน ที่สอบได้	คะแนนรวม
15	21	315
13	5	65
11	4	44
9	2	18
รวม	32	442
คะแนนเฉลี่ย	13.81	
ร้อยละ	92.08	

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนจำนวน 32 คน ได้คะแนนเฉลี่ย 13.81 คิดเป็นร้อยละ 92.08

ตาราง 3: แสดงประสิทธิภาพของชุดการสอนตามเกณฑ์ 80/80

จำนวนนักเรียน ทั้งหมด	จำนวนนักเรียนที่สอบได้ ร้อยละ 80 ขึ้นไป		คะแนนเฉลี่ย	
	จำนวน (n = 32)	ร้อยละ	คะแนนเต็ม 15	ร้อยละ
32	26	81.25	13.81	92.08

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนว่ามีจำนวนนักเรียนที่สอบได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป จำนวน 26 คน จากจำนวนทั้งหมด 32 คน คิดเป็นร้อยละ 81.25 และจำนวนนักเรียน 32 คน ได้คะแนนเฉลี่ย 13.81 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 92.08 สรุปได้ว่า ชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 กล่าวคือ นักเรียนที่สอบได้ตั้งแต่ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม คิดเป็นร้อยละ 81.25 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่างทุกคน คิดเป็นร้อยละ 92.08 จึงสรุปได้ว่าชุดการสอน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 81.25 /92.08 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตาราง 4: แสดงข้อมูลคะแนน และค่าความแตกต่างจากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนในการเรียน การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง LEGATO

จำนวนนักเรียน	คะแนนเฉลี่ย ก่อนเรียน	คะแนนเฉลี่ย หลังเรียน	ค่า t, df = 31	P-Value
32	28	61	-10.486	0.00

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่าค่า t ที่ degree of freedom 31 มีค่าเท่ากับ -10.486 และค่า P-Value เท่ากับ $0.00 < 0.05$ สรุปได้ว่าคะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียนแตกต่างกับคะแนนจากแบบทดสอบหลังเรียนของนักเรียนในการเรียน การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง LEGATO อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

ตาราง 5: แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนในการเรียน การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง LEGATO

เครื่องมือวัดผล	จำนวนนักเรียน	ผลรวมคะแนน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ยร้อยละ
แบบทดสอบก่อนเรียน	32	88	160	55
แบบทดสอบหลังเรียน	32	154	160	96.25

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยร้อยละของบทเพลงที่ผู้เรียนสามารถบรรเลงได้ถูกต้องในแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 55 และ 96.25 ตามลำดับ สรุปได้ว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียน คือ 96.25 สูงวก่อนเรียน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 6: แสดงข้อมูลคะแนน และค่าความแตกต่างจากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนในการเรียน การบรรเลงเสียงสั้น STACCATO

จำนวนนักเรียน	คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน	คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน	ค่า t dt = 31	P-Value
32	2	4.63	-13.876	0.00

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่า ค่า t ที่ degree of freedom 31 มีค่าเท่ากับ -13.876 และค่า P-Value เท่ากับ $0.00 < 0.05$ สรุปได้ว่าคะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียนแตกต่างกับคะแนนจากแบบทดสอบหลังเรียนของนักเรียนในการเรียน การบรรเลงเสียงสั้น STACCATO อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

ตาราง 7: แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนในการเรียน การบรรเลงเสียงสั้น STACCATO

เครื่องมือวัดผล	จำนวนนักเรียน	ผลรวมคะแนน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ยร้อยละ
แบบทดสอบก่อนเรียน	32	64	160	40
แบบทดสอบหลังเรียน	32	148	160	92.50

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยร้อยละของบทเพลงที่ผู้เรียนสามารถบรรเลงได้ถูกต้องในแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 40 และ 92.50 สรุปได้ว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียน คือ 92.50 สูงวก่อนเรียน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 8: แสดงข้อมูลคะแนน และค่าความแตกต่างจากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนในการเรียน การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น LEGATO – STACCATO

จำนวนนักเรียน	คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน	คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน	ค่า t dt = 31	P-Value
32	2	4.38	-14.264	0.00

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่า ค่า t ที่ degree of freedom 31 มีค่าเท่ากับ -14.264 และค่า P-Value เท่ากับ $0.00 < 0.05$ สรุปได้ว่าคะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียนแตกต่างกับคะแนนจากแบบทดสอบหลังเรียนของนักเรียนในการเรียน การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น LEGATO – STACCATO อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

ตาราง 9: แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนในการเรียน การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น LEGATO – STACCATO

เครื่องมือวัดผล	จำนวนนักเรียน	ผลรวมคะแนน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ยร้อยละ
แบบทดสอบก่อนเรียน	32	64	160	40
แบบทดสอบหลังเรียน	32	140	160	87.50

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยร้อยละของบทเพลงที่ผู้เรียนสามารถบรรเลงได้ถูกต้องในแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 40 และ 87.50 สรุปได้ว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียน คือ 87.50 สูงกว่าก่อนเรียน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 3 การประเมินทักษะการปฏิบัติเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน(Articulation) ตามเพลงที่กำหนด โดยใช้ค่าเฉลี่ยร้อยละ

ตาราง 10: แสดงข้อมูลของคะแนนค่าเฉลี่ยร้อยละของการปฏิบัติเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน(Articulation) ตามเพลงที่กำหนด

จำนวนนักเรียน	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ
32	4.25	85

จากตาราง 10 แสดงเห็นว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน ARTICULATION : LEGATO, STACCATO, AND LEGATO – STACCATO สำหรับนักเรียนอายุระหว่าง 7-11 ปี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าเท่ากับ 4.25 และมีค่าร้อยละเท่ากับ 85 ซึ่งสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้คือร้อยละ 80 สรุปได้ว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สรุปผลการวิจัย

1. ชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 81.25 /92.08 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1)
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนด้วยชุดการสอน สูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2)
3. ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าร้อยละเท่ากับ 85 ซึ่งสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้คือร้อยละ 80 สรุปได้ว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ (เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นถือว่ามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ครูผู้สอนในเนื้อหาจึงสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี และสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

1.2 ในการใช้ชุดการสอนนี้ ครูผู้สอนควรจะศึกษาคู่มือขั้นตอนต่างๆอย่างละเอียดและปฏิบัติตามคำแนะนำ เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ครู มีหน้าที่เป็นแม่แบบ และช่วยเหลือนักเรียนในการฝึกทักษะการปฏิบัติ ให้คำแนะนำปรึกษาและสังเกตอย่างใกล้ชิดในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน

1.3 จากการวิจัยครั้งนี้ในการใช้ชุดการสอน ผู้สอนอาจปรับรูปแบบและกิจกรรมการเรียนการสอนตามความเหมาะสมได้ แต่ให้คงไว้ตามเนื้อหาต่างๆ ในแผนการสอน

1.4บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสนับสนุนในการจัดทำส่งเสริมและเผยแพร่ชุดการสอน รวมทั้งติดตามผลอย่างจริงจัง เพื่อให้การเรียนการสอนเกิดผลมากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการสร้างชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโนARTICULATION ในระดับชั้นต่างๆจากขั้นพื้นฐานไปจนถึงขั้นสูงเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาต่อเนื่องในระดับสูงต่อไป เพื่อให้เกิดผลต่อการเรียนการสอนวิชาดนตรีให้มากที่สุด

2.2 ควรขยายเนื้อหาและเวลาในการใช้ชุดการสอน เพื่อที่นักเรียนจะได้ใช้เรียนอย่างต่อเนื่องและมีความชำนาญในการเล่นดนตรี

2.3 ควรนำชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปทดลองกับนักเรียนในระดับอื่นๆ เพื่อเป็นการเผยแพร่ และปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้น

INSTRUCTIONAL PACKAGE FOR PIANO'S ARTICULATION: LEGATO,
STACCATO, AND LEGATO – STACCATO FOR PIANO
STUDENT 7-11YEARS OLD

NUTTIKA SOONTORNTANAPHOL 4836959 MSMS/M
M.A.(MUSIC)

THESIS ADVISOR COMMITTEE: JIRADEJ SETABUNDHU,
B.F.A.,M.M.,D.M.,ORAWAN BANCHONGSILPA,B.Ed.,M.Ed.,M.M.,JANIDA
TANGDAJAHIRAN,B.Ed., M.M., D.M.A.

EXTENDED SUMMARY

INSTRUCTIONAL PACKAGE FOR PIANO'S ARTICULATION: LEGATO,
STACCATO, AND LEGATO – STACCATO FOR PIANO
STUDENT 7-11YEARS OLD

Introduction

The vital aspects of piano performance include finger control (finger action to weight control, touching and fingering) posture, hand positioning , scales, chords , arpeggios and knowledge of the technical terms such as words like tempo, rhythms, dynamics, phrasing , articulation and fingering.

While all of the aspects mentioned above are important, it is generally recognized that the finger control, posture and the hand positioning are the most important techniques to be mastered by the player who is a beginner. If the students practice the different techniques of fingering such as the controlling of the fingers', weight dropping on the piano keys, hand posturing and lastly the hand positioning regularly, the smooth sound they desire will be the outcome.

One of the most important techniques above which is to be heavily focused on in this paper is Articulation. It is closely related to the continuity and discreteness of a

sound. Also, numerous ways of touching and stressing of each music note are included. The intuition behind this study is the teachers' solution for students who can not perform articulation according to the details. This may be caused by complicated marks, symbols and some indicating commands.

After studying the problems of the teaching of the musical performance, most students ignore the note length instead of paying special attention to playing the right note. One way to solve this problem is to create the standardized teaching tools to support the teachers.

I as a piano teacher, considering the length of notes played as indispensable. Hence, I have studied this issue and structured the teaching package and have achieved my goal.

Objective:

To examine the articulation of the teaching kit created for piano students whose ages range from 7 to 11 years old. This teaching kit is divided into 3 sub-kits which are Legato, Staccato and Legato-Staccato kits. The benchmark score used in here is 80/80.

Scope

1. Sample selection: There were 32 Thai piano students from Mifa School in Central City Bangna and another school called Opus One. From these two schools, 16 students were selected from each. In addition, one teacher was responsible for each 8 students. Every teacher held at least 5 years of piano teaching experience.

2. The teaching kit topics which I have read contain contents such as Legato, Staccato and Legato-Staccato.

3. Tools used in this study contained the following:

3.1 Articulation teaching kits

3.1.1 Legato lessons

3.1.2 Staccato lessons

3.1.3 Legato-Staccato lessons

3.2 Data-collecting materials

3.2.1 Pre-test and Post-test kits

3.2.2 Exercises 3 kits

4. The time which was spent in collecting the data was 12 weeks and each of the students did some practicing on the techniques for 10 minutes each week

Prospective advantages

1. Both piano teachers and students will recognize the importance of articulation.
2. The teachers could choose appropriate kits or use each technique.
3. Both piano teachers and students will get a deeper insight in articulation (Legato, Staccato, and Legato-staccato).
4. Teachers could apply the same teaching techniques gained to other musical instruments' lessons.

Assumptions

1. The teaching kit was created for upper-beginner students and the effective score for them is to gain at least the score of 80/80.
2. The proficiency of the piano students is increased after employing the articulation teaching kit.

Reviews of literatures

I have divided my reviews into 4 sub-topics as below:

1. Psychological theory

1.1 Psychology of the Learning of the students and the constituents in the learning process which includes the general progress and music progress of the children aged between 6-8 (Grade 1-3) and aged 9-11 (Grade 4-6). There is also a psychology of the music progress with some learning theories and factors related to the music learning process.

1.2 Psychology in teaching and Learning

2. Music teaching

2.1 Educational goals contain the fact that students should gain the 3 vital developments which are (1) Cognitive Domain, (2) Affective Domain, and (3) Psycho-Motor Domain

2.2 Techniques in music teaching

2.3 General methods in teaching music

2.4 Piano teaching

3. Articulation

Articulation is heavily related to details of the sound characteristics produced in terms of the dynamics of the continuity and discreteness of a sound. At this point, I would raise further the 3 sub-issues of articulation, which are elaborated as follows:

3.1 Legato

3.1.1 Definition: (Smoothness): indicating the continuity of a sound which is produce by more than 1 note.

3.1.2 Legato teaching technique

Jenny Macmillan defines legato as playing an up-down sound, which means that the first note would be loud and strong, while the following one would be light and weaker. Knowing how to produce that kind of sound, you have to control the finger weight for the first note and act like plucking when playing the second note.

John Thompson's (THE WILLIS MUSIC CO.) compares legato with human breathing while speaking which varies according to the pauses and stress of our words.

3.2 Staccato

3.2.1 Definition

Staccato reflects shorter and discrete sound. It is the opposite technique of legato. As for the Staccato, it makes the note stronger and helps emphasizes the special parts of a song. Also, another significant symbol of a staccato is a dot which is over or below the music note.

3.2.2 Teaching techniques

Jenny Macmillan defines finger staccato as pressing the piano key and pulling the wrist up quickly with certainty and making sure that the finger does not unintentionally press on any other key all around. Staccato makes playing with both hands simultaneously easier. For instance, when one has to perform the scale passages immediately.

Similarly, **John Thompson's (THE WILLIS MUSIC CO.)** states that wrist staccato who is an important "Touching" teacher should always pay a lot of attention on some specific things when teaching a student. In other words, teachers must be sure to give clear explanation to their students and of course take good care of their performance and of course the techniques which are going to be taught at the beginning of the lessons.

Max W. Camp suggests that one way to practice staccato is to begin with, song containing all staccato notes otherwise students might be confused with how they should drop their finger weight on the piano keys. The recommended song used in this case is "The Popcorn Man", because all notes are staccato.

The important thing is to teach students to understand the in-depth sound continuity and sound discreteness. If they could master and distinguish one from the other, they could learn something in the upper level more easily and quickly.

3.3 Legato-Staccato

3.3.1 Definition

Producing long sounds initially and then short sounds.

3.3.2 Legato-staccato teaching technique

A recommended method is to be aware of the symbols of legato and staccato. However, this is very important because most songs require the techniques of legato-staccato.

4. Teaching kit

The teaching kit is one way of communicating between the teachers and the students. In this kit, there are instructions for students to follow in order for them to learn effectively. Thus, the explanation should be clear and easy to understand. For this issue, the researcher has studied the following sub-topics:

- 1.1 Definition of a teaching kit
- 1.2 Teaching kits' concepts and methodologies
- 1.3 Teaching kit classification
- 1.4 Teaching kits' components
- 1.5 Teaching kit master
- 1.6 Process of teaching kit preparation
- 1.7 Process of teaching kit production (following that of Chulalongkorn University)
- 1.8 Teaching kit assessment
- 1.9 Teaching kit' value

In conclusion, teaching kits are one kind of communication which is based on educational technologies that have been systematically analyzed. A teaching kit contains certain contents and instructions for participating activities in which students could follow along. Apart from that, the teaching kits are designed in a way which makes the students learn and obtain their objective easily. Therefore, this kit is useful for both teachers and students.

Research methodologies

The process of teaching kits' for constructing:

1. Studying from several text books and documents related to each kind of articulation (Legato, Staccato, and Legato-staccato) and consulting some experts about teaching techniques.
2. Contents are appropriate for students of age 7-11 years old.
3. Scheduling the teaching timeline according to the difficulty level of contents and exercises.
1. The teaching kit which was advised by the 3 experts contains the following
 - 1.1 Introduction: indicating the importance and reasons of the teaching kit method.
 - 1.2 Goals: identifying the target group of the teaching kit and the time spent in the teaching process.
 - 1.3 Overall objectives
 - 1.4 Specific objectives
 - 1.5 Teaching manual: instructing teachers how to use the kit appropriately and the criteria used for monitoring the performance of the students.
 - 1.6 Time table: showing contents, activities, time periods and other details in the teaching process.
 - 1.7 The teaching kit: containing objectives, contents, activities, tools used and criteria of assessment.

Criteria of assessment

For practicing assessments, I would employ "Rating scalas" (Kovit Prawalpreuk, and Somsak Sinthuravej, 1980). The details of ranking scores are as follows:

Good	5	points
Average	3	points
Bad, should be improved	1	point

1. The monitoring of the quality of the teaching kit will be conducted. The kit would be examined by the advisor and the other 3 experts in teaching and assessing the piano lessons.

2. According to the teaching kit's quality assessment, the score stands at 4.76. This score indicates that the kit would be an effective tool for teaching piano students. (Boonchom Srisa-ard: 1992)

Data-collecting process¹

1. During the time period spent during the 12 weeks, the performance of the students and problems were identified and experienced.

2. When the 12 weeks ended, the post-tests were employed to assess the students' performance.

Data analysis

1. Using the score of 80/80 as a benchmark. The former comes from the number of students gaining scores not less than 80%, and the latter is the average of all the student's scores in terms of percentages.

2. Comparing the student's performance before and after employing the teaching kits. The method used for this is the Two dependent Sample test (t-test)

3. Calculating the percentage to assess the articulation skills of students.

4. Processing numerical data gained with the instant statistical program SPSS for Windows version 15.0 (Statistical for the Social-Science/for Windows)

Statistics used

1. Mean value (Boonchom Srisa-ard:1992)

2. Standard Deviation (S.D) (Boonchom Srisa-ard:1992)

3. 80/80: Criteria examining whether or not the teaching kit is effective. (Atiporn Sriyamok: 1982)

¹ Details sample selection have been already shown at the beginning of this summary.

4. T-test (Dependent Samples): Compare and analyze the effectiveness of the teaching kit before and after the teaching process.

The results

Section 1: Effectiveness of the teaching kit (Criterion: Score 80/80)

In this stage, I applied the Pre-test and Post-test from the teaching kit to the selected 32 piano students in order to examine the effectiveness of the teaching kit created. The outcome can be shown in the following table:

Table1: The number of students gaining scores more than 80% and those gaining scores lesser than 80%.

Details	# students tested	Score out of 15 points	# students passing	%
Score $\geq$ 80%	32	12-15	26	81.25
Score < 80	32	1-11	6	18.75
รวม			32	100

According to the table, the number of students who got a score of more than 80% is 26 . Therefore this is equivalent to 81.25 %. As for the other 6 students which got a score lesser than 80%, the number added up to a percentage of 18.75%.

Table 2: The number of students who got each score level and the mean score

Scores gained out of 15	# students in each level	Total score
15	21	315
13	5	65
11	4	44
9	2	18
Total	32	442
Average score	13.81	
%	92.08	

According to the table, the average score of all 32 students came to 13.81 which this score is equal to 92.08%.

Table3: Effectiveness of the teaching kit (Criterion: 80/80)

# All students	# Students getting score $\geq 80\%$		Average	
	#	%	Out of 15	%
32	26	81.25	13.81	92.08

The table above confirms that the teaching kit is effective. In other words it means that by using this special teaching kit, 26 out of 32 students got a score of at least 80%. This score is therefore equivalent to 81.25% of all students. In addition, the average score of the 32 students got 13.81 out of 15 points which got a result of equal to 92.08%. In short, the criterion set 80/80 of the teaching kit became effective because after teaching the students, they had somehow produced a significant score of 81.25% and 92.08 %.

Section 2: Analyzing the difference of the students' performance before (Pre-test) and after (Post-test) the teaching kit was used

Table 4: (LEGATO) Average scores gained from Pre-test, and Post-test, and the statistical significance test.

# Students	Average score (Pre-test)	Average score (Post-test)	T-value (d.f.=31)	P-Value
32	28	61	-10.486	0.00

According to the table, the t-value with the d.f. of 31 is equal to -10.486, and the p-value stands at 0.00. Hence, the difference of legato performance between before and after using the teaching kit is statistically significant at the significance level of 5%.

Table 5: (LEGATO) Comparison between scores before and after using the teaching kit

Material sused	# Students	Sum of scores	Perfect score	%
Pre-test	32	88	160	55
Post -test	32	154	160	96.25

Focusing on the perfect score of 160, Table 5 shows that the percentages of scores gained before and after using the teaching kit stand at 55% and 96.25%, respectively. Overall, students have experienced learning effectiveness. This is denoted by the score percentage of 96.25. This is consistent with the assumption set initially.

Table 6: (STACCATO) Average scores gained from Pre-test, and Post-test, and the statistical significance test

# Students	Average score (Pre- test)	Average score (Post- test)	T-value (d.f.=31)	P-Value
32	2	4.63	-13.876	0.00

According to the table, the t-value with the d.f. of 31 is equal to -13.876, and the p-value stands at 0.00. Hence, the difference of staccato performance between before and after using the teaching kit is statistically significant at the significance level of 5%.

Table 7: (STACCATO) Comparison between scores before and after using the teaching kit

Material sused	# Students	Sum of scores	Perfect score	%
Pre-test	32	64	160	40
Post -test	32	148	160	92.50

Table 7 shows that the compulsory songs provided for the students, the percentages of the scores gained before and after using the teaching kit came to 40% and 92.50% respectively. Overall, to make it clear, the learning techniques being taught and used here has become effective for the students because the score percentage turn out to be 92.50%. This score is of course consistent with the assumption set initially.

Table 8: (LEGATO-STACCATO) Average scores gained from Pre-test, and Post-test, and the statistical significance test

# Students	Average score (Pre- test)	Average score (Post- test)	T-value (d.f.=31)	P-Value
32	2	4.38	-14.264	0.00

According to the table, the t-value with the d.f. of 31 is equal to -14.264, and the p-value stands at 0.00. Hence, the difference of legato-staccato performance between before and after using the teaching kit is statistically significant at the significance level of 5%.

Table 9: (LEGATO-STACCATO) Comparison between scores before and after using the teaching kit

Material sused	# Students	Sum of scores	Perfect score	%
Pre-test	32	64	160	40
Post -test	32	140	160	87.50

Table 9 shows that the compulsory songs given for the students to play, the percentages of scores gained before and after using the teaching kit came to 40% and 87.50% respectively. In summary, the students have learned effectively. This result is shown by the high score of 87.50% which they have achieved and is however consistent with the assumption set initially.

Section 3: Assessing the students' articulation practicing skills, using compulsory songs provided (Percentage)

Table 10: The number of students, average scores, and average score percentage in performing articulation

# Students	Average score	%
32	4.25	85

According to the table, the average score of all students in performing articulation, which contains legato, staccato, and legato-staccato, stands at 4.25, which is 85%. According to the criterion set of 80%, these results confirm the effectiveness of the teaching kit which is consistent with the assumption.

Output summary

1. The teaching kit constructed by the researcher is effective: i.e., the output score stands at 81.25/ 92.8 which is higher than the criterion set of 80/80. (Assumption 1 is satisfied.)

2. The performance of the students after learning through the teaching kit is higher than prior to employing the kit and has reach a statistical significance of 5%. (Assumption 2 is satisfied.)

3. The average score percentage stands at 85% which is of course higher than 80% as assumed. Hence, it shows the efficiency of the teaching kit. (Assumption 3 is satisfied.)

Recommendations

1. Suggestions for application

1.1 The teaching kit constructed is standardized according to the criterion of 80/80. Teachers could employ this kit to make students learn and practice articulation in a practical way.

1.2 Teachers should read the instructions carefully and follow what they have read strictly in order to become maximize the result. Also, teachers should advise, help and take good care of the students when they practice.

1.3 Any related parties should recognize the importance of the teaching kit and further publish it to maximize the learning process effectiveness.

1.4 Teaching kits are always useful especially in a music school with insufficient teachers with or without experts.

2. Recommended further studies

2.1 Teaching kits should be produced in each difficulty level of articulation learning to reach the highest effectiveness the music learning process.

2.2 Contents and time periods spent in the teaching process should be modified from this teaching kit

2.3 This teaching kit should be further applied to other student levels in order to be modified appropriately.

บรรณานุกรม

- กมล สุคประเสริฐ (2537). หลักและวิธีการวัดผลการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วัฒนาพานิช.
- กาญจนา เกียรติประวัติ (ม.ป.ป.). วิธีสอนทั่วไปและทักษะการสอน. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จรงค์ พุกกะณานนท์.(2542). หลักการสอนเปียโน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไอ.เอส.พรินติ้งเฮาส์.
- ชนก สาคกริก. (2530). ดนตรีไทยยุคคอมพิวเตอร์ในที่ระลึกพิธีไหว้ครูดนตรีไทยและแจกรางวัลสรทอจ.กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชวาล แพรัตนกุล. (2518).เทคนิคการวัดผล. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร:วัฒนาพานิช.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ (2520).ระบบสื่อการสอน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น. ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2523). เทคโนโลยีและสื่อการศึกษา เล่มที่ 3 หน่วยที่ 11-15. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อมรินทร์การพิมพ์.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2522). หลักการและทฤษฎีเทคโนโลยีทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพมหานคร: เรือนแก้วการพิมพ์.
- ณัชชา โสคติยานุรักษ์.(2543). พจนานุกรมศัพท์ดุริยางคศิลป์. กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2540). กิจกรรมดนตรีสำหรับครู. (พิมพ์ครั้งที่ 3) กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2541). จิตวิทยาการสอนดนตรี. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2544). พฤติกรรมการสอนดนตรี. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นภนันท จันทร์อรรถกุล.(2545). เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการสอนเปียโนอย่างมีประสิทธิภาพ.

นิมิตาภรณ์ ถับแล. (2543). การสร้างและพัฒนาชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เครื่องดนตรีไทย สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาดนตรี บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล.

บัญชา นิยมแก้ว. (2540). การพัฒนาแผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

บุญชม ศรีสะอาด. (2537). การพัฒนาการสอน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุวิทย์สาส์น.

ปถุณ รักชีพ. (2549). เรื่องชุดการสอนกีตาร์ สำหรับวิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรีและสำรวจความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับความเหมาะสมของชุดการสอนกีตาร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาดนตรี บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล.

ปทีป เมธาคุณวุฒิ (2544). การจัดการการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพมหานคร: บริษัทธนาเพรสแอนด์กราฟฟิคจำกัด.

ประหยัด จิระวงษ์พงศ์. (2522). เทคโนโลยีทางการสอน. (พิมพ์ครั้งที่ 3) กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อักษรวัฒนา.

ปราโมทย์ พ้อคำ. (2542). การพัฒนาชุดการสอนทฤษฎีดนตรีสากลเบื้องต้นโดยผ่านทักษะปฏิบัติขลุ่ยรีคอร์เดอร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาดนตรี บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล.

รังรักษ์ นรารักษ์. (2549).การศึกษาวิธีการสอนการควบคุมลักษณะเสียงของโน้ตสำหรับนักเรียนเปียโนระดับขั้นต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาดนตรี บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2538). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. (พิมพ์ครั้งที่ 5) กรุงเทพมหานคร: บริษัทอักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด.

ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2543). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สุวิทย์สาส์น.

วิมลศรี อุปรมัย. (2525). ดนตรีในระบบการเรียนการสอน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ศรีไพบุลย์ เพชรกุล. (2528). การวิจัยตรวจสอบประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้เรื่องการแปรผลผลิตและการถนอมผลผลิต. กรุงเทพมหานคร: กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ.
- ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์. (ม.ป.ป.) อุดมมุ่งหมายทางการศึกษา. สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาวิชาการ ดนตรี บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์ ทองพูล บุญอิง และวิเชียร ไวสุกรี. (2536). คู่มือจัดทำแผนการสอน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด.
- สำนักงานนายกรัฐมนตรี, สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ, (2540). ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุนทรียภาพและลักษณะนิสัย: ศิลปะ ดนตรี กีฬา. กรุงเทพมหานคร: ไอเดียสแควร์.
- สุกรี เจริญสุข. (2549). คู่มือสำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครองจะต้องรู้ เมื่อลูกต้องการเรียนดนตรี.(ม.ป.ท).
- สุนันท์ สุขเจริญ. (2529).การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนโน้ตสากลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการสอนที่ใช้เปียโนในการสอนที่ใช้คีย์บอร์ด. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต,สาขาวิชาประถมศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาพ วาดเขียน, อรพินธุ์ โกชนา. (2524). การประเมินผลการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: แผนกวิจัยทางการศึกษา คณะครุศาสตร์.
- เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต. (2528).เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- อุทุมพร(ทองอุไทย) จามรمان.(2540). การตีค่าความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน เพื่อการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดฟีนิกซ์ฟลิซซิ่ง.
- Bastien, James W. (1977). How to teach Piano Successful Ed 2. California: Nei/A Kjos,Jr. ,Publishers.
- Bloom, and other. (1966).Taxonomy of Education Objective. New York: David Mckay Company, Inc.
- James W. Bastien.(1987). How to Teach Piano Successfully Third Edition. San Diego Neil A. Kjos Music Company.
- Giesecking Walter, Leimer Karl. (1972). Piano Technique. New York: Dover Publication,Inc.
- Macmillan, Jenny.(1999).Notebook for Suzuki Piano Teachers.

Coraggio, Peter. Jon. J. Murakami. The Art of Piano Performance, The Spectrum of Expressive Touches: Neil A.Kjos Music Company USA.

Camp, Max W. Teaching Piano. Los Angeles. Alfred Co., Inc.

Apel Willi / Ed2. Revised and Enlarged. (1972). Harvard Dictionary of Music.

Revised Edition Michael Kennedy Associate Editor Joyce Bourne. The Oxford Dictionary of Music.

Denis Arnold Volume 1.A-J (1996). The New Oxford Companion to Music.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

อาจารย์ ดร.ชนิดา ตั้งเดชะหิรัญ

วุฒิทางการศึกษา DOCTOR OF MUSICAL ARTS (ปริญญาเอกทาง PIANO
PERFORMANCE) OHIO STATE UNIVERSITY

ตำแหน่ง อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
คณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขาดุริยางคศาสตร์สากล

อาจารย์วาทิต สุวรรณสมบูรณ์

วุฒิทางการศึกษาศ.ม. (ดนตรีศึกษา) มหาวิทยาลัยมหิดล

ตำแหน่ง อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
คณะศิลปกรรมศาสตร์
สาขาดุริยางคศาสตร์สากล

อาจารย์ปัทม์ชัย สุวรรณกั้งคะ

วุฒิทางการศึกษา MASTER OF MUSIC (M.M.) ILLINOIS STATE UNIVERSITY

ตำแหน่ง อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
คณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขาดุริยางคศาสตร์สากล
และวิทยาลัยดุริยางคศิลป์มหาวิทยาลัยมหิดล

ภาคผนวก ข

แบบตรวจสอบคุณภาพของชุดการสอน

เรื่อง ชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน :Legato, Staccato ,
Legato-Staccato สำหรับนักเรียนอายุ 7-11 ปี

คำชี้แจง ผู้วิจัยได้สร้างแบบตรวจสอบคุณภาพของชุดการสอนนี้ขึ้น เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน : Legato, Staccato, Legato-Staccato สำหรับนักเรียนอายุ 7-11 ปี ผู้เชี่ยวชาญโปรดตรวจสอบชุดการสอนดังกล่าว โดยละเอียดและตอบคำถามตามความคิดเห็นให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงที่สุด โดยทำเครื่องหมาย X ลงในช่องคะแนน โดยคะแนนแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

5 หมายถึง	ถูกต้องมากที่สุด
4 หมายถึง	ถูกต้องมาก
3 หมายถึง	ปานกลาง
2 หมายถึง	ถูกต้องน้อย
1 หมายถึง	ถูกต้องน้อยที่สุด

ข้อความตรวจสอบ	5	4	3	2	1
1. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของชุดการสอนชัดเจน					
2. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละแผนการสอนชัดเจน					
3. สามารถปฏิบัติได้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด					
4. การจัดลำดับเนื้อหาการเรียนการสอนมีความเหมาะสม					
5. เนื้อหาของแต่ละแผนการสอนมีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน					
6. การจัดเรียงลำดับเนื้อหา มีความสัมพันธ์ต่อเนื่อง					
7. ขั้นตอนของชุดการสอนสามารถพัฒนาความรู้ของผู้เรียนได้					
8. เวลาของการทำกิจกรรมการเรียนการสอนครอบคลุมเนื้อหาอย่างเหมาะสม					
9. กิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมการเรียนรู้					
10. กิจกรรมการเรียนการสอนน่าสนใจ					

11. แบบฝึกหัดและบทเพลงส่งเสริมและพัฒนาทักษะการปฏิบัติ					
12. บทเพลงในบทเรียนน่าสนใจ สามารถจูงใจนักเรียนได้					
13. การประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์ และเนื้อหา					
14. ภาษาที่ใช้ในชุดการสอนมีความชัดเจน					
15. ครูและนักเรียนได้ประโยชน์จากการใช้ชุดการสอน					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(.....)

ผู้ประเมิน

ภาคผนวก ค

ตารางแสดงคะแนนภาคปฏิบัติ

เลขที่	Legato		Staccato		Legato-Staccato	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน
1	3	5	3	5	1	5
2	3	5	3	5	3	5
3	3	5	3	5	3	5
4	1	5	1	3	1	3
5	3	5	1	5	1	5
6	5	5	3	5	3	5
7	3	5	3	5	1	3
8	3	5	1	5	1	3
9	5	5	3	5	3	5
10	1	5	1	5	1	3
11	3	5	3	5	1	5
12	1	3	1	5	1	3
13	3	5	1	5	3	5
14	3	5	1	5	1	5
15	3	5	3	5	3	5
16	3	5	1	3	3	5
17	3	5	3	5	1	5
18	1	5	1	5	1	1
19	3	5	3	5	3	5
20	3	5	1	5	3	5
21	1	3	1	3	1	3
22	1	5	1	5	1	5
23	3	5	3	5	1	5
24	1	5	1	3	1	3
25	5	5	3	5	3	5
26	3	5	3	5	3	5
27	5	5	3	5	3	5
28	3	5	1	5	3	5
29	3	5	1	5	3	5
30	1	3	1	3	1	3
31	3	5	3	5	3	5
32	3	5	3	3	3	5
รวม	88	154	64	148	64	140

ภาคผนวก ง

ชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน :Legato, Staccato ,
Legato-Staccato สำหรับนักเรียนอายุ 7-11 ปี

ชุดการสอน “เทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) ประกอบด้วย การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato) สำหรับนักเรียนเปียโนขั้นต้นตอนปลาย อายุระหว่าง 7-11 ปี”

เวลา 12 คาบ

หลักการและเหตุผล

เปียโนเป็นเครื่องดนตรีที่ทุกคนรู้จักกันดี เป็นที่นิยม จึงมีผู้สนใจเรียนเปียโนจำนวนมาก การเรียนเปียโนถูกแบ่งออกเป็นระดับใหญ่ๆคือ ขั้นต้น ขั้นกลาง ขั้นสูง ทั้งนี้เทคนิคและเนื้อหาต่างๆมีมากขึ้นและละเอียดขึ้นตามลำดับ เทคนิคการบรรเลงเปียโนนั้นมีกฎระเบียบที่ซับซ้อน และเข้าใจยาก ขณะเดียวกันก็เป็นศาสตร์ที่ไม่ได้กำหนดไว้อย่างแน่นอนตายตัว สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้กับทุกคน การที่ผู้บรรเลงทำการศึกษาให้เข้าใจเทคนิคต่างๆ ที่เป็นพื้นฐานของการบรรเลงเปียโนได้อย่างถ่องแท้ นั้น ช่วยให้ผู้บรรเลงสามารถประยุกต์ใช้เทคนิคต่างๆ เหล่านั้นให้เหมาะสมกับตนเอง และยังสามารถทำให้แสดงผลงานนั้นๆ ได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

เทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) เกี่ยวข้องกับรายละเอียด ของวิธีการกระทำที่เป็นลักษณะเฉพาะของน้ำเสียงที่ติดต่อกันหรือแยกออกจากกันตลอดจนความหลากหลายชนิดของการสัมผัสและการเน้นของโน้ต (Legato, Staccato, Legato-Staccato เป็นต้น) อาจเปรียบได้กับวิธีการออกเสียงในลักษณะเฉพาะคำของภาษาพูด ในขณะที่เราพูด เราสามารถเลือกที่จะเปล่งเสียงสูง-ต่ำ ลากเสียงยาว หรือพูดห้วนๆ ความหนักเบาของการถอนหายใจ เน้นหรือไม่เน้นคำบางคำ หรือประโยคบางประโยค สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่ช่วยถ่ายทอดความหมายของสิ่งที่เราต้องการสื่อทั้งสิ้น ดังนั้น วิธีการเปล่งเสียงพูดหรือร้องเพลง ก็เป็นองค์ประกอบหนึ่งของการสื่อความหมายนั่นเอง หากขาดการออกเสียงที่ชัดเจน ก็ไม่สามารถสื่อสารให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องได้อย่างแน่นอน อาจเปรียบได้กับวิธีการออกเสียงในลักษณะเฉพาะคำของภาษาพูด หากขาดการออกเสียงที่ชัดเจนก็ไม่สามารถสื่อสารให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องได้อย่างแน่นอน นับเป็น

เทคนิคที่นักเรียนชั้นต้นทุกคน ควรจะเข้าใจถึงหลักการต่างๆ เพื่อที่จะสามารถบรรเลงควบคุม ลักษณะเสียงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องเหมาะสม

สำหรับชุดการสอน“เทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) เฉพาะการ บรรเลงเสียงต่อเนื่อง การบรรเลงเสียงสั้น การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น สำหรับนักเรียน เปียโนชั้นต้นตอนปลาย อายุระหว่าง 7-11 ปี”นี้ ประกอบไปด้วยแผนการสอน สารสำคัญ จุดประสงค์ การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน แบบฝึกหัดและแบบประเมินผล ที่จัดทำ ขึ้นเพื่อให้สะดวกต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อันนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

เป้าหมาย

ชุดการสอน “เทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) การบรรเลงเสียง สั้น, การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง, การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น” สำหรับนักเรียนเปียโน ชั้นต้นตอนปลาย อายุระหว่าง 7-11 ปี ” นี้ ใช้สำหรับครูเพื่อนำไปสอนนักเรียน ในระยะเวลาการ สอน 12 คาบ คาบละ 10 นาที จำนวน 12 ครั้ง เพื่อเพิ่มทักษะและความเข้าใจเกี่ยวกับ เทคนิคการ ออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) การบรรเลงเสียง สั้น (Staccato) การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato) กับนักเรียนเปียโน ให้ ปฏิบัติได้ถูกต้องและชำนาญ เพื่อเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการฝึกหัด และพัฒนาฝีมือในการบรรเลง เปียโนต่อไป

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง “เทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation)” และมีทักษะในการปฏิบัติ (เฉพาะการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง การบรรเลงเสียงสั้น การ บรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น เท่านั้น) สามารถบรรเลงได้อย่างถูกต้อง เพื่อเป็นพื้นฐานที่ดีใน การเรียนระดับสูงต่อไป

จุดประสงค์เฉพาะ

เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมการเรียนการสอน เรื่องชุดการสอน“เทคนิคการออกเสียงของการ บรรเลงเปียโน (Articulation) ประกอบด้วย การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato) สำหรับนักเรียนเปียโนชั้นต้น ตอนปลาย อายุระหว่าง 7-11 ปี” นี้แล้ว นักเรียนสามารถ

1. อธิบาย คำศัพท์ สัญลักษณ์ ชื่อเรียกและหน้าที่ ของการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato)การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato) ได้อย่างถูกต้อง
2. สามารถปฏิบัติแบบฝึกหัดการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato) ได้อย่างถูกต้อง
3. บอกถึงประโยชน์ของการบรรเลงเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) และฝึกการฟังเพื่อใช้วิเคราะห์ได้อย่างถูกต้องหลังจากการฟัง

คู่มือครู

สำหรับผู้ใช้ชุดการสอน“เทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง Legato, การบรรเลงเสียงสั้น Staccato, การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น Legato-Staccato สำหรับนักเรียนเปียโนขั้นต้นตอนปลาย อายุระหว่าง 7-11 ปี”

ชุดการสอน“เทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) กล่าวถึง การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง, การบรรเลงเสียงสั้น, การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น สำหรับนักเรียนเปียโนขั้นต้นตอนปลาย อายุระหว่าง 7-11 ปี ” นี้สร้างขึ้นสำหรับครูผู้สอน วิชาเปียโน เพื่อใช้ดำเนินกิจกรรมการสอน เรื่องเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง, การบรรเลงเสียงสั้น, การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น ประกอบด้วยหลักการและเหตุผล เป้าหมาย จุดประสงค์ทั่วไป และจุดประสงค์เฉพาะการเรียนรู้ซึ่งแบ่งออกเป็นจุดประสงค์ปลายทางและจุดประสงค์นำทาง เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอนและประเมินผล ซึ่งแผนการสอนจะอำนวยความสะดวกให้กับครูผู้สอนได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะสำหรับการใช้แผนการสอนโดยทั่วไป

1. ขั้นเตรียมการสอน ครูผู้สอนควรศึกษารายละเอียดดังนี้

1.1 ศึกษาโครงสร้าง จุดประสงค์ทั่วไป จุดประสงค์เฉพาะ กำหนดการสอนของแผนการสอนอย่างละเอียดเพื่อให้เกิดความเข้าใจ

1.2 ศึกษาแผนการสอน การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ข้อกำหนดของครูผู้สอน และนักเรียนในเรื่องขั้นตอนรวมทั้งระยะเวลาที่ใช้

1.3 ตรวจสอบเอกสารประกอบการสอน และสื่อการสอน ให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี

1.4 ครูผู้สอนควรรักษาเวลาในการทำกิจกรรมให้เป็นไปตามที่กำหนดมากที่สุด

2. ขั้นดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน

2.1 ครูสามารถยืดหยุ่นเวลาในการเรียนการสอนได้ตามความเหมาะสม

2.2 ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ครูมีหน้าที่เป็นแม่แบบ และช่วยเหลือนักเรียนในการฝึกทักษะการปฏิบัติเปียโน เทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน(Articulation)

3. การประเมินผล

3.1 การประเมินผลของนักเรียนในแต่ละครั้ง ครูควรทำความเข้าใจกับผู้เรียนให้ถูกต้องถึงจุดมุ่งหมายในการประเมิน

3.2 การประเมินผลด้านทักษะปฏิบัติเปียโนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) โดยใช้แบบประเมินทักษะการปฏิบัติเปียโน การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato)

3.3 การประเมินผลการเรียนในแต่ละครั้ง ควรแจ้งให้นักเรียนทราบขอบเขตของเนื้อหาที่ทำการประเมิน

คุณสมบัติของผู้ใช้แผนการสอน

ผู้ใช้แผนการสอนควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato) และเป็นครูผู้สอนที่มีความสามารถในการปฏิบัติเปียโนเรื่องการควบคุมลักษณะเสียงของการบรรเลงโน้ตแต่ละตัว ที่ถูกต้องตามหลักและวิธีการปฏิบัติ

กำหนดแผนการสอน

ลำดับที่	เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน	จำนวนคาบ/นาที
1	คาบที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับความหมายของเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) โดยการฟัง 1.นำเข้าสู่บทเรียน 2.เนื้อหา การแยกแยะลักษณะของเสียงต่อเนื่องและเสียงสั้นโดยการฟัง 3. อธิบายความแตกต่างของเสียงต่อเนื่อง,เสียงสั้นหลังจากนักเรียนได้ฟัง 4. นักเรียนสรุปความแตกต่างของเสียงต่อเนื่องและเสียงสั้น	1 คาบ/ 10 นาที 3 นาที 3 นาที 2 นาที 2 นาที
2	คาบที่ 2 เนื้อหา การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) 1 ความหมายและความสำคัญของเสียงต่อเนื่อง โดยใช้สื่อการสอนและกิจกรรม 2. ปฏิบัติแบบฝึกหัดที่ 1 เรื่องการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) 3.ปฏิบัติเพลงที่ 1 เรื่องการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato)	1 คาบ/ 10 นาที 4 นาที 3 นาที 3 นาที
3	คาบที่ 3 ทบทวนและเพิ่มเติมทักษะเรื่องการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) 1.ทบทวนเนื้อหาคาบที่ 2 แบบฝึกเรื่องการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) 2 .ปฏิบัติเพลงที่2 เรื่องการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato)	1 คาบ/ 10 นาที 4 นาที 6 นาที
4	คาบที่ 4 ทบทวนและเพิ่มเติมทักษะเรื่องการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) 1 .ทบทวนเนื้อหาคาบที่3 เพลงที่2 เรื่องการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) 2 .ปฏิบัติเพลงที่ 3 เรื่องการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato)	1 คาบ/ 10 นาที 4 นาที 6 นาที

5	คาบที่ 5 วัดผลการปฏิบัติและการฟังเรื่องการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) 1. วัดผลการปฏิบัติเพลง 2. วัดผลการฟัง	1 คาบ/ 10 นาที 5 นาที 5 นาที
6	คาบที่ 6 เนื้อหา เรื่อง การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) 1. ความหมายและความสำคัญ 2. กิจกรรม (เกมส์สอดคล้องกับเนื้อหา) 3. ปฏิบัติแบบฝึกหัดเรื่องการบรรเลงเสียงสั้น (Staccato)	1 คาบ/ 10 นาที 2 นาที 4 นาที 4 นาที
7	คาบที่ 7 ทบทวนและเพิ่มเติมทักษะเรื่องการบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) 1. ทบทวนเนื้อหาคาบที่ 6 (แบบฝึกหัดเรื่องการบรรเลงเสียงสั้น Staccato) 2. ปฏิบัติเพลงที่ 1 เรื่องการบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) 3. ปฏิบัติเพลงที่ 2 เรื่องการบรรเลงเสียงสั้น (Staccato)	1 คาบ/ 10 นาที 2 นาที 4 นาที 4 นาที
8	คาบที่ 8 วัดผลความรู้เรื่องการบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) 1. วัดผลปฏิบัติเพลงเรื่องการบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) 2. วัดผลการฟังเรื่องการบรรเลงเสียงสั้น (Staccato)	1 คาบ/ 10 นาที 6 นาที 4 นาที
9	คาบที่ 9 เนื้อหาการบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato) 1. ความหมายและความสำคัญ 2. กิจกรรม (เกมส์สอดคล้องกับเนื้อหา) 3. ปฏิบัติแบบฝึกหัดที่ 1 เรื่องการบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato- Staccato) 4. ปฏิบัติแบบฝึกหัดที่ 2 เรื่องการบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato- Staccato)	1 คาบ/ 10 นาที 2 นาที 2 นาที 3 นาที 3 นาที

10	คาบที่ 10 ทบทวนและเพิ่มเติมทักษะเรื่องการ บรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato- Staccato) 1.ทบทวนเนื้อหาคาบที่ 9 แบบฝึกหัดเรื่องการบรรเลงเสียง ต่อเนื่องไปหาสั้น (Legato- Staccato) 2 .ปฏิบัติเพลงที่1 เรื่องการบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato- Staccato)	1 คาบ/ 10 นาที 4 นาที 6 นาที
11	คาบที่ 11 วัดผลความรู้เรื่องการบรรเลงบรรเลงเสียงต่อเนื่องไป หาเสียงสั้น Legato- Staccato 1.วัดผลปฏิบัติเพลงเรื่องการบรรเลงบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหา เสียงสั้น (Legato- Staccato) 2.วัดผลการฟัง เรื่องการบรรเลงบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียง สั้น (Legato- Staccato)	1 คาบ/ 10 นาที 6 นาที 4 นาที
12	คาบที่12 วัดผลการปฏิบัติเพลงแบบฝึกหัดจากเนื้อหาที่เรียน ทั้งหมด และสรุปเนื้อหาทั้งหมดของเทคนิคการออกเสียงของ การบรรเลงเปียโน (Articulation) 1.วัดผลปฏิบัติ 2.สรุปสิ่งที่เรียน Articulation อันได้แก่ Legato, Staccato, Legato-Staccato	1 คาบ/ 10 นาที 5 นาที 5 นาที

แผนการสอนที่ 1

ชุดการสอน เทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) ในงานวิจัยนี้กล่าวถึง การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato) สำหรับนักเรียนเปียโนชั้นต้นตอนปลาย อายุระหว่าง 7-11 ปี คาบที่ 1 เวลา 1 คาบ (10 นาที)

คาบที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับความหมายและเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) บรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato) โดยการฟัง

สาระสำคัญ

ความหมายและความสำคัญของเทคนิคการออกเสียง (Legato) การบรรเลงเปียโน (Articulation) เพื่อจะได้เกิดความเข้าใจที่ดีตั้งแต่รากฐานแล้วจึงค่อยพัฒนาความเข้าใจในการบรรเลงต่อไป

จุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์ปลายทาง

มีความเข้าใจและสามารถแยกแยะลักษณะของการออกเสียง Legato, Staccato จากการฟังได้

จุดประสงค์นำทาง

1. นักเรียนบอกความแตกต่างของการออกเสียง Legato, Staccato ในการบรรเลงเปียโนจากการฟัง
2. นักเรียนบอกความสำคัญของการออกเสียง Legato, Staccato ในการบรรเลงเปียโน

เนื้อหาสาระ

1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับความหมายของเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation)
2. การฟังเป็นสิ่งที่สำคัญ ในการบรรเลงเปียโน

กิจกรรมการเรียนการสอน (10 นาที)**คาบที่ 1****กิจกรรมที่ 1. กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน****ขั้นนำ**

1. ครูทักทายนักเรียน และอธิบายการใช้ชุดการสอน “เทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) กล่าวถึง การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง, การบรรเลงเสียงสั้น และการบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น สำหรับนักเรียนเปียโนขั้นต้นตอนปลาย อายุระหว่าง 7-11 ปี” จุดประสงค์และความรับผิดชอบตลอดเวลาที่ใช้ชุดการสอน โดยใช้ใบตกลงการใช้ชุดการสอน

กิจกรรมที่ 2. กิจกรรมเนื้อหา การแยกแยะลักษณะของเสียงโดยการฟัง**ขั้นสอน**

1. ครูบรรเลงเพลงที่มีทั้งเสียงต่อเนื่อง เสียงสั้น เสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น โดยให้เด็กแยกแยะและตอบคำถามว่าเพลงที่ครูบรรเลงนั้นมีเสียงลักษณะใด โดยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น และให้อิสระทางความคิดกับนักเรียน

2. หลังจากนักเรียนได้ฟังและสามารถแยกแยะลักษณะเสียงได้ ครูอธิบายความแตกต่าง

3.ครูซักถาม- ตอบ ข้อสงสัยของนักเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. ใบตกลงการใช้ชุดการเรียนการสอน “เทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน
Articulation : Legato, Staccato, legato-Staccato สำหรับนักเรียนอายุ 7-11 ปี”

2. สมุดจดบันทึกการสอน, การบ้าน, แผ่นสะสมสติ๊กเกอร์ทั้ง 12 คาบ

3. ใบเนื้อหา “ลักษณะของเสียง”

4. ตัวอย่างเพลง 1. Melody Op.68 :Robert Schumann(1810-1856)

2. “Surprise” Symphony :Joesph Haydn(1732-1809)

3. Arabesque :Burgmuller

4. Doraemon

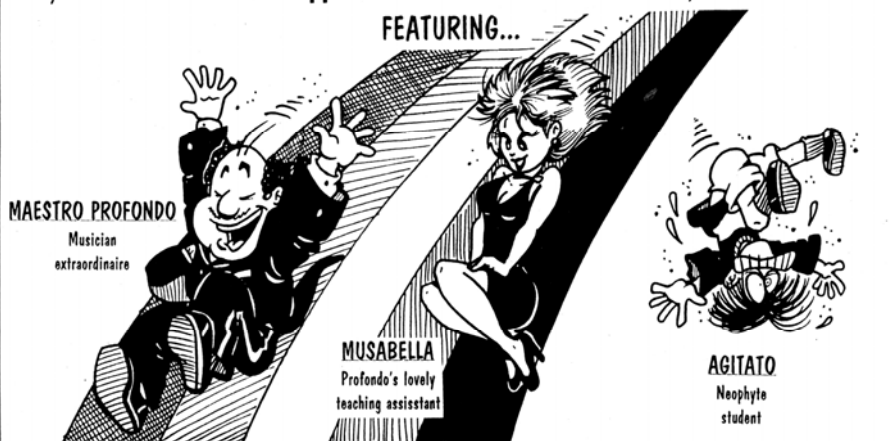
การวัดผล

สังเกตความสามารถของนักเรียนในด้านการตอบคำถาม ซักถาม

The Spectrum of Expressive Touches

ILLUSTRATED BY JON J. MURAKAMI

FEATURING...

THE EXPRESSIVE TOUCHES

CHAPTER 3

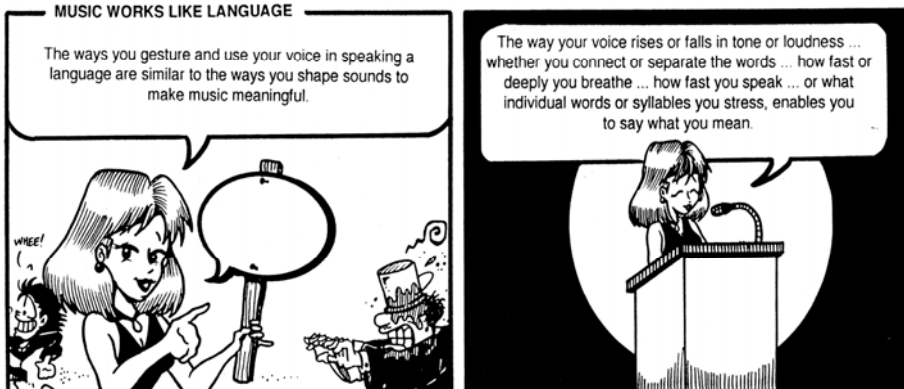
In the last chapter, Maestro Profondo gave you a working model of a finger to make and play with and revealed to you his "Ten Commandments for Beautiful Tone Production."

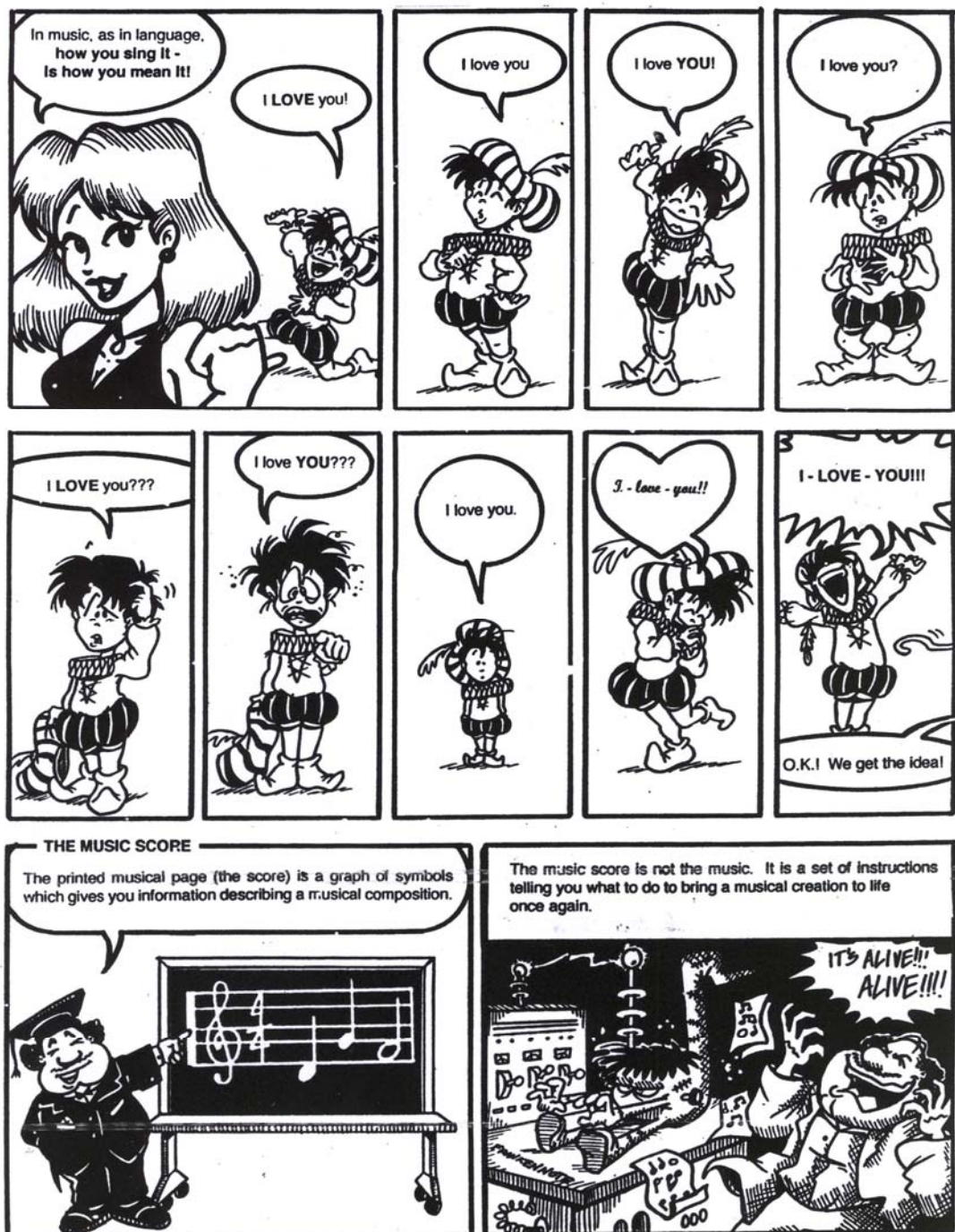
He also teased you with his rainbow "Spectrum of Touches," promising that with this chapter you will begin to learn profound truths about some signs composers use to show us how to play their music.

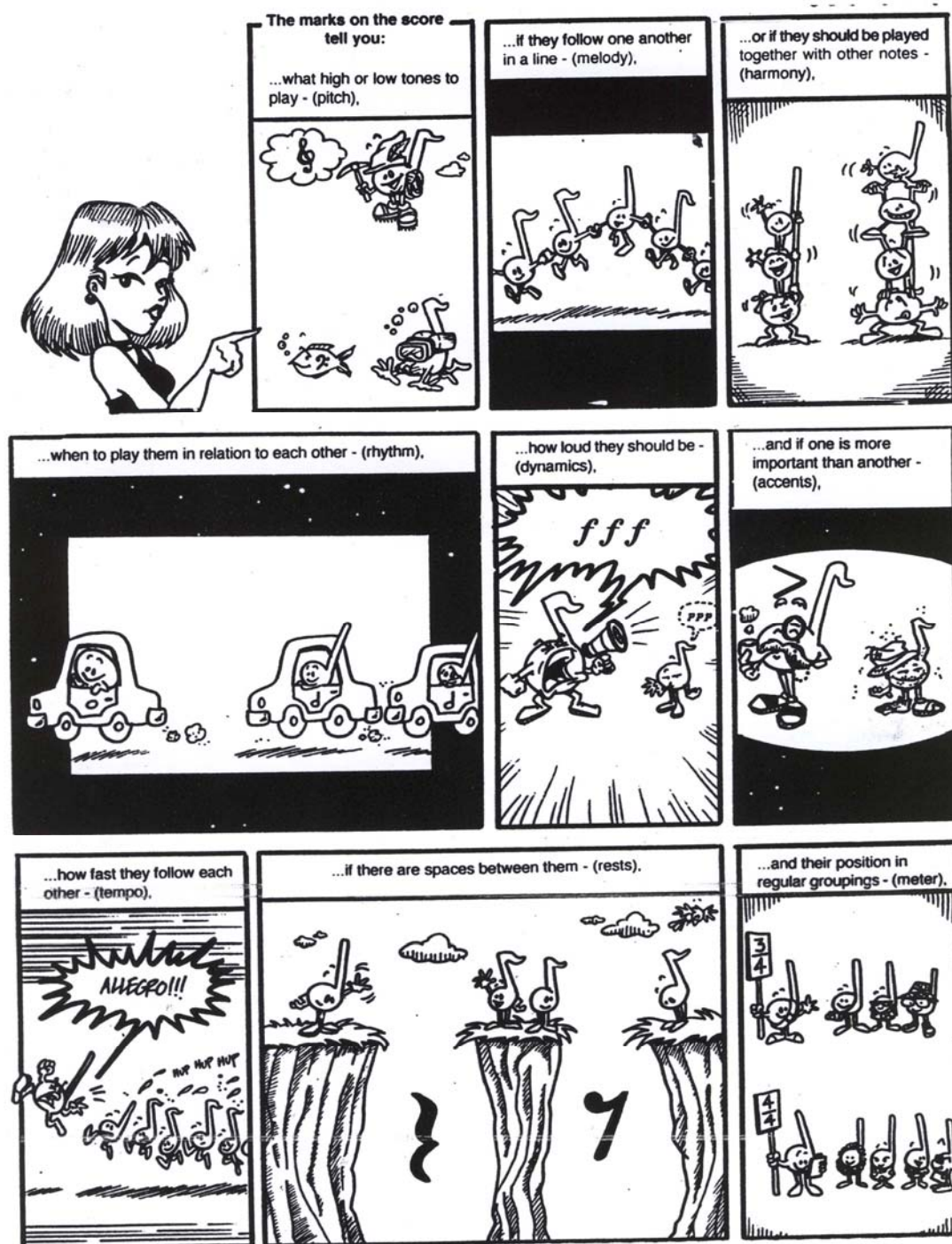
MUSIC WORKS LIKE LANGUAGE

The ways you gesture and use your voice in speaking a language are similar to the ways you shape sounds to make music meaningful.

The way your voice rises or falls in tone or loudness ... whether you connect or separate the words ... how fast or deeply you breathe ... how fast you speak ... or what individual words or syllables you stress, enables you to say what you mean.

In addition, the composers give you information about how to play the note, approximately how long to hold it, and how to release it. (expressive musical touches)

THE SPECTRUM OF TOUCHES

Legatissimo Legato Nonlegato Portato Staccato Staccatissimo

Between legatissimo (notes played as connected as possible) and staccatissimo (notes played as short as possible) is a range of expressive touches made up of an endless number of possible notes of different lengths.

Composers could not name every possible note length. They chose signs and gave names to only a few points along this smooth continuum to notate their music.

When composers write down their music, they choose the touch which seems to be the closest to what they want to express.

Music notation has evolved over hundreds of years, and musicians have never fully agreed on the symbols to use to describe expression.

NO! THIS ONE IS LEGATO AND THAT ONE IS STACCATO!!!

In his *Art of Playing the Pianoforte*, Muzio Clementi helped fix the symbols and names for the expressive touches by observing and listing the ones most of the 18th century pianists used.

คู่มือการสอนประเภทนิทานคาบที่ 1

Maestro Profondo (นักดนตรีมากความสามารถ) และ Musabella (ผู้ช่วยสอน) ได้สอน Agitato (นักเรียน) ถึงเรื่องวิธีการสัมผัสคีย์เปียโนแบบต่างๆในการบรรเลงเพลง ประเด็นการสอนที่เกี่ยวข้อง อาจแบ่งได้ ดังนี้

Profondo ได้กล่าวเปรียบเทียบการเล่นเสียงสั้น-ยาวของเปียโน กับ สีของสายรุ้ง ว่าสีของสายรุ้ง แม้จะมีสีหลักๆอยู่ 3 สีด้วยกัน อันได้แก่ แดง เหลือง และน้ำเงิน แต่ในแต่ละ shade สี ก็ยังมีความเข้ม-อ่อนของมันแยกย่อยลงไปอีก นอกจากนั้น การผสมกันของแต่ละ shade สี ก็ทำให้เกิดสีใหม่ๆขึ้นด้วย

Musabella เสริมเรื่องลิปติกสีแดง ว่าขนาดสีแดงเหมือนกัน ก็ยังมี shade ที่แตกต่างกันตั้งมากมาย

Musabella ยังได้กล่าวเปรียบเทียบการสื่อสารโดยใช้ภาษาพูดกับการบรรเลงเพลงด้วยเสียงดนตรี เธอกล่าวว่า ในขณะที่เราพูด เราสามารถเลือกที่จะเปล่งเสียงสูง-ต่ำ ลากเสียงยาว หรือพูดสั้นๆ ความหนักเบาของการถอนหายใจ เน้นหรือไม่เน้นคำบางคำ หรือประโยคบางประโยค สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่ช่วยถ่ายทอดความหมายของสิ่งที่เราต้องการสื่อทั้งสิ้น ดังนั้น วิธีการเปล่งเสียงพูดหรือร้องเพลง ก็เป็นองค์ประกอบหนึ่งของการสื่อความหมายนั่นเอง ในจุดนี้ Agitato ได้ลองเปล่งเสียงพูด ประโยคที่ว่า “I love you” ออกมาหลายๆแบบ จนเขาเข้าใจถึงจุดประสงค์ในการพูดของ Musabella

ต่อมา Profondo พูดถึง Musical scores ว่าคือ สัญลักษณ์ที่บ่งบอกถึงองค์ประกอบต่างๆของการบรรเลงเพลง เปรียบเสมือนข้อแนะนำในการเล่นดนตรี ที่จะบอกว่าผู้เล่นควรเล่นอย่างไรบ้าง ดังนั้น ผู้เล่นต้องให้ความสำคัญกับทุกสัญลักษณ์ จุด และขีดต่างๆเพื่อทำความเข้าใจกับระดับเสียงสูง-ต่ำ (Pitch) การเดินเสียง (Melody) ความสอดคล้องกันของเสียงประสาน (Harmony) จังหวะ (Rhythm) ความดัง-เบา (Dynamic) การเน้นเสียง (Accents) ความเร็วในการเล่น (Tempo) การเว้นจังหวะ (Rests) และ ความยาวของโน้ตแต่ละตัวในท้องถิ่นเดียวกัน (Meter)

Doraemon

(Legato)

March ♩=122

Measures 1-7 of the musical score for Doraemon March. The score is in 4/4 time with a key signature of one sharp (F#). It features a piano introduction with triplets and a main melody starting at measure 4. Dynamics include *f*, *mp*, and *mf*. The piece includes first and second endings.

Doraemon "คุณครู...บรรเลงเพลงนี้ให้นักเรียนฝึกฟังเสียงต่อเนื่องและในเพลงเดียวกัน
คุณครูบรรเลงเสียงสั้นด้วยนะครับ อย่าลืมถามนักเรียนว่าฟังแล้วรู้สึกอย่างไร
กับลักษณะเสียงที่แตกต่างกัน" สนุกไปกับผมเลยครับ!!!

Doraemon

(Staccato)

March ♩=122

f *mp* *mf*

4 1. 2.

แผนการสอนที่ 2

ชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) ในงานวิจัยนี้บรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato) สำหรับนักเรียนเปียโนชั้นต้นตอนปลาย อายุระหว่าง 7-11 ปี คาบที่ 2 เวลา 1 คาบ (10 นาที)

คาบที่ 2 ชื่อเรียกคำศัพท์ สัญลักษณ์ แบบฝึกหัด - เพลง ของการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato)

สาระสำคัญ

เมื่อนักเรียนเข้าใจและมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับความหมายและเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) โดยการฟังแล้ว ในคาบเรียนนี้จะเป็นการอธิบายถึงชื่อเรียกคำศัพท์ สัญลักษณ์ของการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) โดยใช้สื่อการสอนประเภทรูปภาพนิทานเล่าให้นักเรียนฟังพร้อมทั้งบรรเลงตัวอย่างประกอบ และให้นักเรียนปฏิบัติแบบฝึกหัด - เพลง ที่มีเนื้อหาสัญลักษณ์ของการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato)

จุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์ปลายทาง

มีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) เมื่อเจอสัญลักษณ์ได้อย่างถูกต้องแม่นยำ และคำนึงถึงประโยชน์และฝึกการฟังเพื่อใช้วิเคราะห์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมต่อไป

จุดประสงค์นำทาง

1. นักเรียนเรียกคำศัพท์ สัญลักษณ์ของการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato)
2. นักเรียนสามารถปฏิบัติแบบฝึกหัด - เพลงตามสัญลักษณ์ของการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) ได้

เนื้อหาสาระ

1. ชื่อเรียกคำศัพท์ สัญลักษณ์ของการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato)
2. การฟังเป็นสิ่งที่สำคัญ ในการบรรเลงเปียโน

กิจกรรมการเรียนการสอน (10 นาที)**คาบที่ 2****กิจกรรมที่ 1. กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน เรื่องการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato)****ขั้นนำ**

เมื่อนักเรียนสามารถแยกแยะประเภทเสียงต่างๆ ได้แล้ว อธิบายถึงชื่อเรียกคำศัพท์ สัญลักษณ์ของการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) โดยใช้สื่อการสอนประเภทรูปภาพนิทานเล่าให้นักเรียนฟัง พร้อมทั้งบรรเลงยกตัวอย่างประกอบ

กิจกรรมที่ 2. กิจกรรมเนื้อหา การแยกแยะลักษณะของเสียงโดยการฟัง และกิจกรรมปฏิบัติ

แบบฝึกหัดที่ 1 Legato เพลงที่ 1 Funny Legato

ขั้นสอน

1. ให้แบบฝึกหัดที่ 1.เพลง Legato เป็นการบรรเลงเสียงต่อเนื่องจำนวน 2 ข้อ (ข้อละ 5 ห้อง) เพื่อให้นักเรียนทดลองปฏิบัติ หลังจากนั้นครูผู้สอนประเมินว่านักเรียนสามารถบรรเลงได้เสียงต่อเนื่องได้อย่างถูกต้องเหมาะสมหรือไม่
2. ครูบรรเลงแบบฝึกหัดที่ 1 ให้นักเรียนดูทั้งแบบต่อเนื่อง และไม่ต่อเนื่องแสดงถึงความแตกต่างของลักษณะเสียงและให้นักเรียนวิจารณ์แสดงความคิดเห็น
3. ครูสอนเพลงที่ 1 Funny Legato โดยให้นักเรียนบรรเลงทีละมือ และกลับไปฝึกซ้อมสองมือที่บ้าน
4. ครูให้นักเรียนนำโน้ตไปฝึกซ้อมที่บ้าน เพื่อวัดผลในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนการสอน

1. ใบตกลงการใช้ชุดการเรียนการสอน “เทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน Articulation : Legato, Staccato, legato-Staccato สำหรับนักเรียนอายุ 7-11 ปี”
2. สมุดจดบันทึกการสอน, การบ้าน, แผ่นสะสมสติ๊กเกอร์ทั้ง 12 คาบ
3. ใบเนื้อหา “การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง Legato”
4. เพลงตัวอย่างที่ครูปฏิบัติให้นักเรียนฟัง The Entertainer : Scott Joplin
5. แบบฝึกหัดที่ 1 Legato : Nuttika Soontorntanaphol
6. เพลงที่ 1 Funny Legato : Nuttika Soontorntanaphol

การวัดผล สังเกตความสามารถของนักเรียนในการฟัง การตอบคำถาม และการปฏิบัติ

LEGATO

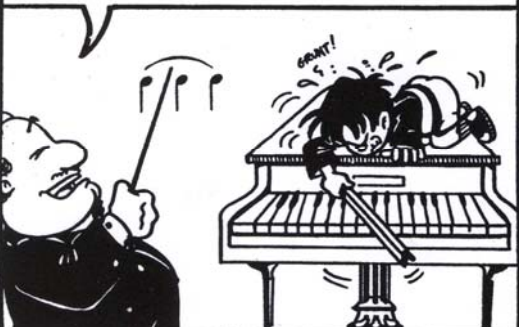
(Italian "legare," meaning "to bind," or "link together")

Many of the first pianists also played the violin or other string instruments. When writing music for the piano they always had in mind how string players use the bow to make music.

For example, they used a curved line (slur) over notes that are to be connected with the same stroke of the bow. They called this way of playing, "Legato."

Legato notes can be seen as being sewed or strung tightly together in a line.

Playing smooth legato on the piano is similar to how a fashion model walks. Her body weight transfers from one foot to the other in a smooth motion.

if you bounce up and down your walk will be bumpy.

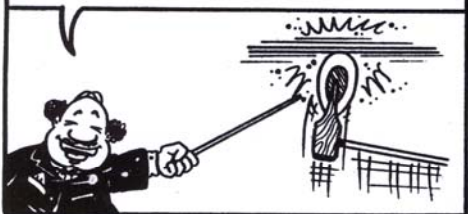
Lifting one foot just as the other foot touches the ground will make your walk jerky.

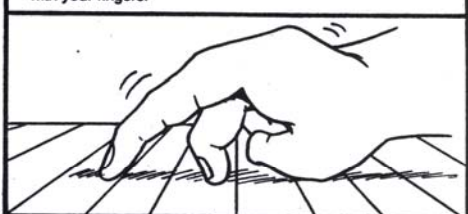
But holding one foot down on the ground too long before lifting it will make your foot drag behind and turn your walk into a limp.

Because piano sounds are made by hammers hitting strings, producing a smooth legato on the piano is difficult.

One of the special tricks pianists have for creating the illusion of smooth legato is to *play* as if you are walking on the keys with your fingers.

The trick is to overlap notes. The finger remains on the key-bed and forms the basis for the playing of the next note.

1. One finger down.
2. Next finger plays and first finger is still down.
3. First finger releases.

A gentle weight transfer from finger to finger will produce a smooth legato.

This is Important! Your finger leaves a key only after you hear the sound made with the second finger.

Your wrist should not bounce up and down as the hand glides in the direction of the legato line.

You cannot make smooth legato if you lift one key suddenly when the next one is played. However, if your fingers overlap too much, the melody may not be clear.

Andante cantabile 4 - 69

semplice e tranquillo

sempre legato

Example: Chopin Nocturne in F Major, Op. 15, No. 1

The speed of the music helps you determine how much overlap to make. The overlap is very little when the music is fast. But in slow singing melodies your legato overlap can be very great.

For example, Vladimir Horowitz overlapped so much in slow legato passages that each note overlapped almost half way into the following note!

คู่มือการสอนประเภทนิทานคาบที่ 2

Legato

Profondo เล่าว่านักเปียโนสมัยแรกๆ มักจะเริ่มต้นจากการเล่นเครื่องดนตรีประเภทไวโอลินหรือเครื่องสายชนิดอื่นๆ พวกเขาจะเข้าใจเครื่องหมาย (Slur) ที่เป็นสัญลักษณ์ของการเล่นแบบ Legato ว่าเป็นการสี bow ไปในทิศทางเดียวกับโน้ตก่อนหน้า หลังจากนั้น Profondo เปรียบเทียบการเล่น Legato เหมือนการเดินของนางแบบว่า ในขณะที่การเดินแบบให้สวยงามเป็นการโอนถ่ายน้ำหนักจากเท้าข้างหนึ่ง ไปยังอีกข้างหนึ่ง การเล่น Legato ก็เป็นการโอนถ่ายน้ำหนักในการเล่นจากโน้ตหนึ่งไปยังอีกโน้ตหนึ่งเช่นกัน ในการเล่น Legato ต้องระวังไม่ให้ผู้เล่นยกนิ้วแรกเร็วหรือช้าเกินไป และถ้ากระดกฝ่ามือขึ้น-ลงด้วย โดยจังหวะโดยรวมของเพลงจะเป็นเครื่องบ่งชี้ อย่างหนึ่ง ว่าผู้เล่น ควรทิ้งน้ำหนักของนิ้วแรกไว้บนคีย์นานแค่ไหน

THE ENTERTAINER

SCOTT JOPLIN

arranged by James Bastien

Moderato

Handwritten musical score for "The Entertainer" by Scott Joplin, arranged by James Bastien. The score is in 2/4 time and features a Moderato tempo. The notation is written for piano (f) and includes fingerings (1-4) and articulation marks (accents, slurs). The score is divided into four systems, each with a measure number (1, 5, 9, 13) at the beginning of the first staff.

System 1 (Measures 1-4): The first staff begins with a forte (f) dynamic. The melody is in the right hand, starting with a quarter note G4, followed by a quarter note A4, a quarter note B4, and a quarter note C5. The bass line is in the left hand, starting with a quarter note G2, followed by a quarter note A2, a quarter note B2, and a quarter note C3. The tempo is marked Moderato.

System 2 (Measures 5-8): The melody continues in the right hand, with a quarter note D5, a quarter note E5, a quarter note F5, and a quarter note G5. The bass line continues in the left hand, with a quarter note D2, a quarter note E2, a quarter note F2, and a quarter note G2. The tempo is marked Moderato.

System 3 (Measures 9-12): The melody continues in the right hand, with a quarter note A5, a quarter note B5, a quarter note C6, and a quarter note D6. The bass line continues in the left hand, with a quarter note A1, a quarter note B1, a quarter note C2, and a quarter note D2. The tempo is marked Moderato.

System 4 (Measures 13-16): The melody continues in the right hand, with a quarter note E6, a quarter note F6, a quarter note G6, and a quarter note A6. The bass line continues in the left hand, with a quarter note E1, a quarter note F1, a quarter note G1, and a quarter note A1. The tempo is marked Moderato.

2

17

21

26

31

36

cresc.

f

Legato

1.

Nuttika Soontorntanaphol

2.

นักเรียนคะ
แบบฝึกหัดนี้เล่นเสียงต่อเนื่อง
แต่ระวังเสียงซอมนกัน นะคะ

Funny Legato

Nuttika Soontornanaphol 2007

Allegro Vivace

The musical score is for a piece titled 'Funny Legato' by Nuttika Soontornanaphol, 2007. It is in 2/4 time and marked 'Allegro Vivace'. The score is written for piano (p) and features a melody in the right hand and a bass line in the left hand. The melody is characterized by legato phrasing and includes a repeat sign with first and second endings. The bass line consists of chords and single notes. Dynamics include *mf* (mezzo-forte) and *mp* (mezzo-piano). The score is divided into two systems, with the first system ending at measure 6 and the second system starting at measure 7. The first system includes a repeat sign and a first ending. The second system includes a second ending and a final cadence.

แผนการสอนที่ 3

ชุดการสอน เทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) ในงานวิจัยนี้กล่าวถึง การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง, การบรรเลงเสียงสั้น, การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น สำหรับนักเรียนเปียโนชั้นต้นตอนปลาย อายุระหว่าง 7-11 ปี คาบที่ 3 เวลา 1 คาบ (10 นาที)

คาบที่3 ทบทวนและเพิ่มเติมทักษะเรื่องการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato)

สาระสำคัญ

เมื่อนักเรียนเข้าใจและมีความรู้เกี่ยวกับความหมายและเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) แล้ว ในคาบเรียนนี้จะให้นักเรียนปฏิบัติแบบฝึกหัด - เพลง สอดแทรกเนื้อหาเพิ่มมากขึ้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์ปลายทาง

มีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) เมื่อเจอสัญลักษณ์ได้อย่างถูกต้องแม่นยำ และคำนึงถึงประโยชน์และฝึกการฟังเพื่อใช้วิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมต่อไป

จุดประสงค์นำทาง

1. นักเรียนสามารถปฏิบัติแบบฝึกหัด - เพลงตามสัญลักษณ์ของการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) ได้

เนื้อหาสาระ

1. การฝึกซ้อมอย่างถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญเพื่อจะได้เกิดความเข้าใจที่ดีตั้งแต่รากฐานแล้วจึงค่อยพัฒนาความเข้าใจในการบรรเลงต่อไป

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน (10 นาที)

คาบที่ 3

กิจกรรมที่ 1. กิจกรรม ทบทวนเนื้อหาคาบที่ 2 และมอบหมายเพลงที่ 2 Waltz

ขั้นนำ

เมื่อนักเรียนสามารถปฏิบัติการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) ได้แล้วในวันนี้เป็นการเพิ่มทักษะความชำนาญโดยการปฏิบัติเพลง - แบบฝึกหัด สอดแทรกเนื้อหาเพิ่มขึ้น

กิจกรรมที่ 2. ปฏิบัติเพลงที่ 1 Funny Legato และเพลงที่ 2 Waltz

ขั้นสอน

1. ให้นักเรียนบรรเลงแบบฝึกหัดเพลง Legato ที่ซ้อมมา หลังจากนั้นครูแนะนำเพิ่มเติม
2. ให้นักเรียนบรรเลงเพลงที่ 1 Funny Legato หลังจากนั้นครูแนะนำเพิ่มเติม
3. ครูและนักเรียนปฏิบัติเพลงที่ 1 Funny Legato ร่วมกันโดยครูบรรเลง Accompaniment
4. ครูมอบหมายและสอนเพลงที่ 2 Waltz โดยให้นักเรียนปฏิบัติทีละมือ
5. ครูให้นักเรียนนำไปฝึกซ้อมที่บ้าน เพื่อวัดผลในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. ใบตกลงการใช้ชุดการเรียนรู้การสอน “เทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน Articulation : Legato, Staccato, legato-Staccato สำหรับนักเรียนอายุ 7-11 ปี”
2. สมุดจดบันทึกการสอน, การบ้าน, แผ่นสะสมสติกเกอร์ทั้ง 12 คาบ
3. ใบเนื้อหา “การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง Legato”
4. แบบฝึกหัดที่ 1 Legato :Nuttika Soontorntanaphol
5. เพลงที่ 1 Funny Legato :Nuttika Soontorntanaphol
6. เพลงที่ 2 Waltz Op.87 No.43 :Heinrich Wohlfahrt (1797-1883)

Student

Waltz

from *The Children's Musical Friend*

Heinrich Wohlfahrt (1797-1883)

Op. 87, No. 43

Moderato

1
p

5
8va

9
8va

13
mf

17
rit.

1

Alfred Duet Classics for Piano Book I

Teacher

Waltz

from *The Children's Musical Friend*

Heinrich Wohlfahrt (1797-1883)

Op. 87, No. 43

Moderato

Alfred Duet Classics for Piano Book I

แผนการสอนที่ 4

ชุดการสอน เทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) ในงานวิจัยนี้กล่าวถึง การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง, การบรรเลงเสียงสั้น, การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น สำหรับนักเรียนเปียโนชั้นต้นตอนปลาย อายุระหว่าง 7-11 ปี คาบที่ 4 เวลา 1 คาบ (10 นาที)

คาบที่ 4 ทบทวนและเพิ่มเติมทักษะเรื่องการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato)

สาระสำคัญ

เมื่อนักเรียนเข้าใจและมีความรู้เกี่ยวกับความหมายและเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) แล้ว ในคาบเรียนนี้จะให้นักเรียนปฏิบัติแบบฝึกหัด - เพลง สอดแทรกเนื้อหาเพิ่มมากขึ้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์ปลายทาง

มีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) เมื่อเจอสัญลักษณ์ได้อย่างถูกต้องแม่นยำ และคำนึงถึงประโยชน์และฝึกร่างกายเพื่อใช้วิเคราะห์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมต่อไป

จุดประสงค์นำทาง

1. นักเรียนสามารถปฏิบัติแบบฝึกหัด - เพลงตามสัญลักษณ์ของการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) ได้

เนื้อหาสาระ

1. การฝึกซ้อมอย่างถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญเพื่อจะได้เกิดความเข้าใจที่ดีตั้งแต่รากฐานแล้วจึงค่อยพัฒนาความเข้าใจในการบรรเลงต่อไป

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน (10 นาที)

คาบที่ 4

กิจกรรมที่ 1. ทบทวนเนื้อหาคาบที่ 3 และมอบหมายเพลงที่ 3 Immortelle

ขั้นนำ

เมื่อนักเรียนสามารถปฏิบัติการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) ได้แล้วในวันนี้เป็นการเพิ่มทักษะความชำนาญโดยการปฏิบัติเพลง - แบบฝึกหัด สอดแทรกเนื้อหาเพิ่มขึ้น

กิจกรรมที่ 2. ปฏิบัติเพลงที่ 2 Waltz และเพลงที่ 3 Immortelle

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนปฏิบัติเพลงที่ 2 Waltz โดยการบรรเลงทีละมือ
2. ครูและนักเรียนปฏิบัติเพลงที่ 2 Waltz ร่วมกันโดยครูบรรเลง Accompaniment
3. ครูมอบหมายและสอนเพลงที่ 3 Immortelle โดยให้นักเรียนปฏิบัติทีละมือ
4. ครูให้นักเรียนนำโน้ตไปฝึกซ้อมที่บ้าน และแจ้งให้นักเรียนทราบว่าในคาบเรียนต่อไปจะมีการสอบวัดผล

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. ใบตกลงการใช้ชุดการเรียนรู้การสอน “เทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน Articulation : Legato, Staccato, legato-Staccato สำหรับนักเรียนอายุ 7-11 ปี”
2. สมุดจดบันทึกการสอน, การบ้าน, แผ่นสะสมสติกเกอร์ทั้ง 12 คาบ
3. ใบเนื้อหา “การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง Legato”
4. แบบฝึกหัดที่ 1 Legato :Nuttika Soontorntanaphol
5. เพลงที่ 1 Funny Legato :Nuttika Soontorntanaphol
6. เพลงที่ 2 Waltz Op.87 No.43 :Heinrich Wohlfahrt (1797-1883)
7. เพลงที่ 3 Immortelle :Fritz Spindler (1817-1905)

SECONDO

Immortelle

Fritz Spindler
(1817-1905)

Semplice

4

2 1

3

p

5

4

2

[4]

4

5

2

mf

[11]

5

5

1 4 3

5

1

[16]

2

4

p

5

5

[21]

2 1

3

rit. (2nd time)

4

2

5

2

ชุดการสอน เทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) ในงานวิจัยนี้กล่าวถึง การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง, การบรรเลงเสียงสั้น, การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น สำหรับนักเรียนเปียโนชั้นต้นตอนปลาย อายุระหว่าง 7-11 ปี คาบที่ 5 เวลา 1 คาบ (10 นาที)

คาบที่ 5 วัตถุประสงค์เพลงจากคาบที่ 4 การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato)

สาระสำคัญ

การเรียนรู้ปฏิบัติเครื่องดนตรีนั้น การฝึกซ้อมเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญและความแม่นยำ อันเป็นผลทำให้เกิดการพัฒนาการบรรเลงในระดับสูงต่อไป

ในคาบนี้ให้นักเรียนปฏิบัติเพลง Immortelle :Fritz Spindler (1817-1905) จากคาบที่ 4 เพื่อทำการวัดผล โดยให้ฝึกซ้อมมาจนเข้าใจมาแล้ว

จุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์ปลายทาง

มีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) เมื่อเจอสัญลักษณ์ได้อย่างถูกต้องแม่นยำ เหมาะสมต่อไป

จุดประสงค์นำทาง

- 1.นักเรียนสามารถปฏิบัติการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) เมื่อเจอสัญลักษณ์ได้อย่างถูกต้องแม่นยำตามหลักการ

เนื้อหาสาระ

1. การฝึกซ้อมอย่างถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญเพื่อจะได้เกิดความเข้าใจที่ดีตั้งแต่รากฐานแล้วจึงค่อยพัฒนาความเข้าใจในการบรรเลงต่อไป

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน (10 นาที)

คาบที่ 5

กิจกรรมที่ 1. วัดผลการปฏิบัติเพลง แบบฝึกหัด การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato)

ขั้นนำ

หลังจากที่นักเรียนได้ฝึกทักษะความชำนาญในการปฏิบัติการบรรเลงเสียงต่อเนื่องแล้ว ในคาบนี้เป็นการวัดผลประเมินผลจากที่ได้เรียนมา

กิจกรรมที่ 2. วัดผลการปฏิบัติเพลง

ขั้นสอน

1. ให้นักเรียนปฏิบัติเพลงที่ 3 Immortelle :Fritz Spindler (1817-1905) เพื่อทำการวัดผล

สื่อการเรียนการสอน

1. เพลงที่ 3 Immortelle :Fritz Spindler (1817-1905)
2. ใบวัดผลเพลง
3. ใบสะสมคะแนน

การวัดผล

ปฏิบัติได้ในระดับดี	5	คะแนน
ปฏิบัติได้ในระดับปานกลาง	3	คะแนน
ปฏิบัติได้ในระดับไม่ดี ต้องปรับปรุงแก้ไข	1	คะแนน

แผนการสอนที่ 6

ชุดการสอน เทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) ในงานวิจัยนี้กล่าวถึง การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง, การบรรเลงเสียงสั้น, การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น สำหรับนักเรียนเปียโนชั้นต้นตอนปลาย อายุระหว่าง 7-11 ปี คาบที่ 6 เวลา 1 คาบ (10 นาที)

คาบที่ 6 ชื่อเรียกคำศัพท์ สัญลักษณ์ แบบฝึกหัด - เพลง ของการบรรเลงเสียงสั้น (Staccato)

สาระสำคัญ

เมื่อนักเรียนเข้าใจและมีความรู้เกี่ยวกับความหมายและเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง(Legato) แล้ว ในคาบเรียนนี้จะเป็นการอธิบายถึงชื่อเรียกคำศัพท์ สัญลักษณ์ของการบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) โดยใช้สื่อการสอนประเภทรูปภาพนิทานเล่าให้นักเรียนฟังพร้อมทั้งบรรเลงตัวอย่างประกอบ และให้นักเรียนปฏิบัติแบบฝึกหัด - เพลง ที่มีเนื้อหาสัญลักษณ์ของการบรรเลงเสียงสั้น (Staccato)

จุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์ปลายทาง

มีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติการบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) เมื่อเจอสัญลักษณ์ได้อย่างถูกต้องแม่นยำ และคำนึงถึงประโยชน์และฝึกการฟังเพื่อใช้วิเคราะห์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมต่อไป

จุดประสงค์นำทาง

1. นักเรียนเข้าใจชื่อเรียกคำศัพท์ สัญลักษณ์ของการบรรเลงเสียงสั้น (Staccato)
2. นักเรียนสามารถปฏิบัติแบบฝึกหัด – เพลงตามสัญลักษณ์ของการบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) ได้

เนื้อหาสาระ

1. การฝึกซ้อมอย่างถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญเพื่อจะได้เกิดความเข้าใจที่ดีตั้งแต่รากฐานแล้วจึงค่อยพัฒนาความเข้าใจในการบรรเลงต่อไป
2. การฟังเป็นสิ่งที่สำคัญ

กิจกรรมการเรียนการสอน (10 นาที)**คาบที่ 6****กิจกรรมที่ 1.** กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน เรื่องการบรรเลงเสียงสั้น (Staccato)**ขั้นนำ**

เมื่อนักเรียนสามารถปฏิบัติการบรรเลงเสียงต่อเนื่องได้แล้ว ในคาบเรียนนี้เป็นเนื้อหาการบรรเลงเสียงสั้น ครูอธิบายถึงชื่อเรียก คำศัพท์ สัญลักษณ์การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) โดยใช้สื่อการสอนประเภทรูปภาพเป็นนิทานเล่าให้นักเรียนฟังพร้อมทั้งบรรเลงยกตัวอย่างประกอบ

กิจกรรมที่ 2. กิจกรรมเนื้อหา การแยกแยะลักษณะของเสียงโดยการฟัง และกิจกรรมปฏิบัติ

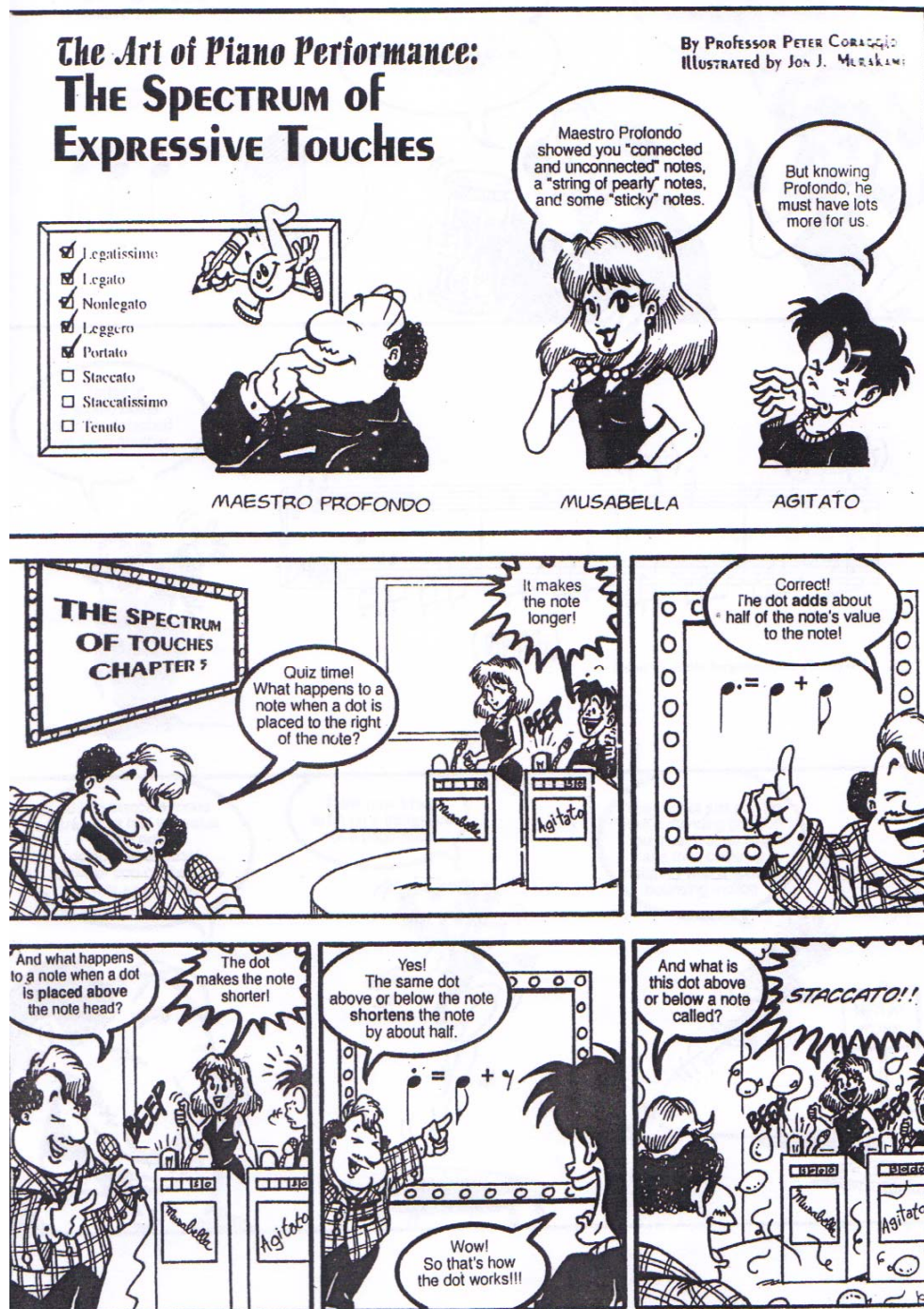
แบบฝึกหัดที่ 1 Hannon Staccato

ขั้นสอน

1. กิจกรรมเกมส์สอดคล้องกับเนื้อหา แบบฝึกหัดเรื่องการฟังเสียงสั้น-ยาว ทฤษฎีฝึกเรื่องการเขียนเครื่องหมายการบรรเลงเสียงสั้นและเรื่องการแยกแยะระหว่าง Staccato & Dotted half note (เด็กส่วนมากสับสนเพราะสัญลักษณ์เป็นจุดเหมือนกันแต่อยู่คนละตำแหน่ง Staccato จุดจะอยู่บนหัวของตัวโน้ต หรือ อยู่ใต้หัวของตัวโน้ต)
2. ให้นักเรียนปฏิบัติแบบฝึกหัดเรื่องการบรรเลงเสียงสั้น Hannon Staccato
3. ครูนำโน้ต Hannon Staccato ให้นักเรียนนำไปฝึกซ้อมที่บ้าน เพื่อวัดผลคราวหน้า

สื่อการเรียนการสอน

1. ใบตกลงการใช้ชุดการเรียนการสอน สอน “เทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน Articulation : Legato, Staccato, legato-Staccato สำหรับนักเรียนอายุ 7-11 ปี”
2. สมุดจดบันทึกการสอน, การบ้าน, แผ่นสะสมสติ๊กเกอร์ทั้ง 12 คาบ
3. ใบเนื้อหา “การบรรเลงเสียงสั้น Staccato”
4. เพลงตัวอย่างที่ครูปฏิบัติให้นักเรียนฟัง 5 เพลง
 1. Ecossaise : Ludwig van Beethoven (1770-1827) ALLADDIN
 2. Dance No.6 from First Term at the piano : Bela Bartok (1881-1945)
 3. A Whole new World from Walt Disney's ALLADDIN
 4. Wild Horseman : Robert Schumann, Op.68 No.16 (1810-1856)
 5. Little Piece : Robert Schumann, Op.68 No.5 (1810-1856)
5. กระดาษคำถามเกี่ยวกับการบรรเลงเสียงสั้น Staccato
6. แบบฝึกหัดเรื่องการบรรเลงเสียงสั้น Hannon Staccato

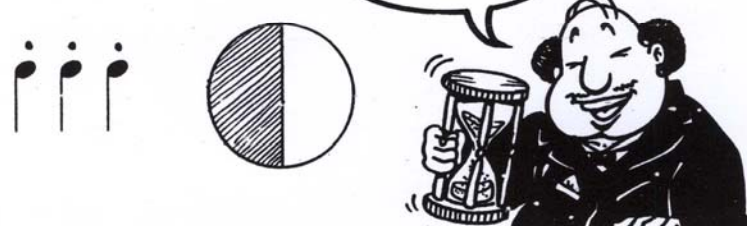
STACCATO

(Italian, "staccare," meaning "to separate or detach.")

A staccato note is held for approximately half of its value.

Staccato does not mean to "play as short as possible!"

Staccato notes are musical TONES. You can think of them as shortened - not short - "SUNG" notes.

A series of staccato notes are to be detached from each another.

(พิพิพิพิพิ)

Debussy Suite bergamasque: Passepied

Since staccato tones are about half the value of the notes, do not just suddenly strike or pop off the keys as fast as possible.

Think how it feels to be on a trampoline or a pogo-stick.

You cannot just pop up from a standing position. You must first go down and then come up naturally with a springy, bouncing motion.

A series of very fast staccato notes are generally played with the fingers.

Beethoven Sonata in E-flat Major, Op. 31, No. 3, Scherzo: Allegretto vivace

More emphasized staccato tones in slower passages may be played with additional movement from the wrists and forearms.

Allegro assai

Beethoven Sonata in C Major, Op. 2, No. 3, Allegro assai

Although staccato is approximately half the note's value, the actual length of the notes is determined by the nature of the music.

Staccato tones may be played gently and held a little longer if you want them to express warm tenderness.

Or, you can play them a little shorter and with more physical energy for a more lively, playful spirit.

The length of the staccato notes can progressively change as the music becomes more or less intense. (Shorter to longer, or longer to shorter - try it both ways.)

Beethoven Sonata in D Major, Op. 10, No. 3, Presto

Sometimes staccato dots indicate lightly accented notes in fast passages, produced with a slight poking into the keys with the fingertips.

Beethoven Sonata in A-flat Major, Op. 110, Moderato cantabile molto espressivo

คู่มือการสอนประเภทนิทานคาบที่ 6

Staccato

Profondo เริ่มต้นด้วยการถามคำถามถึงความหมายของจุดที่ปรากฏอยู่ทางด้านขวาของตัวโน้ต ซึ่ง Agitato ก็ได้ให้คำตอบที่ถูกต้องว่า นั่นคือสัญลักษณ์ของการเพิ่มเสียงครึ่งจังหวะในตัวโน้ตดังกล่าว ต่อมา Profondo ถามถึงจุดที่ปรากฏอยู่เหนือหรือใต้ตัวโน้ต ทั้ง Musabella และ Agitato ก็ตอบพร้อมกันว่ามันเรียกว่า “Staccato” สื่อความหมายให้ผู้เล่น เล่นจังหวะลดลงมาครึ่งหนึ่ง นอกจากนั้น Profondo ได้เน้นย้ำว่า Staccato เป็นเพียงการลดจังหวะลงมาครึ่งจังหวะ ไม่ใช่การเล่นโน้ตตัวนั้นให้สั้นที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และการเล่น Staccato สามารถทำให้นุ่มนวล หรือแข็งแกร่งขึ้นได้ตามอารมณ์ของแต่ละเพลง

Legato or Staccato?

ครูบรรเลงเพลงตัวอย่าง 5 เพลง

ให้นักเรียนวงกลมว่าเพลงที่ได้ยินเป็นการเล่นแบบ legato หรือ Staccato

1.	Legato	Staccato
2.	Legato	Staccato
3.	Legato	Staccato
4.	Legato	Staccato
5.	Legato	Staccato

1.Ecossaise

LUDWIG van BEETHOVEN
(1770-1827)

Allegro

p

All Time Favorites No.101 BENGUNNOVO Piano Solos
Compiled and Edited by Paul Sheffel

2.Dance

No.6 from First Term at the Piano

BÉLA BARTÓK
(1881-1945)

p

All Time Favorites No.101 BENGUNNING Piano Solos
Compiled and Edited by Paul Sheffel

3.A Whole New World

from Walt Disney's ALADDIN

Music by Alan Menken

mf

HALLEONARD STUDENT PIANO LIBRARY More Popular Piano Solos
Arranged by Fred Kern, Phillip Keveren, and Mona Rejzko Level 4

4. Wild Horseman

(Wilder Reiter)
from Album for the Young

ROBERT SCHUMANN, Op. 68, No. 16
(1810-1856)

All Time Favorites No.101 BEGINNING Piano Solos
Compoiled and Edited by Paul Sheftel

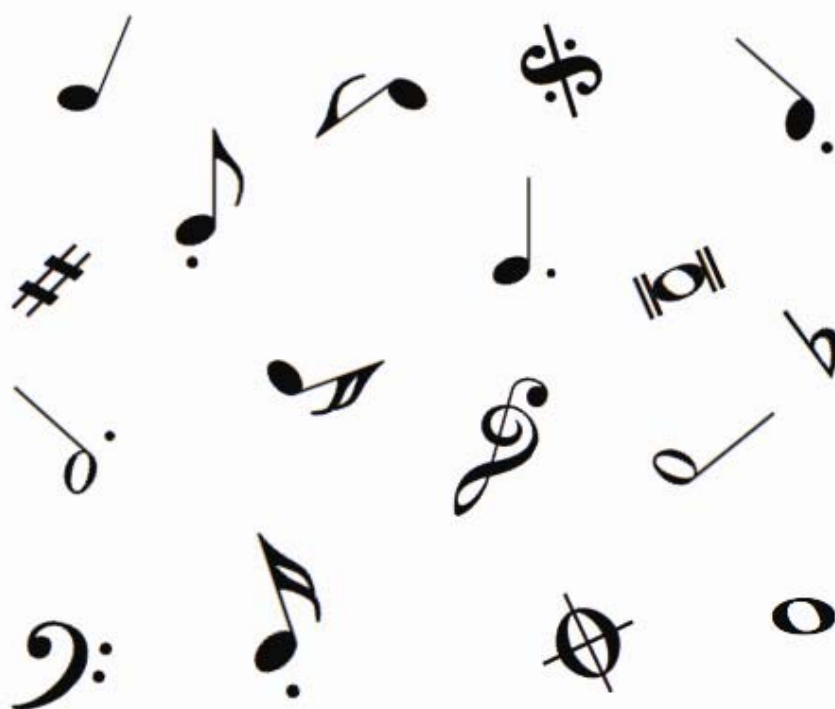
5. Little Piece

(Stückchen)
from Album for the Young

ROBERT SCHUMANN, Op. 68 No. 5
(1810-1856)

All Time Favorites No.101 BEGINNING Piano Solos
Compoiled and Edited by Paul Sheftel

คาบเรียนที่ 6

ให้นักเรียนวงกลม
โน้ตที่มีสัญลักษณ์ Staccato

แบบฝึกหัด เรื่อง การเล่นเสียงสั้น (Staccato)

C.L. Hanon

(Ascending)

legato

1 2 3 4 5 1 2 3 4 5 1 2

5 4 3 2 1 5 4 3 2 1 5 4

5

(Descending)

5 4 3 2 1

1 2 3 4 5

9

3 4

1 1

13

แผนการสอนที่ 7

ชุดการสอน เทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) ในงานวิจัยนี้กล่าวถึง การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง, การบรรเลงเสียงสั้น, การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น สำหรับนักเรียนเปียโนชั้นต้นตอนปลาย อายุระหว่าง 7-11 ปี คาบที่ 7 เวลา 1 คาบ (10 นาที)

คาบที่ 7 ทบทวนและเพิ่มเติมทักษะเรื่องการบรรเลงเสียงสั้น (Staccato)

สาระสำคัญ

เมื่อนักเรียนเข้าใจและมีความรู้เกี่ยวกับความหมายและเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) แล้ว ในคาบเรียนนี้จะให้นักเรียนปฏิบัติแบบฝึกหัด - เพลง สอดแทรกเนื้อหาเพิ่มมากขึ้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์ปลายทาง

มีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติการบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) เมื่อเจอสัญลักษณ์ได้อย่างถูกต้องแม่นยำ และคำนึงถึงประโยชน์และฝึกการฟังเพื่อใช้วิเคราะห์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมต่อไป

จุดประสงค์นำทาง

1. นักเรียนสามารถปฏิบัติแบบฝึกหัด - เพลงตามสัญลักษณ์ของการบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) ได้นี้อาสา

1. การฝึกซ้อมอย่างถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญเพื่อจะได้เกิดความเข้าใจที่ดีตั้งแต่รากฐานแล้วจึงค่อยพัฒนาความเข้าใจในการบรรเลงต่อไป

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน (10 นาที)

คาบที่ 7

กิจกรรมที่ 1. กิจกรรม ทบทวนเนื้อหาคาบที่ 6 เพลงที่ 1 Listen when played Staccato และเพลงที่ 2 Rondo

ขั้นนำ

เมื่อนักเรียนสามารถปฏิบัติการบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) ได้แล้วในวันนี้เป็นการเพิ่มทักษะความชำนาญโดยการปฏิบัติเพลง - แบบฝึกหัด สอดแทรกเนื้อหาเพิ่มขึ้น

กิจกรรมที่ 2. ทบทวนเนื้อหาคาบที่ 6 ปฏิบัติแบบฝึกหัด และเพลง

ขั้นสอน

1. ให้นักเรียนบรรเลงแบบฝึกหัดเรื่องการบรรเลงเสียงสั้น Hannon Staccato
2. ให้นักเรียนบรรเลงเพลงที่ 1 Listen when played Staccato หลังจากนั้นครูแนะนำเพิ่มเติม
3. ครูและนักเรียนปฏิบัติเพลง ร่วมกันโดยครูบรรเลง Accompaniment
4. ครูมอบหมายและสอนเพลงที่ 2 Rondo Op.163, No.1 from Pleasures of Youth :Anton Diabelli (1781-1858) โดยให้นักเรียนปฏิบัติทีละมือ
5. ครูนำโน้ตให้นักเรียนนำไปฝึกซ้อมที่บ้าน เพื่อวัดผลคราวหน้า

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. ใบตกลงการใช้ชุดการเรียนรู้การสอน “เทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน Articulation : Legato, Staccato, legato-Staccato สำหรับนักเรียนอายุ 7-11 ปี”
2. สมุดจดบันทึกการสอน, การบ้าน, แผ่นสะสมสติ๊กเกอร์ทั้ง 12 คาบ
3. ใบเนื้อหา “การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง Staccato”
4. แบบฝึกหัดเรื่องการบรรเลงเสียงสั้น Hannon Staccato
5. เพลงที่ 1 Listen when played : Christine H. Barden
6. เพลงที่ 2 Rondo Op.163, No.1 from Pleasures of Youth :Anton Diabelli (1781-1858)

Listen when played Staccato

Christine H. Barden

Allegro

mp *rit.* *a tempo* *mp* *gtr.* *mp*

9 (8)

13

PRIMO

Rondo

from *Pleasures of Youth*

Anton Diabelli (1781-1858)

Op. 163, No. 1

Allegro Vivace

8va 5

f *p* *f* *p*

3 4

9 (8)

f *p*

4 1 3 4 1 3 2 4 2 5 1 4 1 2

17 (8)

f *sf* *p* *f* *sf* *p*

f

2

24 (8)

fp

31 (8)

fp *ff*

p *ff*

38 (8)

p *ff*

p *ff*

แผนการสอนที่ 8

ชุดการสอน เทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) ในงานวิจัยนี้กล่าวถึง การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง, การบรรเลงเสียงสั้น, การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น สำหรับนักเรียนเปียโนชั้นต้นตอนปลาย อายุระหว่าง 7-11 ปี คาบที่ 8 เวลา 1 คาบ (10 นาที)

คาบที่ 8 วัตถุประสงค์เพลงจากคาบที่ 7 และฝึกการฟังการบรรเลงเสียงสั้น (Staccato)

สาระสำคัญ

การเรียนรู้ปฏิบัติเครื่องดนตรีนั้น การฝึกซ้อมเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญและความแม่นยำ อันเป็นผลทำให้เกิดการพัฒนาการบรรเลงในระดับสูงต่อไป

ในคาบนี้ให้นักเรียนปฏิบัติเพลง Rondo Op.163, No.1 from Pleasures of Youth :Anton Diabelli (1781-1858) จากคาบที่ 7 เพื่อทำการวัดผล โดยให้ฝึกซ้อมมาจนเข้าใจมาแล้ว นอกจากนี้ยังฝึกการฟังอีกด้วย

จุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์ปลายทาง

มีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติการบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) เมื่อเจอสัญลักษณ์ได้อย่างถูกต้องแม่นยำ และคำนึงถึงประโยชน์และฝึกการฟังเพื่อใช้วิเคราะห์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมต่อไป

จุดประสงค์นำทาง

- 1.นักเรียนสามารถปฏิบัติการบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) เมื่อเจอสัญลักษณ์ได้อย่างถูกต้องแม่นยำตามหลักการ
2. นักเรียนฝึกการฟังและวิเคราะห์เสียงการบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) ได้

เนื้อหาสาระ

1. การฝึกซ้อมอย่างถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญเพื่อจะได้เกิดความเข้าใจที่ดีตั้งแต่รากฐานแล้วจึงค่อยพัฒนาความเข้าใจในการบรรเลงต่อไป
2. การฟังเป็นสิ่งสำคัญ

กิจกรรมการเรียนการสอน (10 นาที)**คาบที่ 8****กิจกรรมที่ 1. วัดผลความรู้ เรื่องการบรรเลงเสียงสั้น (Staccato)****ขั้นนำ**

เมื่อนักเรียนมีความเข้าใจถึงชื่อเรียก คำศัพท์ สัญลักษณ์การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) และสามารถปฏิบัติการบรรเลงเสียงสั้นได้ ในคาบเรียนนี้เป็นการวัดผลความรู้จากการปฏิบัติเพลง

กิจกรรมที่ 2. กิจกรรมปฏิบัติเพลง แบบฝึกหัด และการฟังเรื่องการบรรเลงเสียงสั้น (Staccato)**ขั้นสอน**

1. ให้นักเรียนปฏิบัติเพลงที่ 2 Rondo Op.163, No.1 from Pleasures of Youth :Anton Diabelli (1781-1858) เพื่อทำการวัดผล
2. ให้นักเรียนฟังเพลงที่ครูปฏิบัติและเขียนสัญลักษณ์ Legato & Staccato ให้ถูกต้องตามที่ได้ฟังครูบรรเลงลงในกระดาษ

สื่อการเรียนการสอน

1. ใบตกลงการใช้ชุดการเรียนการสอน “เทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน Articulation : Legato, Staccato, legato-Staccato สำหรับนักเรียนอายุ 7-11 ปี”
2. เพลงตัวอย่างที่ครูปฏิบัติให้นักเรียนฟัง เพลง Mesette :JOHANN SEBASTIAN BACH, BWV Anh.126 (1685-1750)
3. ใบวัดผลเพลง
4. ใบสะสมคะแนน
5. เพลงที่ 2 Rondo Op.163, No.1 from Pleasures of Youth :Anton Diabelli (1781-1858)

การวัดผล

ปฏิบัติได้ในระดับดี	5	คะแนน
ปฏิบัติได้ในระดับปานกลาง	3	คะแนน
ปฏิบัติได้ในระดับไม่ดี ต้องปรับปรุงแก้ไข	1	คะแนน

Teacher

Musette

from the Notebook for Anna Magdalena Bach

JOHANN SEBASTIAN BACH, BWV Anh. 126
(1685-1750)

All Time Favorites No.101 BEGINNING Piano Solos
Compiled and Edited by Paul Sheftel

2

Student

ให้นักเรียนเรียนสัญลักษณ์ (Legato Staccato) ให้ถูกต้องตามที่ได้ฟังครูบรรเลง

Musette

from the Notebook for Anna Magdalena Bach

JOHANN SEBASTIAN BACH, BWV Anh. 126
(1685-1750)

All Time Favorites No.101 BEGINNING Piano Solos
Compiled and Edited by Paul Sheftel

แผนการสอนที่ 9

ชุดการสอน เทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) ในงานวิจัยนี้กล่าวถึง การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง, การบรรเลงเสียงสั้น, การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น สำหรับนักเรียนเปียโนชั้นต้นตอนปลาย อายุระหว่าง 7-11 ปี คาบที่ 9 เวลา 1 คาบ (10 นาที)

คาบที่ 9 เนื้อหาความหมายและความสำคัญการบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น Legato-Staccato

สาระสำคัญ

เมื่อนักเรียนเข้าใจและมีความรู้เกี่ยวกับความหมายและเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) และการบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) แล้วในคาบเรียนนี้เป็นการบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato- Staccato)) ให้นักเรียนปฏิบัติแบบฝึกหัด - เพลง ที่มีเนื้อหาสัญลักษณ์ของการบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato- Staccato)

จุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์ปลายทาง

มีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติการบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato) เมื่อเจอสัญลักษณ์ได้อย่างถูกต้องแม่นยำ และคำนึงถึงประโยชน์และฝึการฟังเพื่อใช้วิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมต่อไป

จุดประสงค์นำทาง

- 1.นักเรียนสามารถปฏิบัติการบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato- Staccato) เมื่อเจอสัญลักษณ์ได้อย่างถูกต้องแม่นยำตามหลักการ
2. นักเรียนฝึการฟังและวิเคราะห์เสียงการบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato)

เนื้อหาสาระ

1. การฝึกซ้อมอย่างถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญเพื่อจะได้เกิดความเข้าใจที่ดีตั้งแต่รากฐานแล้วจึงค่อยพัฒนาความเข้าใจในการบรรเลงต่อไป
2. การฟังเป็นสิ่งที่สำคัญ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน (10 นาที)

คาบที่ 9

กิจกรรมที่ 1. กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน เรื่องการบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato)

ขั้นนำ

เมื่อนักเรียนมีความเข้าใจและสามารถปฏิบัติเรื่องการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) เสียงสั้น (Staccato) ได้แล้วในคาบเรียนนี้นำเอาความรู้จากเรื่องที่เรียนมาสองเรื่องประสมกันคือการบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato)

กิจกรรมที่ 2. กิจกรรมปฏิบัติ แบบฝึกหัดที่ 1 Amigos และแบบฝึกหัดที่ 2 Andantino Op.163No.6 :Anton Diabelli (1781-1858)

ขั้นสอน

1. ครูอธิบายความหมายและความสำคัญของการบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น
2. ครูสอนให้นักเรียนปฏิบัติแบบฝึกหัดที่ 1 Amigos บรรเลงทีละมือ พอนักเรียนสามารถปฏิบัติได้ ครูให้นักเรียนปฏิบัติรวมกันสองมือ
- 3.ครูสอนให้นักเรียนปฏิบัติแบบฝึกหัดที่ 2 Andantino Op.163No.6 :Anton Diabelli (1781-1858) บรรเลงทีละมือ พอนักเรียนสามารถปฏิบัติได้ครูให้นักเรียนปฏิบัติรวมกันสองมือ

สื่อการเรียนรู้การสอน

- 1.ใบตกลงการใช้ชุดการเรียนรู้การสอน “เทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน Articulation : Legato, Staccato, legato-Staccato สำหรับนักเรียนอายุ 7-11 ปี”
- 2.สมุดจดบันทึกการสอน, การบ้าน, แผ่นสะสมสติกเกอร์ทั้ง 12 คาบ
- 3.ใบเนื้อหา “การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น Legato-Staccato”
4. แบบฝึกหัดที่ 1 Amigos
5. แบบฝึกหัดที่ 2 Andantino Op.163No.6 :Anton Diabelli (1781-1858)

Andantino

from *Pleasures of Youth*

Anton Diabelli (1781-1858)
Op. 163, No. 6

Andantino

The musical score for "Andantino" by Anton Diabelli is presented in two systems. The first system shows the beginning of the piece, marked "Andantino". The right hand plays a melody starting on a whole rest, followed by a series of eighth and sixteenth notes. The left hand provides a bass line with eighth and sixteenth notes. Dynamic markings include *p* (piano) and *cresc.* (crescendo). A *simile* marking is also present. The second system continues the piece, featuring a first ending bracket and a second ending. The right hand melody is marked *f* (forte) and *cresc.* The left hand continues with a bass line. The piece concludes with a final chord.

แผนการสอนที่ 10

ชุดการสอน เทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) ในงานวิจัยนี้กล่าวถึง การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง, การบรรเลงเสียงสั้น, การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น สำหรับนักเรียนเปียโนชั้นต้นตอนปลาย อายุระหว่าง 7-11 ปี คาบที่ 10 เวลา 1 คาบ (10 นาที)

คาบที่ 10 ทบทวนและเพิ่มเติมทักษะเรื่องการบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato)

สาระสำคัญ

เมื่อนักเรียนเข้าใจและมีความรู้เกี่ยวกับความหมายและเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato- Staccato) แล้ว ในคาบเรียนนี้จะให้นักเรียนปฏิบัติแบบฝึกหัด - เพลง สอดแทรกเนื้อหาเพิ่มมากขึ้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์ปลายทาง

มีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติการบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato) เมื่อเจอสัญลักษณ์ได้อย่างถูกต้องแม่นยำ เหมาะสมต่อไป

จุดประสงค์นำทาง

1. นักเรียนสามารถปฏิบัติการบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato- Staccato) เมื่อเจอสัญลักษณ์ได้อย่างถูกต้องแม่นยำตามหลักการ

เนื้อหาสาระ

1. การฝึกซ้อมอย่างถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญเพื่อจะได้เกิดความเข้าใจที่ดีตั้งแต่รากฐานแล้วจึงค่อยพัฒนาความเข้าใจในการบรรเลงต่อไป

กิจกรรมการเรียนการสอน (10 นาที)**คาบที่ 10**

กิจกรรมที่ 1 ทบทวนเนื้อหาคาบที่ 9 การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato)

ขั้นนำ

เมื่อนักเรียนสามารถปฏิบัติการบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato) ได้แล้ว ในคาบเรียนนี้เป็นการเพิ่มทักษะความชำนาญโดยการปฏิบัติแบบฝึกหัด สอดแทรกเนื้อหาเพิ่มขึ้น

กิจกรรมที่ 2. กิจกรรมปฏิบัติทบทวนแบบฝึกหัดที่ 1 Amigos แบบฝึกหัดที่ 2 Andantino Op.163No.6 และเพลงที่ 1 The Galway Piper

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนปฏิบัติแบบฝึกหัดที่ 1 Amigos และให้คำแนะนำ
2. ครูบรรเลงAccompaniment กับนักเรียนในแบบฝึกหัดที่ 2 Andantino Op.163No.6 :Anton Diabelli (1781-1858)
3. ครูมอบหมายและสอนเพลงที่ 1 The Galway Piper โดยให้นักเรียนปฏิบัติทีละมือ
4. ครูให้นักเรียนนำไปฝึกซ้อมที่บ้าน และแจ้งให้นักเรียนทราบว่าในคาบเรียนต่อไปจะมีการสอบวัดผล

สื่อการเรียนการสอน

1. ใบตกลงการใช้ชุดการเรียนการสอน “เทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน Articulation : Legato, Staccato, legato-Staccato สำหรับนักเรียนอายุ 7-11 ปี”
2. สมุดฉบับบันทึกการสอน, การบ้าน, แผ่นสะสมสติ๊กเกอร์ทั้ง 12 คาบ
3. ใบเนื้อหา “การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato)”
4. แบบฝึกหัดที่ 1 Amigos
5. แบบฝึกหัดที่ 2 Andantino Op.163No.6 :Anton Diabelli (1781-1858)
6. เพลงที่ 1 The Galway Piper

The Galway Piper

Allegro Irish Folk Tune

mf

f

Fine

D.C.al Fine

แผนการสอนที่ 11

ชุดการสอน เทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) ในงานวิจัยนี้กล่าวถึง การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง, การบรรเลงเสียงสั้น, การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น สำหรับนักเรียนเปียโนชั้นต้นตอนปลาย อายุระหว่าง 7-11 ปี คาบที่ 11 เวลา 1 คาบ (10 นาที)

คาบที่ 11 วัดผลปฏิบัติเพลงจากคาบที่ 11 และฝึกการฟัง การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato)

สาระสำคัญ

การเรียนรู้ปฏิบัติเครื่องดนตรีนั้น การฝึกซ้อมเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญและความแม่นยำ อันเป็นผลทำให้เกิดการพัฒนาการบรรเลงในระดับสูงต่อไป

ในคาบนี้ให้นักเรียนปฏิบัติเพลง The Galway Piper จากคาบที่ 10 เพื่อทำการวัดผล โดยให้ฝึกซ้อมมาจนเข้าใจมาแล้ว นอกจากนี้ยังฝึกการฟังอีกด้วย

จุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์ปลายทาง

มีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติการบรรเลงเสียงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato) เมื่อเจอสัญลักษณ์ได้อย่างถูกต้องแม่นยำ และคำนึงถึงประโยชน์และฝึกการฟังเพื่อวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมต่อไป

จุดประสงค์นำทาง

1. นักเรียนสามารถปฏิบัติการบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato) เมื่อเจอสัญลักษณ์ได้อย่างถูกต้องแม่นยำตามหลักการ
2. นักเรียนฝึกการฟังและวิเคราะห์เสียงการบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato)

เนื้อหาสาระ

1. การฝึกซ้อมอย่างถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญเพื่อจะได้เกิดความเข้าใจที่ดีตั้งแต่รากฐานแล้วจึงค่อยพัฒนาความเข้าใจในการบรรเลงต่อไป
2. การฟังเป็นสิ่งสำคัญ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน (10 นาที)

คาบที่ 11

กิจกรรมที่ 1. วัดผลความรู้จากการปฏิบัติเพลง แบบฝึกหัด และการฟัง การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato)

ขั้นนำ

หลังจากที่นักเรียนได้ฝึกทักษะความชำนาญในการปฏิบัติการบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato-Staccato) แล้วในคาบเรียนนี้เป็นการวัดผลประเมินผลจากที่ได้เรียนมา

กิจกรรมที่ 2. วัดผลการปฏิบัติเพลงที่ 1 The Galway Piper และวัดผลการฟัง

ขั้นสอน

1. ให้นักเรียนปฏิบัติเพลงที่ 1 The Galway Piper เพื่อทำการวัดผล
2. ให้นักเรียนฟังเพลงที่ครูบรรเลงและเขียนคำตอบลงในกระดาษ
3. ครูมอบหมายเพลงที่ 2 Minuet and Trio ให้นักเรียนนำไปฝึกซ้อมที่บ้าน และแจ้งให้นักเรียนทราบว่าในคาบเรียนต่อไปจะมีการสอบวัดผล

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. ใบดกกลางการใช้ชุดการเรียนรู้การสอน “เทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน Articulation : Legato, Staccato, legato-Staccato สำหรับนักเรียนอายุ 7-11 ปี”
2. เพลงที่ 1 The Galway Piper
3. เพลงที่ 2 Minuet and Trio
4. เพลงตัวอย่างที่ครูปฏิบัติให้นักเรียนฟัง
5. ใบวัดผลเพลง
6. ใบสะสมคะแนน

การวัดผล

ปฏิบัติได้ในระดับดี	5	คะแนน
ปฏิบัติได้ในระดับปานกลาง	3	คะแนน
ปฏิบัติได้ในระดับไม่ดี ต้องปรับปรุงแก้ไข	1	คะแนน

แผนการสอนที่ 12

ชุดการสอน เทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน (Articulation) ในงานวิจัยนี้กล่าวถึง การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง, การบรรเลงเสียงสั้น, การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น สำหรับนักเรียนเปียโนชั้นต้นตอนปลาย อายุระหว่าง 7-11 ปี คาบที่ 12 เวลา 1 คาบ (10 นาที)

คาบที่ 12 วัดผลปฏิบัติเพลงจากคาบที่ 11 และสรุปการควบคุมลักษณะเสียงของการบรรเลงโน้ตแต่ละตัว (Articulation) ใน

สาระสำคัญ

การเรียนรู้ปฏิบัติเครื่องดนตรีนั้น การฝึกซ้อมเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญและความแม่นยำ อันเป็นผลทำให้เกิดการพัฒนาการบรรเลงในระดับสูงต่อไป

ในคาบนี้เป็นการวัดผลเพลง Minuet and Trio จากคาบที่ 11 โดยให้ฝึกซ้อมให้เข้าใจมาแล้ว และสรุปเรื่องการควบคุมลักษณะเสียงของการบรรเลงโน้ตแต่ละตัว (Articulation) ในที่นี้กล่าวถึง การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato- Staccato) ด้วย

จุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์ปลายทาง

มีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติการควบคุมลักษณะเสียงของการบรรเลงโน้ตแต่ละตัว (Articulation) ในที่นี้กล่าวถึง การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato- Staccato) เมื่อเจอสัญลักษณ์ได้อย่างถูกต้องแม่นยำ และคำนึงถึงประโยชน์และฝึกการฟังเพื่อใช้วิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมต่อไป

จุดประสงค์นำทาง

1. นักเรียนสามารถปฏิบัติการควบคุมลักษณะเสียงของการบรรเลงโน้ตแต่ละตัว (Articulation) ได้แก่ การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato- Staccato) เมื่อเจอสัญลักษณ์ได้อย่างถูกต้องแม่นยำตามหลักการ
2. นักเรียนฝึกการฟังและวิเคราะห์เสียงการบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato- Staccato) ได้

เนื้อหาสาระ

1. การฝึกซ้อมอย่างถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญเพื่อจะได้เกิดความเข้าใจที่ดีตั้งแต่รากฐานแล้วจึงค่อยพัฒนาความเข้าใจในการบรรเลงต่อไป

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน (10 นาที)

คาบที่ 12

กิจกรรมที่ 1. วัดผลประเมินผลเพลงที่ 2 Minuet and Trio

ขั้นนำ

ให้นักเรียนปฏิบัติเพลงที่ 2 Minuet and Trio ซึ่งรวมเนื้อหาทั้งหมดเพื่อทำการวัดผลประเมินผล

กิจกรรมที่ 2. กิจกรรมเนื้อหาสรุป เทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน Articulation : การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato- Staccato) สำหรับนักเรียนอายุ 7-11 ปี”

ขั้นสอน

1. ให้นักเรียนอ่านเนื้อหา สรุปการควบคุมลักษณะเสียง Articulation
2. ให้นักเรียนดูใบคะแนนรวมของทุกคาบที่มีการวัดผลประเมินผล
3. ครูพูดว่าจบการใช้ชุดการสอนนี้แล้ว นักเรียนสามารถมาถึงจุดหมายที่ตั้งใจไว้ตั้งแต่คาบแรกได้ หวังว่านักเรียนจะนำความรู้ที่ได้นำไปปฏิบัติและใช้ในเพลงต่อไป
4. ครูมอบประกาศนียบัตร

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. ใบวัดผลเพลง (Articulation)
2. ใบสะสมคะแนน
3. เพลงที่ 2 Minuet and Trio
4. ใบเนื้อหา “เทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน Articulation : การบรรเลงเสียงต่อเนื่อง (Legato) การบรรเลงเสียงสั้น (Staccato) การบรรเลงเสียงต่อเนื่องไปหาเสียงสั้น (Legato- Staccato) สำหรับนักเรียนอายุ 7-11 ปี”
5. ใบประกาศนียบัตร

การวัดผล

ปฏิบัติได้ในระดับดี	5	คะแนน
ปฏิบัติได้ในระดับปานกลาง	3	คะแนน
ปฏิบัติได้ในระดับไม่ดี ต้องปรับปรุงแก้ไข	1	คะแนน

Minuet and Trio

Allegro Moderato

Alfred All in One Book 2

5

mf

p

11

mf

Fine

Trio

17

mf

22

D.C. Minuet al Fine

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ

นัฏฐิกา สุนทรชนผล

วัน เดือน ปีเกิด

6 เมษายน พ.ศ. 2526

สถานที่เกิด

จังหวัดกรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

ประวัติการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2547

ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศป.บ) ดุริยางคศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหิดล 2551

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต